

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Nazlı Eray
KUŞ
KAFESİNDEKİ
TENOR

Nazlı Eray
KUŞ KAFESİNDEKİ
TENOR

TÜRK YAZARLARI

ISBN 975.510.327-9

© Nazlı Eray / Can Yayınları Ltd. Şti. (1991)

Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Özen Basımevi'nde basıldı. (1991)

Nazlı Eray
KUŞ KAFESİNDEKİ
TENOR

RADYO İÇİN GECE DÜŞLERİ

ÖYKÜLER

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2 80060 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

Metin'e

"Yıldızlar yoksulların pırlantalarıdır."
Caravaggio

Bu 'radyo öykülerinin' seslendirilmesinde büyük coşku ve çabalarını yakından gördüğüm TRT, 'Gecenin İçinden' programının yapımcıları Bahar Daldal Yurttaş, Adnan Ülger ve Nükhet Eyüboğlu'na; sunucu dostlarım Jülide Kiraz ve Sertar Taşman'a; oyunları yöneten Sayın Kazım Akşar'a; öykü kişilerini seslendiren tüm Devlet Tiyatrosunun değerli sanatçılarına, teknisyen arkadaşlarıma ve programda 'Düşler Dükkânı'nın sahibeliğini yapan Sayın Macide Tanır'a burada sevgiyle teşekkür etmek istiyorum.

Nazlı Eray
20 Mayıs 1991
ANKARA

NAZLI ERAY'IN ÖBÜR YAPITLARI

Ah Bayım Ah / *öyküler*, Can
Geceyi Tanıdım - Erostratus / *öyküler*, oyun, Can
Pasifik Günleri / *roman*, Can
Kız Öpme Kuyruğu / *öyküler*, Can
Orphée / *roman*, Can
Hazır Dünya / *öyküler*, Can
Deniz Kenarında Pazartesi / *anı roman*, Can
Eski Gece Parçaları / *öyküler*,
Yoldan Geçen Öyküler / *öyküler*, Can
Aşk Artık Burada Oturmuyor / *öyküler*, Can
Arzu Sapağında İnecek Var / *roman*, Can
Fantastische Symphonie / *öyküler*, Almanca, 1986

RÜKNETTİN BEYİN DÜŞÜ

(Efekt: Bir düğün evi gürültüsü... Konuşmalar... Hafiften La Comparsita çalar...)

ALİYE: Rüknettın! Ah, ayol ne oluyor sana Rüknettın! Uyan, uyan... Karabasan görüyorsun galiba. İyi misin Rüknettın? Ay, ne oluyor bu adama? Yatakta dönüp duruyor.

RÜKNETTİN (Uyanır.): Neredeyim? Ne oldu? Misafirler nereye gitti? Çiçekler nerede?

ALİYE: Kendine gel Rüknettın! Açıl... Yatağındasın... Hangi misafirler? Ne çiçeğı?

RÜKNETTİN: Aman Aliye... Çok tuhaf bir düş gördüm. Kalabalık... Tıklım tıklım bir salon... Misafirler... Ben evleniyormuşum. Aman ne çok çiçek gelmişti, bir görseydin. Sepetler, çelenkler... Tebrik telgrafları... Postacı yetişemiyordu.

ALİYE (Sinirlenir.): Evleniyormuşsun demek düşünde... Ne kadar ilginç. Çiçekler, telgraflar... Kiminle evleniyordun Rüknettın bu yaştan sonra?

RÜKNETTİN: Vallahi hanım öyle ilginç bir düşü ki... Genç, yakışıklı, prens gibi bir holding sahibi ile evleniyordum tam. Beyaz takım elbise giymişti. Milyardermiş. Milyarder...

ALİYE: A, aa bu ne biçim düş Rüknettın? Sen erkek değilsin yol? Böyle düş görülür mü? Tövbe, gerçekten de olmuş gibi bahsediyorsun.

RÜKNETTİN: Vallahi, çok etkisi altında kaldım düşün, gerçek gibiydi.

ALİYE: Yani sen kadın mıydın düşünde?

RÜKNETTİN: Bilmem. Orasını göremedim. Ama holding sahibi Amerika'dan yeni gelmiş. İşte yakınları, ailesi nikâh masasının yanına oturmuşlardı. Dur... Benim nikâh şahidim de bizim şef Nevres Beydi, Toprak Mahsulleri Ofisindeki Nevres Bey...

ALİYE: Ayy, ne saçma düş? Sabah sabah sinirlerim bozuldu. Otuz yıllık karına utanmadan böyle bir düşü anlatıyorsun. Vallahi olacak iş değil Rüknettın.

RÜKNETTİN: Yalan mı söyleyeyim, daha mı iyi olur?

ALİYE: Ay, fena oldum vallahi ağlayacağım.

RÜKNETTİN: İyi, iyi bir daha gizlerim senden özel hayatımı, hiçbir şey anlatmam.

ALİYE (*Bağırır.*): Özel hayatın mı? Rüknettın senin bahsettiğin bir düş...

RÜKNETTİN: Hanım bak dikkat et, söylediklerinde çelişki var. Bir düş diyorsun, bir de ciddiye alıp kıskanıyorsun.

ALİYE: Ben mi, ben mi kıskanıyorum senin saçma sapan düşünüyü?

RÜKNETTİN: Hiç de saçma sapan değildi. Damat çok varlıklıydı diyorum sana... Ben böyle ihtişam, böyle debdebe ömrümde görmedim. Bizim Nevres Bey de lacivert takımlarını giymiş. Damadın annesi bana pırlanta yüzük taktı.

ALİYE: Ay, yeter artık bıktım bu düştın. Uyan! Yaşama uyan! Otuz yıllık kocam Rüknettın'sın, ofisten emekli...

MELİS: Anne, baba? Ne var, ne oluyor? Ne oluyor sabah sabah, ne bağırışıp duruyorsunuz?

ALİYE: Baban düşünde debdebeli bir düğünle evleniyormuş kızım. Çiçekler, misafirler, peş peşe gelen telgraflar arasında... Uyandığına pişman oldu.

MELİS (*Güler.*): Aaa, ne ilginç düş, ilahi babacığım. Kiminle evleniyordunuz?

RÜKNETTİN: Evladım, milyarder bir holding sahibi ile

evleniyordum. Adam Amerika'dan yeni gelmiş.

MELİS (*Gölmekten katılır.*): Aman babacığım, ne değışik düş bu! Kadın mıydınız yani düşünüzde? Anne, ne var bunda bu kadar sinirlenecek? Babam komik bir düş görmüş işte.

ALİYE: Benimsemiş düşü kızım. Bizim evliliğimizden böyle söz ettiğini duymadım, ağrıma gitti.

KAMURAN: Ne var, ne oluyor burada? Namazı yarım bıraktırdınız bana, bir şey mi oldu?

MELİS: Babaanne, babam düşünde bir holding sahibi ile evleniyormuş, onu konuşuyorduk işte.

KAMURAN: Hayırdır inşallah oğlum Rüknettın. Değışik bir düş. Bunu yorumlatmalı.

RÜKNETTİN: Anne, adam milyarderdi. Annesi bana fin dık büyüklüğünde pırlanta yüzük taktı.

KAMURAN: Hani nerede yüzük?

RÜKNETTİN: Hoppala... Her şey düşte kaldı, bitti işte, bitti...

ALİYE (*Sinirli*): Rüknettın, sana bir önerim var. Lütfen sen yat uyu ve aynı düşün içine dön. Orada daha mutlu olacağı benziyorsun.

MELİS: Anneciğim, büyütüyorsun olayı. Babam para sıkıntısından çok bunalmıştı şu son aylarda. Benim nişan masraflarım, evin badanası, daraldı adamcağız. Gördüğü düşün anlamı bu işte...

RÜKNETTİN: Evet, zengin bir adamla evlenip tüm sorunlardan kurtulmak. Belki de gerçekten düşün tek anlamı bu.

ALİYE (*Ağlamaklı*): Demek bizi sevmiyorsun, demek bizlerden kurtulmak istiyorsun?

KAMURAN: Ben bu düşü tabirciye yorumlatacağım, Rüknettın, beyaz mı giymiştin oğlum?

RÜKNETTİN: Anneciğim hatırlamıyorum o kısmı, ama çok çiçek vardı. Kırmızı güller, gelin zambakları...

KAMURAN: İyidir, çiçek görmek iyidir. Kırmızı tez haber

derler.

MELİS: Büyütmeyin artık bu düşü... Ayol güzel bir fantezi bu, vallahi bayıldım babacığım.

(Geriden bir yerden düştteki kayınvalidenin sesi duyulur.)

ZEHRA: Allah Allah... Gelin hanım yok oldu. Burası da çok kalabalık. Serhat şu postacıya bahşiş veriyorsun değil mi oğlum? Çiçekçiye de ver. Şu pembe gül sepetini sola koyalım. Fotoğrafçı geldi. Gelin nereye gitti? Sıkıntı mı geldi acaba kalabalıktan... Rukiye, Rukiye...

(Düğün evinin gürültüsü.)

ALİYE: Ahh, neydi o ses? Bir kadın konuştu.

RÜKNETTİN: A, aa, o mu; gördüğüm düştteki kayınvalidem Zehra Hanımın sesiydi o.

ALİYE: Sen neler diyorsun Rüknettın, aklıma kaçıracağım. Bu insanlar var demek... Baksana hepimiz sesi ni duyduk. Seni arıyorlar. Ayol bunlar gerçek mi?

MELİS: Gerçekten çok ilginç baba. Sesi ben de duydum. Nedir bu, bir tele-kinesis olayı mı acaba?

KAMURAN: Tövbe estağfurullah, gaipten sesler geliyor.

RÜKNETTİN: Şaşkınım vallahi, ne diyeceğimi bilemiyorum, beni arıyorlar.

ZEHRA: Oğlum gelin nereye gitti? Tuvalete bir bakalım. Ayıp oluyor konuklara...

DAMAT ACAR: Bilmiyorum anneciğim, az önce yanımdaydı. Heyecanlı görünüyordu, sıkıntı mı geldi acaba? Meraklandım, dur içeriye bir bakayım. Şimdi gelirim.

(Düğün evinin gürültüsü.)

ALİYE: Buyur işte, düştteki damat bey de konuştu. Seni merak ediyormuş Rüknettın, ay, bayılacağım!

MELİS: Damadın adı neydi baba?

RÜKNETTİN: Acar Bey diye birisi kızım. Holding sahibi, milyarder. Şirketleri filan var.

(*Düğün evinin gürültüsü.*)

ACAR: Anneciğim, gelini bir türlü bulamıyorum. Aklıma kötü şeyler geliyor, kaçtı mı acaba? Hay Allah ne yapacağız, şu nikâh kıyılsaydı bari...

ZEHRA: Bak köşede oturan Nevres Bey de huzursuz oldu. Gelinin başına bir şey gelmiş olmasın. Kaçar mı oğlum niye kaçsın? Senin nen eksik? Kaçırılmış falan olmasın? Zaten bu kalabalık boğucu olmaya başladı.

(*Hafiften La Comparsita çalmaya başlar.*)

ALİYE (*Bağırır.*): Rüknettin, sen bu aile ile kaynaşmışsın. Ah, Allahım bunları da mı görecektim. (*Ağlar.*) Otuz yıllık kocam düşünde evleniyor. Uyanıyor da, hâlâ o insanlar peşini bırakmıyorlar.

RÜKNETTİN: Yoruldu. Bittim. Kafamı yediniz... Gözlerim kapanıyor. Başım yastığa düşüyor.

MELİS: Aaa, babam uyumak üzere anne... Dalıyor, dalıyor.

KAMURAN: Yoruldu. Hepimiz bağırdık ona. Zavallı Rüknettin.

ALİYE: Uyudu, Rüknettin uyudu. Horlamaya başladı. (*Hafif horultu. Düğün evinden sesler. Comparsita hızlanır.*)

ACAR: İşte gelin geldi. Nerelerdeydin hayatım? Meraktan öldük. Nikâh memuru bekliyor. Annem bayılacak hallere geldi. Çok merak ettik seni. Rengin sararmış.

RÜKNETTİN: Dışarıya biraz hava almaya çıkmıştım, döndüm işte. Ah ne güzel bu çiçekler. Şu karanfiller ve bu eflatun frezya sepeti. Ya şu ak zambaklar...

ZEHRA: Hadi, her şey hazır. Nevres Bey siz böyle buyurun. Acarcığım, yavrum fotoğrafınız çekiliyor. Durun bir aile fotoğrafı yapalım. Ben de gireyim resme. (*Gürültüler-konuşmalar.*)

ALİYE: Uyudu... Rüknettin uyudu. Ne tuhaf...

MELİS: Yorgun düştü anneciğim. Biraz uyusun.

ALİYE (*Dalgın*): Hayır... Gitti Rüknettın, o dünyaya gitti.
Biliyorum bıraktı bizleri. Artık gelmez.

MELİS: Saçmalama anne... Yalnızca uyuyor.

ALİYE (*Ağlar.*): Biliyorum. Gitti. Gitti o. Bu yaşam koşullarına dayanamadı. Ne yapalım... Gitti. Bizi bırakıp gitti işte...

(*Düğün evinin sesleri-La Comparsita hızlanır.*)

FİRAVUNUN PİRAMİDİ

KİŞİLER: Zekeriya, Timuçin, İlkay, Muzaffer, Başköle.

ZEKERİYA (*Panik içinde*): Ay, aman! Ne oldu bana? Kimim ben? Allahaşkına söyleyin kimim? Önemli biri miyim? Bakın, bu olabilir, çok önemli biri olabilir. Ama hiçbir şey hatırlamıyorum. İçimde bir duygu var. Önemli biriymişim gibi geliyor bana. Hay allah! Sizler kimsiniz? Başıma toplanmışsınız. Off, başım. Başım çatlayacak. Ne oldu? Bırısı bana anlatsın.

TİMUÇİN: Zekeriya Ağabey... Zekeriya Ağabey... Neyse kendine geldin. Bak ben Timuçin...

ZEKERİYA: Hmm, demek adım Zekeriya. Sen Timuçin misin? Hangi Timuçin?

TİMUÇİN (*Ağlamaklı*): Aman Zekeriya Ağabey. Demek hatırlamıyorsun beni? En yakın arkadaşın Timuçin'im ben. Vah vah, demek bellek kaybı. Ne yapmalı?

ZEKERİYA: Vallahi seni ilk defa görüyorum Timuçin. İyi arkadaşım mıydın?

TİMUÇİN (*Paralanır.*): En iyi arkadaşındım ağabey? Başına demincek taş düştü, ondan böyle oldun. İyi ki ölmedin ağabey.

ZEKERİYA: Başıma taş mı düştü? Allah allah, nereden düştü başıma taş? Olacak iş mi ayol?

TİMUÇİN: Ağabey, firavunun piramidinin kenarından bir taş çözüldü, geldi kafana düştü.

ZEKERİYA: Off, sıcaktan bunaldım. Amma sinek var. Firavunun piramidinden taş mı düştü başıma? Sen

neler diyorsun? Burası neresi? Hangi firavun? Ne piramidi?

TİMUÇİN: Ağabey, doğduğumuzdan beri Keops piramidinin yapımında çalışıyoruz ya. Ben taşı alıyorum, sana veriyorum. Sen benim verdiğim taşı öndeki İlkay'a veriyorsun. İlkay taşı Muzaffer'e veriyor. Piramidi yapıyoruz işte ağabey. Burası Mısır.

ZEKERİYA: Anlayamadım; ben taşı alıyorum, sana veriyorum. Dur, şaşırdım. Sen taşı alıp bana veriyorsun. Ben taşı alıyorum, İlkay'a veriyorum, İlkay taşı Muzaffer'e veriyor. Allah allah, nedir bu böyle?

TİMUÇİN: Evet, evet, ağabey, birşeyler hatırlıyorsun galiba, şükürler olsun.

ZEKERİYA: Yoo, hiçbir şey hatırlamıyorum. Senin bana söylediklerini tekrarlıyorum yalnızca. Taş elden ele geçiyor; böyle birşeyler. Allah allah, neden yapıyoruz bu saçma işi?

TİMUÇİN (Çaresiz): Ağabey, bülüğ çağından beri yapıyoruz bu işi. Nasıl unutursun, taş işinde çalışıyoruz.

ZEKERİYA: Pek iyi anlayamadım. Niçin yapıyoruz biz bu işi? Yani bu taş... Elden ele. Nedir bu?

TİMUÇİN: Zekeriya Ağabey, biz piramidin yapımında çalışan bir grup köleyiz. Babadan devraldık bu işi. Ölene dek yapacağız. Sen taşı bana; ben İlkay'a, İlkay Muzaffer'e. Gün bitince iş paydos. Sabah yine başlarız.

ZEKERİYA: Ne diyorsun sen, ben köle miyim? İnanmam, dünyada inanmam. Yalan söylüyorsun. Olacak iş mi bu! Sen ne diyorsun be kardeşim, bütün ömrümüz böyle mi geçiyor? Kimin piramidi bu? Ücret dolgun mu bari, ikramiye var mı?

TİMUÇİN: Ne ücreti ağabey? Köleyiz dedim ya, boğaz tokluğuna çalışıyoruz. Firavunumuzun mezarını hazırlıyoruz. Bu dünya yalan ağabey.

ZEKERİYA: Yahu aklını mı kaçırdın? Parasız çalışılır mı?

Deli misiniz siz? Bal gibi sömürü bu. Hem ne demek bu dünya yalan. Ay, aklımı kaçıracağım!

TİMUÇİN: Ağabey, değişik konuşuyorsun, eskiden böyle konuşmazdın. Memnundun işinden. Birşeyler olmuş sana.

ZEKERİYA: İyi ki başıma taş düştü. Gözüm açıldı demek. Ben de kendimi önemli biri sanmıştım. Köleymişim demek. Bir köle! Firavunun mezar yapımında çalışan... Çok monoton iş; insan fittırır yahu.

TİMUÇİN: Böyle konuşma ağabey. Güneş batar ve yenisinden doğar. Firavun bizim büyüğümüz. Bu lafların duyulmasın.

ZEKERİYA: Duyarsa duysun! Hak var, hukuk var. Hiçbir insan ücretsiz çalıştırılmaz.

İLKAY (*Lafa karıştır.*): Zekeriya Ağabey çok değişik konuşuyor, yeni fikirler edinmiş.

MUZAFFER: İş de durdurduk. Birazdan Başköle gelir. İşte o zaman halimiz duman olur.

ZEKERİYA (*Bağırır.*): Hiçbir şey yapamaz Başköle! Burada bir iş kazası oldu, başıma taş düştü, ölebilirdim.

İLKAY: Ölüm bizler için ağabey.

ZEKERİYA: Ne biçim konuşuyorsun, oğlum? Uyumuşsunuz bunca zaman. Anlaşılan sigortasız çalışıyoruz. İyi ki başıma taş düştü, gözüm açıldı. Dinleyin beni. İş durduruyoruz, hemen şimdi!

MUZAFFER: Aman ağabey, sus. Ne biçim laflar bunlar? Cezaya çarptırılacaksın vallahi.

İLKAY: Eyvah. Başköle geliyor! Elinde kırbaç.

BAŞKÖLE: Ne oluyor burada? Neler döndürüyorsunuz yine? Taşlar yığılmış, yerinde duruyor. Güneş yükselmeden bu duvar örülecek dememiş miydin? Uyudunuz mu be? Şaklatırım kamçıyı sırtınızda.

MUZAFFER: Sayın Başköle, arkadaşın kafasına taş düştü de.

BAŞKÖLE: Öldü mü?

ZEKERİYA: Ölmedim, yaşıyorum. Burada insanlara haksızlık yapılıyor. Ücret yok, sigorta yok, can güvenliği yok. Beş para verilmiyormuş.

BAŞKÖLE: Ne zırvalıyorsun sen? Taş aklını oynattı galiba?

İLKAY (Yavaşça): Muzaffer, Zekeriya Ağabey doğru konuşuyor. Dedikleri çok doğru.

MUZAFFER: Değişik fikirler bunlar. Tehlikeli olabilir, dur bakalım...

İLKAY: Biz niçin bunları daha önce düşünmedik acaba? Doğduğumuzdan beri böyle çalışıyoruz.

BAŞKÖLE: Nedir bu mırıltılar ulan? Yıkarım hepinizi alimallah. (Kırbaç şaklar.)

İLKAY: Ay yandım! Sırtım, sırtım!

ZEKERİYA: Dur bakalım, ne vuruyorsun günahsız adama? Hakkın yok yahu! Polis çağırırım.

BAŞKÖLE: Bir tane de sen yiyeceksin şimdi. Kes sesini.

ZEKERİYA: Sen kimsin kardeşim? Yani merakımdan soruyorum, belleğimi kaybettim de. Ustabaşı mısın sen?

BAŞKÖLE: Ben Başköleyim, Başköle. Anladın mı?

ZEKERİYA: Ay, sen de mi kölesin?

BAŞKÖLE: Evet, ben de köleyim, ne olmuş?

ZEKERİYA: Yani, sen de ücretsiz mi çalışıyorsun?

BAŞKÖLE: Ne ücreti yahu, ne diyor bu?

İLKAY: Para diyor para. Para veriyorlar mı, diyor. Emeğin karşılığını alıyor musunuz, diyor.

BAŞKÖLE: Firavuna kendimi adamışım ben. Ömrüm bu mezarın yapımında geçti. Şimdiye kadar hiç böyle laflar duymadım.

ZEKERİYA: Bak Başköle olmuşsun, ama senin de elinde fazla bir şey yok. Farkında değil misin?

BAŞKÖLE (Düşünceli): Bak, kamçı var benim elimde. Kamçı var ya...

ZEKERİYA: Kamçı var, ama senin de hakkın hukukun

yok. Firavuna çıkacağım ben, onunla konuşacağım.

Yahu, nasıl göremiyorsunuz olayı, anlayamıyorum.

İLKAY: Tövbe de ağabey! Tövbe de. Bizler kim, firavun kim?

BAŞKÖLE: Başına taş düştükten sonra böyle konuşmaya başladı ha? İlginç bu fikirler... Garip, bir tuhaf yani.

MUZAFFER: Gerçekten kölelere hiçbir hak tanınmıyor. Ömrün boyunca taş taşı...

ZEKERİYA: Yazacağım. Dilekçe yazacağım. Kâğıt verin.

BAŞKÖLE: Kâğıt da nedir?

İLKAY: Papirüs istiyor, papirüs. Yazıp da ne yapacaksın ağabey?

ZEKERİYA: Mısır büyük bir medeniyet. Burada böyle şeyler olmaması lazım. Yakışmaz bunlar. Düşüncelerimi yazacağım. Fikirlerimi papirüse yazıp dağıtacağım.

BAŞKÖLE: Dur oğlum, ateşlenme. Hayır bir şey değil, benim de kafamı karıştırdın...

TİMUÇİN: Yahu, huzur içinde çalışıyorduk. Nereden çıktı bu fikirler. İnsan tedirgin oluyor düşününce.

ZEKERİYA: İyi, çok iyi. Tedirgin oluyorsunuz demek. Hay yarabbim, ne yapsam! Öyle fikirler var ki kafamda.

MUZAFFER: Taştan oldu. Her şey taştan sonra oldu. Değişti.

ZEKERİYA: Konuşabilirim de. Topluluk karşısında konuşur, arkadaşları aydınlatırım.

İLKAY: Sahi, fikirlerini yazacak mısın ağabey?

BAŞKÖLE: Kafası gelişmiş bunun. Hayır, bir şey değil beni de etkiledi. Kamçıyı şuraya bırakıyorum. Of, çok sıcak. Terlediniz mi çocuklar?

MUZAFFER-İLKAY (*Bir ağızdan*): Piştik ağabey, piştik.

BAŞKÖLE: Biraz dinlenin öyleyse. (*Bağırır.*) İş stop! İş stop!

MUZAFFER-İLKAY (*Bir ağızdan alçak sesle*): Hayret!

ZEKERİYA: Hah, papirüs geldi. Verin, yazıyorum. Kırmızı mürekkeple yazacağım hem de. Eşitlik, hak, hukuk, özgürlük. *(Taşların yuvarlanma sesi.)*

İLKAY: Eyvah eyvah, taşlar düşüyor! Soldaki duvar yıkılıyor, kaçın!

MUZAFFER: Ah, eyvah! Zekeriya Ağabeyin başına bir taş daha düştü. İyi misin, ağabey, iyi misin?

ZEKERİYA: Neredeyim, ne oldu? A, Başköle gelmiş. Hızır ol. Hani elimdeki taş? İşi niye durdurdunuz? Bir şeyim yok geçti. Küçük bir sıyrık. Haydi çalışalım, güneş yükselmiş, geri kalmışız; neler oldu?

TİMUÇİN *(Bıkkın)*: Kendine geldi... Of, of... Hadi İlkay, taşı ver.

BAŞKÖLE *(Düşünceli)*: Değişik birtakım fikirleri vardı. Yazmış bunları papirüse. Saklayacağım bu kâğıdı. Kimbilir? Fikirler...

İLKAY: Muzaffer, taşı al.

MUZAFFER: Şemsi, taşı al.

ZEKERİYA: Timuçin, taşı al.

TİMUÇİN: İlkay, taşı al.

İLKAY: Muzaffer, taşı al.

(Müzik: 'Sixteen tons, what do you get?')

GLADYATÖRLER KULİSİ

SUNUCU: Sevgili dinleyiciler, bir geceyarısı daha 'Düşler Dükkânı'mızda birlikteyiz. Bugün öğleden sonra oldukça ilginç bir şey oldu. Bakanlıklar durağından otobüse binmiştim. Gaziosmanpaşa otobüsüne. Tıklım tıklım doluydu otobüs. Tam da devlet dairelerinin dağılma saatine kalmışım, ayakta kaldım; önle-re doğru ilerlemeye çalışıyordum ki daha önce hiç yüzünü görmediğim bir delikanlı bana o kalabalığın arasında bir zarf uzattı. "Nedir bu oğlum, mektup mu?" dedim. İlk anlamadım, sinirlendim biraz. Fakat delikanlı "Ablacığım, bu gece radyoda okuman için bir düş zarfı bu," dedi. Hayret doğrusu. Nasıl tanıdı beni? Nasıl bildi o otobüse bineceğimi? İşte bunlar olaylardaki yarı karanlık noktalar. Ama sevgili dinleyiciler, bizim 'Düşler Dükkânımız'da yarı karanlık, bilinç nehirlerinin aktığı bir dünya değil mi? İşte böyle efendim, şimdi bu gece merakla otobüsteki delikanlının bana verdiği zarfı açıyorum. Bakalım neymiş? Kişiler ilk başa adlarını da yazmışlar.

KİŞİLER: I. Gladyatör Akif, II. Gladyatör Feyyaz, Köle Hulusi, Aslan Gülcemal, İmparator Caligula'nın locadan duyulan sesi...

SUNUCU: Allah Allah, ne ilginç bir düş bu. Şöyle kâğıda bir göz attım da, başında ufak bir not var. Sizlere okuyorum:

"Biz, İmparator Caligula devrinde Roma'da yaşayan iki gladyatör arkadaşız. Yanımızda bir de köle var. Size bu gece zamanı, bir arenanın kulisini tanıt-

maya çalışacağız. Aslanlarla gladyatörlerin dövüştüğü arenanın kulisini. Benim adım Feyyaz. Arkadaşımın adı Akif. Yanımızdaki yaşlı köle, Hulusi. O da eskiden arenaya çıkıp aslanlarla dövüşürmüş. İmparator onu taltif etmiş. Yarım köle sayılıyor artık. Ama hâlâ buralardan ayrılamaz. Aslanların homurtusuna, halkın çılgınca tezahüratına, İmparatorun uzaktan duyulan sesine alışmış o. Bu öğleden sonra arenada dövüş var. Akif de ben de çok gerginiz. Ama ne yaparsınız, ekmek aslanın ağzında..."

AKİF: Feyyaz, kılıcını şuraya dayıyorum, anacığım. Hayvanın üstüne atmak için kullanacağın file kapının arkasında asılı. Sandaletlerinin bağlarını kontrol ettin mi? Geçen gün benim sol ayaktaki sandalet gevşeyince kendimi aslanın altında buldum. Neyse Kenan topuzla son anda yetişti de canımı kurtardı. Yaz sıcaklığında da çekilmiyor aslanla didişmek. Arenayı sulamıyorlar doğru dürüst. Toz kalkıyor.

FEYYAZ: Tamam Akif, miğferi giyiyorum. Arksı sıkıştı galiba. Çocuklar bir bakıverin. Bu benim miğfer değil mi yoksa? Yeleği verin. Hay Allah, miğfer sıkıştı. *(Dışarıdan arenanın sesi. Uğultu. Aslan kükremeleri duyulur.)*

HULUSİ: Dur Feyyaz, dur. Miğferi düzelteyim. Eldivenleri giy. Tamam, hiç kendini sıkma. Al, sana yeni çivilili topuz. Kılıcın bilendi. Hadi aslanın, Tanrı yardımcın olsun. On dakikaya kadar çıkacaksın. Akif arkada, merak etme. Sıkıştığın an yetişecek. Zaten İmparator'dan gizli emir gelmiş. "Bırakın aslanlar ölsün, fazla gladyatör ölmesin, yetiştirip besleyemiyoruz. Zor oluyor," diye genelge yollamış.

FEYYAZ: Ciddi mi söylüyorsun? Nereden duydun yahu?

HULUSİ: Özel kalemde tanıdığım eski bir köle var. Laf arasında çıtlattı.

(Dışarıdan halkın sesi artmıştır. Aslan kükremele-

ri.)

AKİF: Hazır mısın anacığım? Birazdan aslanı arenaya salıverecekler. Koridorda bekletiyorlar.

FEYYAZ: Bugün gerginim biraz. Bu aslan çok aç olmalı. Nasıl kükrüyor yahu! Bizimki de dayanılır iş değil. Hayır, bir şey değil, bir gün burada stresten gideceğim vallahi!

HULUSİ: Dur, dur. Tam şimdi moralini bozma. Aslan hayvan yahu. Aklı yok ki! Hep bunu düşün. Sen akıllı ve silâhlısın. Bilirim, arenaya çıkmadan önce ben de hep böyle olurdum. Ah, eski günler...

AKİF: N'aparsın. Ekmek aslanın ağzında. İmparatorun gözüne girersen mükâfat da var. Hadi, hadi Feyyazcığım. Çıkıyorsun. Aslan arenada. Sağ ayağınla çık, hadi koçum.

(Arenanın sesi. Alkış... Gürültüler... Aslan kükremesi...)

HULUSİ: Gel, şu aralıktan izleyelim. Sinirli çıktı arenaya. Akif, sen hazırsın değil mi? Bir aksilik olursa soldan dalıverirsin.

AKİF: Merak etme abicim. Hazır bekliyorum.

HULUSİ: Eyvah, eyvah! Ayağı kaydı Feyyaz'ın. Amanın aslan geliyor! Yahu nasıl böyle bir hata oldu. Çıkıver. Gidiyor çocuk ayol!

(Arenadan konuşmalar)

FEYYAZ: Aslan gibi yaradan Allah belânı versin. Atladın üstüme. Sandaletin bağı koptu. Ayağımı burktum. Akif yetişmezse öteki dünyadayım.

(Arenadan büyük coşku ve heyecan sesi, bir yükselir bir alçalır.)

ASLAN: Merak etme Feyyaz Abi, Feyyaz Abi! Beni duyuyor musun? Ben Gülcemal.

FEYYAZ: Aaaa... Öldüm galiba. Aslan konuşuyor. Sen aslan değil misin lan?

ASLAN: Çaktırma abi. Aslan stoku azalmış. Göstermelik

ben çıktım. Topuzu falan sallayayım deme. Giderim öteki tarafa sonra. Biraz didişelim. Heyecan yaratalım. Sonra numaradan öldürmüş gibi yaparsın. Postun içinde piştım, piştım. Amma sıcak var.

FEYYAZ: Gülcemal, köle İhsan'ın oğlu... Yavrum ne diye böyle bir işe girdin? Ödümü patlattın.

ASLAN: N'aparsın abicim. Ekmek parası. Halk bunu istiyor. İmparator zaten miyop. Heyecana dayanamaz. Birazdan şereflocasını terk eder. Hadi, didişelim biraz. Başla.

AKİF (*Suluk soluğa*): Yetiştim Feyyaz. Şimdi temizlerim aslanı. İyi misin?

FEYYAZ: Dur, dur. Sakın bir şey yapma. Gülcemal aslan postu giymiş. Biraz heyecan yaratacağız.

AKİF: Aaaa... Aslan Gülcemal mi?

FEYYAZ: Gülcemal, Gülcemal... Köle İhsan'ın oğlu. Sen de soldan giriş. Mücadele havası verelim. Bak halk çok beğendi.

(*Arenadan sesler. Alkışlar.*)

Şereflocasından İmparator Caligula

"Ay, çok heyecanlandım, ay kalbim duracak... İki gladyatör de ne müthiş dövüşüyorlar. Şarap verin, heyecanım yatışsın. Aslan da ne güçlü. Ormanlar kralı... Yıllardır böyle dövüş görmedim. Helal olsun çocuklara."

HALK: Yaşasın Caligula! Yaşasın İmparator!

CALIGULA: Halk da beğendi. Kaliteden anlıyorlar canım. Oyun kızıştı. Gladyatörler de biri sağdan girişiyor, biri soldan. Ayyy, ne zor bunu seyretmek. Kalpten gidebilirim. Şarap doldur, köle. Uyuyor musun? Kadeh boşaldı, bir salise önce.

(*Kendi kendine:*)

Köle de kaptırdı kendini dövüşe. Ne de olsa insan. Ah, sağa atladı aslan! Bakalım dayanabilecek miyim dövüşün sonuna kadar? Ne stres bunu izle-

mek. Şarap! Arabım, nerede şarabım?

ASLAN: Feyyaz Abi. Fazla tartaklama. Post kaymaya başladı. Sırtım görünecek.

AKİF: Dur anam, ben sağdan çekiştiririm onu. Sen kuyruğunu sola al. Tamam.

FEYYAZ: Üçümüz tozunu içinde yuvarlanalım. Yapabilecek mısınız çocuklar? Eğer bu numarayı yapabilirsek, büyük ikramiyeyi alırız.

AKİF: Tamam, ben yattım. Yuvarlanıyorum. Gülcemal üstüme atla. Sonra sırtını dön. Kuyruğu solda tut.

FEYYAZ: Üstünüze dalıyorum. Muhteşem.

(HALK galeyana gelmiştir.)

CALIGULA: Helal olsun bu çocuklara yahu! Topaç gibi dönüyorlar. Aslan da esaslı. Ay, çok heyecanlandım! Kalpten pat diye gidebilirim. Hekim nerede hekim? Hekim yanımda dursun. Nabzımı saysın. Kolay değil bunu izlemek. Oğlum şarap!

Hah, hekim, bileğimi tut. Nabzımı say.

(HALK'ın sesi.)

FEYYAZ: Bitiriyoruz Gülcemal. Hafif topuzlar gibi yapacağım seni. Hareketsiz kal olur mu? Akif'le sürükleyip arenadan çıkartacağız. İmparatorun locasına hekim geldi. Nabzını saydırıyordur.

GÜLCEMAL: İkramiyeleri kırışırız, değil mi abi?

AKİF: Ayıbettin Gülcemal. Hadi, sürüklüyoruz seni ve arenadan üçümüz çıkıyoruz.

CALIGULA: Hayatımda gördüğüm en güzel dövüştü. İkramiye verilsin gladyatörlere. İkişer kese altın. Hekim nabzım nasıl? Yani, gidebildim kalpten. Böyle müthiş bir gösteri... Ama değer vallahi.

(Marşlar, alkışlar, halkın sesi.)

FEYYAZ (Kuliste): Hadi geçmiş olsun çocuklar.

GÜLCEMAL: Postu çıkartıp şu deliğe saklıyorum. Gene lazım olur.

AKİF: Güzel gösteri çıkarttık.

HULUSİ: Yahu sizi izlerken gözlerimden şıpır şıpır yaşlar aktı. Müthiştiniz. Hepiniz... Ekip halinde çalışınca . başka oluyor.

GÜLCEMAL: Sağ ol abi.

FEYYAZ: Hani Ali, İmparator bizi istemiş. Locaya gidelim. Siz burada bekleyin. Ne yaparsınız çocuklar, ekmek aslanın ağzında!

(Gülerler.)

(Zafer Marşı çalar.)

KAFESTEKİ TENOR

SEBATİ: Bugün ikramiye aldık. İkramiyemi alır almaz ne yaptım biliyor musunuz? Ah, hiç tahmin edemezsiniz. Çocukluğumdan beri düşlerimde olan bir şeyi satın alıverdim. Bilmem karım Besime ne diyecek bu işe. Evet, iki hafta önce kuş pazarında bir kanarya görmüştüm. Aklım kaldı bu kanaryada. Orada, kuş pazarında yüzlerce kafes. İçlerinde çeşit çeşit kuş ötüyorlar... Yem yiyorlar... Hepsi güzel. Ama bu Kanarya hemen dikkatimi çekti. Gürbüz, tombul bir kanarya. Sağlıklı. Hiç durmadan perde perde ötüyordu. Bambaşkaydı sesi. Anlatamam size. Görür görmez vuruldum ben bu kanaryaya. Aklıma koydum onu satın almayı. İşte bugün ikramiye alınca doğru koştum kuş pazarına.

Satılmamış. Oradaydı. Kafesinde beni bekliyordu. Çok para verdim.

(*Sesini alçaltır.*) Besime duymasın. Bütün ikramiye verip aldım kanaryayı. İşte elimde. Bakın. Şu örtünün altında. Kafesin içinde. Durun biraz açayım örtüyü de zavallı günışığı görsün.

(KANARYA *ötüşü duyulur. Uzun bir şakıma.*)

SEBATİ: Ah yavrum, ah canım benim, Besime, Besime, bak, bak, gel buraya. Sana ne getirdim.

BESİME: Ne getirdin Sebatî? Dur bakayım nedir o? A, kafeste bir kuş.

SEBATİ: Bir Kanarya bu hanım. Hem de eşi emsali görülmemiş bir kanarya. Bak ne kadar gürbüz maşallah. Nasıl da göğsünü şişiriyor. Ötecek, ötecek galiba.

(KANARYA *öter.*)

BESİME: Ah, Sebati, gerçekten çok güzel bir kanarya bu. Ay, nasıl ötüyor ayol. Billur gibi sesi var. Ne kadar verdin buna?

SEBATİ: Sorma hanım. Orasını sorma. Ucuz değil. Tabii böyle bir kuş ucuz olamaz, değil im? Bir 'ses' satın aldık biz. Sen bunu hayvan diye düşünme. Bir 'ses'. Anlıyor musun?

BESİME: Gerçekten öyle. Getir camın önüne asalım kafesi. Yeminden de aldın mı?

SEBATİ: İşte bir kutu yem. Hemen yemliklerini doldur. Suluğu sakın boş kalmasın. Su banyosu. Ilık su koyacağız. Bu da özel kanarya kumuymuş. Hanım, cins bir kuş bu. Demin de dediğim gibi bir 'ses' satın aldık biz. Hayvan sayılmaz bu.

BESİME: İşte oldu. (*Kafesi asmıştır.*) Banyosunu da doldurdum. Kafesin altına da parlak bir kâğıt yaydım. Oldu değil mi?

SEBATİ: Çok güzel oldu, karıcığım. Bak, yemini yiyor. Ah, şimdi de salıncağına çıktı sallanıyor. Ne keyifli hayvan.

BESİME: Ötecek, ötecek bak. Göğsünü şişiriyor. (*KANARYA öter.*)

BESİME: Ben yukarıya yorganı kaplamaya gidiyorum, Sebati.

SEBATİ: İyi, ben burada kalıp biraz kanaryayı seyrediyim.

(*BESİME merdivenleri çıkar, uzaklaşır.*)

SEBATİ (*Kafese yaklaşır.*):

Ne değişik bir kuş. Ne değişik bir ses. Sanki hançeresinde makara var. Sesi büyülüyor beni. Çocukluğuma götürüyor. Sonsuz kırlara...

KANARYA: Beyefendi, beyefendi. Biraz buraya bakar mısınız?

SEBATİ (*Şaşkınlıkla*):

Kimdi bu konuşan? Allah allah, kimin sesiydi bu?

KANARYA: Beyefendi, benim, ben. Sizin kanarya.

SEBATİ: Aman Tanrım. Siz yoksa bir papağan mısınız?
Çok heyecanlandım birden. Kulaklarıma inanamıyorum!

KANARYA: Papağan filan değilim. Ben ünlü İtalyan tenor Luciano Pavarotti'yim. Duymuşsunuzdur adımı. Luciano Pavarotti.

SEBATİ: Bir İtalyan tenor musun? Ayol, sen benim pazardan aldığım kanarya değil misin?

KANARYA: Aşkolsun beyim. Pazardan alınan kanaryada böyle ses olur mu? Siz de fark ettiniz sesimin ayrıcalığını.

SEBATİ: Gerçekten sesiniz çok başka türlü. Demek... Demek ünlü bir İtalyan tenorsunuz siz.

KANARYA: Evet. Dünyanın en ünlü opera salonlarında söylerim ben. Metropolitan'da, Covent Garden'de. Moskova'da Bolşoy Tiyatrosunda...

SEBATİ: Pekiyi, pazarda kafesin içinde kanarya kılığında ne arıyordunuz?

KANARYA: Mozart'ın Sihirli Flüt Operası sahneye konurken rejisörün bir yanlışlığından oldu. Ama önemi yok. Siz çıkartın beni kafesten, karşınızda etten kemikten Luciano Pavarotti olarak göreceksiniz beni.

SEBATİ: İnanılacak iş değil. Kafesin kapısını açarsam uçar gidersin ayol. O kadar para verdim sana.

KANARYA: Uçmam. Nereye uçacağım? Ne diyorum ben size. Dünyaca ünlü tenor Pavarotti'yim ben. Avusturyalı soprano Kiri Te Kanawa ile söylerim. Hintli Şef Zubin Mehta idare eder orkestrayı. Bak dinle, sana bir Napoliten söyleyeyim.

(Pavarotti bir Napoliten söyler. Parçaya kanarya şakıması karışır.)

SEBATİ: Allah allah, insan sesi bu.

KANARYA: Bana hâlâ inanmadınız galiba. Durun size Puccini'nin La Boheme Operasından bir aya söyle-

yeyim.

(*Pavarotti aryayı söyler.*)

SEBATİ: Gerçekten harikulade. Sesiniz beni büyüledi, Bay Pavarotti.

KANARYA: Bayım, aç sen şu kafesin kapısını. Seni ihya ederim. Karının ve senin uçak biletleriniz benden. La Scala'daki, Metropolitan'daki temsillerimde en ön sırada otursunuz. Avrupa'yı, Amerika'yı, tüm dünyayı görürsünüz.

SEBATİ: Ama kuş lafına bakıp da kafesin kapısını açarsam, sen uçar gidersin kardeşim. Bak zaten uçak filan diyorsun. Ben ufak bir memurum. Tüm ikramiyemi seni almak için harcadım. Sen en iyisi kafeste kal. Biz sana iyi bakarız.

KANARYA: Olur mu? Nasıl kalırım kafeste? Turneler... Konserler beni bekliyor. New York'ta tüm biletler satıldı. Yarın Aida Operasında Radames rolüne çıkacağım.

SEBATİ: Aklım karıştı. Bunlar benim bildiğim şeyler değil. Dur bakayım...

(*Karısına seslenir.*)

Besime, Besime...

BESİME (*Yukarıdan*):

Ne var Sebati?

SEBATİ: Besime gel. Bizim kanarya ünlü tenor Luciano Pavarotti olduğunu söylüyor. "Açın şu kapıyı çıkayım," diyor. Yarın Amerika'da konseri de varmış, hem de tüm biletler satılmış...

BESİME: Aman Sebati, ne safsın. Kuş seni aldatıyor ayol. Dışarıya çıkmak istiyor baksana. Tabii ki bilmem kimim diyecek.

KANARYA: Teessüf ederim hanımefendi. Demek siz Luciano Pavarotti'nin sesini tanıımıyorsunuz. Dinleyin, bakın, hiçbir kuş, Madame Butterfly Operasından Pinkerton'un aryasını söyler mi?

BESİME: Madame Butterfly Operasından Pinkerton'un
aryası mı? Ama kocam size kimbilir kaç para verdi?
Nasıl açarız kafesin kapısını.

SEBATİ: Tüm ikramiyemi verdim, Besime. Artık söyle-
mek zamanı geldi.

BESİME: Ne! Ah, Sebati... Bu kuşa o kadar para mı ver-
din? Delisin ayol sen.

KANARYA: Kalbimi kırıyorsunuz. Beni dinlemeye gelen-
ler ufak bir servet öderler.

BESİME: Pekiyi kafesin içinde kuş kılığında ne arıyorusu-
nuz?

KANARYA: Eşinize anlattım. Bir yönetmen hatası oldu.
Ama kafesin kapısı açılınca düzelecek. Nasıl inan-
mazsınız bana anlamıyorum. Bu kadar dil döktüm.
(*Pavarotti'nin bir aryası kanarya sesiyle birlikte ve-
rilir.*)

SEBATİ: Duyuyor musun hanım? Ne müthiş bir şey. Kla-
sik söylüyor hayvan.

BESİME: Vallahi ne diyeceğimi bilemiyorum. Ama Sebati
sen demek tüm ikramiyeni verdin bu kuşa.

KANARYA: Ama bana kuş demeye devam ederseniz ger-
çekten küseceğim. Ben böyle muameleye alışık değı-
lim.

SEBATİ: Nerelisin kardeşim sen?

KANARYA: Modenalıyım.
(*Bir arya.*)

SEBATİ: Ne yapsak hanım? Açsak mı kafesin kapısını?

BESİME: Hemen yumuşayıveriyorsun, ayol. Kuşun sözü-
ne bakılır mı?
(KANARYA'ya döner.)

İyi bakacağız size. Yeminiz, banyonuz, suyunuz, ka-
dın çorabında tozu yıkanmış yeminiz; kumunuz,
her şeyiniz tam olacak her zaman. Şu tenorluktan
vazgeçseniz...

KANARYA: Siz beni anlamıyorsunuz. Anlatamadım ken-

dimi. Yarın Metropolitan'da konserim var, diyor-
rum.

SEBATİ (*Sinirli*):

Varsa var. Ben bütün ikramiyeyi saydım sana. Biz memur adamız. Kafesi açıp parayı havaya uçuramayız. Sen de biraz anlayışlı ol be kardeşim. Bu senin dediğinin bir garantisi yok ki!

BESİME: Ay, başıma ağrı girdi. Hayır, insan gibi konuşuyor. Bu tuhaf.

KANARYA (*Yırtınır*):

Ya söylediğim parçalar... Onlar da mı size bir şey demiyor?

SEBATİ: Hanım ben kuşun kafesini örteyim de düşüneyim.

KANARYA: Örtme kafesi bayım. Sıkıntı geliyor. Zaten sıkıldım. Laf anlatamadık yahu!

BESİME: Al örtüyü, ört.

KANARYA (*Bağırır*):

Küstürdünüz beni. Artık ağzımı açmayacağım. Koskoca Pavarotti'yi buldunuz da anlamadınız. Nah, öterim artık.

(*Suskunluk*.)

SEBATİ: Kuş sustu.

BESİME: Artık konuşmuyor.

SEBATİ: Yahu, acaba yanlış mı değerlendirdik. İnansamıydık ona?

BESİME: Yok canım, kuş o.

SEBATİ: Küstü. Ötmüyor. Köşeye çekildi.

BESİME: Sanatçı kaprisi. Ne olacak... Hadi örtüyü iyice ört. Uyusun biraz.

SEBATİ: Vallahi bilmem ki...

BESİME: Ayol, tüm parayı vermişsin kuşa. Şimdi de bırakayım mı diyorsun. Sebati, sen deli misin allahaşkına?

SEBATİ: Doğru. Ama söylediği klasik opera parçaları etki-

ledi beni.

BESİME: Tamam, artık etkilemesin. Hadi ben yukarıya yorganı kaplamaya çıkıyorum. Sen de bırak artık bu kuşu. Biraz yalnız kalsın.

SEBATİ: Tamam hanım, ben kahveye tavla atmaya gidiyorum. Bir saate kadar gelirim. Hadi, eyvallah.
(*Pavarotti'den hazin bir aya.*)

YILDIZLAR YOKSULLARIN PIRLANTALARIDIR

MACİDE HANIM: Sevgili dinleyiciler, bir geceyarısı daha Düşler Dükkânımızda birlikte olacağız. Bakalım bu gece, tozlu raflarda, gıcırtilı eski çekmecelerde bizi hangi düşler bekliyor? Allah allah, dükkânın anahtarını çantamın gözünde bulamıyorum. Hiç böyle bir şey başıma gelmemişti. Acaba gelirken, otobüste para çıkartırken düşürdüm mü? Ne yaparız o zaman? Siz, tüm dinleyiciler radyo başında bekliyorsunuz. Hiç böyle bir şey başıma gelmemişti daha önce... Ne yapmalı? Anahtar çantamın içinde yok. Gördünüz mü, ne aksilik, geceyarısı... Durun bakayım ceketimin cebine mi koydum acaba? Yok, yok orada da yok. Ay, canım sıkıldı işte. Ne zor bir durumdayım biliyor musunuz? Durun, evet, çantamı şuraya boşaltıyorum. Yok işte! Anahtar yok. *(Birden kapı gıcırta ile kendi kendine açılır.)*

MACİDE HANIM (Korkuyla): Aa, aa. Düşler Dükkânının eski kapısı kendi kendine aralanıyor. Ne tuhaf şeyler oluyor bu gece...

EFEKT (Kapı gıcırtısı):

MACİDE HANIM: Durun bakayım. İçeriden birisi mi açıyor bu kapıyı? Yavaş yavaş aralanıyor. Kim o? Kimsiniz? Yoksa Düşler Dükkânına bir hırsız mı girdi? Eyvah, ne yaparım ben o zaman! Tüm o arşivlenmiş düşler çalınırsa ne denli korkunç bir şey olur! *(Birden sesi değişir.)*

A, a, kim var orada? Kimsiniz, allahaşkına? Nasıl girdiniz içeriye? Polis, polis çağırmalıyım!

UZAYLI HAMDİ: Dur ablacığım korkma. Kötü bir niyetim yok. Garibanın tekiyim ben. Kimseye zararım dokunmaz.

MACİDE HANIM: Ama siz, siz nasıl girdiniz dükkânın içine?

UZAYLI HAMDİ: Ablacığım, sen anahtarı kapının üstünde unutmuşsun. Ben de çevirdim anahtarı, girdim içeri.

MACİDE HANIM: Ah, ne denli dalgınım. Demek anahtarı kapının üstünde unutmuşum. Evet, aceleyle çıkmıştım geçen sefer... Sahura konuklarım vardı. Her neyse, bir daha dikkatli olmalıyım. Pekiyi siz kimsiniz? İçeride ne yapıyordunuz?

UZAYLI HAMDİ: Ablacığım, adım Uzaylı Hamdi.

MACİDE HANIM: Uzaylı Hamdi mi? Ama sizin uzaylıya benzer hiçbir yanınız yok ki!

UZAYLI HAMDİ: Gedikpaşa doğumluyum. Uzaya sonradan işçi olarak gidenlerdenim ben. Hani bir kafilé gitmişti ya...

MACİDE HANIM: Siz neler diyorsunuz, kuzum? Ne zaman, uzayın neresine işçi olarak gidenlerdensiniz? Ben böyle bir şey duymadım. Yoksa, yoksa siz de içerideki çekmecelerden birinden mi çıktınız? Doğru söyleyin bana. Böyle şeyleri hep zarflardan çıkan düşlerde duyuyoruz da...

UZAYLI HAMDİ: Yok ablacığım. Ben zarftan falan çıkmadım. Ne diyorum sana, Tophane'deki bir şirket tarafından uzaya işçi olarak yollanan son kafilédenim ben. Ah, neler çektim ben o uzayda... Beşinci sınıf vatandaş muamelesi yapıyorlar insana. Bir kere köle gibi çalıştırdılar. Ücretleri alamadık. Zaten bizi yollayan şirket naylonmuş; anlıyorsun ya, naylon şirket. Aldattılar bizi. Parayı burada da alamadık. Sefil olduk. (*İç geçirir.*)

MACİDE HANIM: Adınız Hamdi mi dediniz?

UZAYLI HAMDİ: Evet, Uzaylı Hamdi derler bana arkadaşlar. Gedikpaşa'danım. Bana sen de, abla.

MACİDE HANIM: Pekiyi Hamdi, uzaya nereden gittin? Yani nerede çalıştın? Neymiş bu sözünü ettiğin naylon şirket? Nereden buldun bütün bu şeyleri a oğlum; bak gözünün ferisi sönmüş. Nerede çalıştın uzayda?

UZAYLI HAMDİ: Vallahi tövbeler tövbesi, boyumun ölçüsünü aldım. Efendim bir ay kadar önce gazetede bir ilan gördüm. "Mars'a yollanacak maden işçisi alınacaktır," yazıyordu. Tophane'de bir şirket. Adrese gittim. İlk sıraya yazıldım. "İyi para var. Orada uzaylı kızlar güzel. İsteyen anlaşmalı evlilik yapıp orada kalabilir. Yeşil kart çıkartılıyor. Vatandaşlığa geçiliyor. Para bol, yaşam standardı yüksek," dediler. Şirket sahibi kelli felli bir adam. Bir kâğıt imzaladım, işte, pul parası filan kestiler.

MACİDE HANIM: Demek öyle, para filan yatırdın mı?

UZAYLI HAMDİ: Yatırmaz olur muyum, borç harç bulup birkaç kuruş yatırdım. Anlarsın ya, yol parası... Gerisini şirket karşılıyor. İşte, yazıldıktan sonra günlerce sevinçten uçtum! Bu dünya, bu şehir dar geldi bana. Gece oldu mu gözüm yıldızlarda. Anlarsın ya... Gözlerim gök dürbünü gibi Mars yıldızını arıyor. Yerleşirim oraya, diyordum. Bir de güzel ev yaptırırım. Yanımda uzaylı karım. Yaa, işte böyle... İki hafta her gece gözlerim gökyüzünde dolandı durdu.

(Bir an durur.)

Ama biliyor musun? Yaşamımın en güzel iki haftasıydı o. Yaşamıma umut girmişti. Umut. Ne güzeldi...

MACİDE HANIM: Anlıyorum, çok iyi anlıyorum seni, Hamdi. Düş kuruyordun değil mi?

UZAYLI HAMDİ: Kurmaz olur muyum, hem de her gece.

Ah o geceleri anlatamam. Hava kararmaya başladı mı, içime bir kıpırtı bir heyecan gelirdi. Sonradan bunun umut olduğunu öğrendim işte... Hava iyice karanlık olsun diye beklerdim. Öyle, bir köşeye çekilip. Bir köşe başında bir direğe yaslanıp... Bir parkta boş bir banka oturup... Gecenin çökmesini ve yıldızların çıkmasını beklerdim. Ah, ilk yıldızlar belirince ne andı o, biliyor musun ablacığım? Gökyüzünde yepyeni bir dünya görüyordum. Gelecek... Varlık... Mutluluk... Sağlam bir iş...

MACİDE HANIM: Biliyorum Hamdi, biliyorum. Yıldızlar yoksulların pırlantalarıdır.

UZAYLI HAMDİ (*Vurulmuştur bu lafa*): Ne dedin? Ne dedin? Bir daha söyler misin?

MACİDE HANIM: Yıldızlar yoksulların pırlantalarıdır.

UZAYLI HAMDİ (*Düşünce içindedir, mırıldanır.*): Yıldızlar yoksulların pırlantalarıdır. Evet, ne denli doğru bir laf bu. Gökyüzündeki pırlantalar... Ama, ama onlara bir türlü ulaşamıyoruz. (*İç çeker.*)

MACİDE HANIM: Merak ettim, anlat bana... Ne oldu sonra, nasıl gittin Mars'a?

UZAYLI HAMDİ: Şirket bize pasaport çıkarttı. Bir sabah Tophane'den kalkan bir uzay gemisine bindik. Heyecanımı anlatamam sana ablacığım. Tüm işçi arkadaşlar çocuklar gibi heyecanlanıyorduk. Yeni topraklarda ekmek parası kazanacaktık. Akşama doğru Mars'a vardık. Doğru madene götürdüler bizi... Göz alabildiğine uzanan bir alan, ablacığım. Yorgun argın indik gemiden. Zebella gibi bir adam belirdi. "Haydi," diye bağırdı. "Kazmalar, kürekler şurada. Herkes bir tane alsın. Hemen çalışmaya başlayın. Hadi! Ne bekliyorsunuz?" Yol yorgunu kazmayı küreği aldık elimize. Başladık sallamaya... Abla, oksijen yok. Oksijen maskesi dağıttılar. Taktık maskeleri. Irgat gibi çalışmaya başladık. Zebella başı-

mızda. Biraz işi yavaşlatınca bağırmaya başlıyor: "Oksijen tayınınızı keserim, ölür gidersiniz alimalah! İş yavaşlatayım demeyin," diyor.

MACİDE HANIM: Ne korkunç bu anlattıkların Hamdi... Demek Mars'ta insana hiç değer vermiyorlar.

UZAYLI HAMDİ: Ne değer vermesi be ablacığım. Köle gibi çalıştırdılar bizi, diyorum sana... Biraz durunca da, oksijen tayınını kesiyorlar. Biz, bir iki arkadaş birşeyler yapalım dedik, ama beceremedik.

MACİDE HANIM: Ne yediniz ne içtiniz oğlum? Bütün gün kazma sallamak kolay mı?

UZAYLI HAMDİ: Hayır, kazma sallamak bir yana, moral bozukluğu yıktı bizi. Çorba gibi bir şey getiriyordu Zebella ortaya. Şöyle kazan gibi bir şeyin içinde... Hepimiz kaşıkliyorduk, ne yaparsın?

(Düşünür.)

Ah o yıldızlar... Gece zamanı... Dünyadan gördüğüm. Beni mutlu eden pırıl pırıl yıldızlar... Onları kaybetmiştim. Umudumu kaybetmiştim, anlarsın ya. Bir ara bir söylenti çıktı. Alt vadideki işçiler zam istiyorlarmış. Ayaklanma çıkmış. Biz bir şey yapamıyoruz, yeniyoruz. Oksijen tayınını kıstılar. Bağırıyoruz. Sesimiz cılız çıkıyor. Benimle birlikte gelen Keçi İsmail diye Karagümrükiü bir arkadaş vardı. Bir ara yaklaştı yanıma, "Şirket bizi harcadı. Ölüp gideceğiz burada. Kaçmaya bakalım," dedi.

"Nasıl kaçacağız, hani uzay gemisi?" dedim. Meğerse bir Türk uzay pilotu ile anlaşmış. Pilot biraz içkiymiş ya, olsun. Bir volkanın ardında çatana gibi bir gemi varmış. Kızağa çekilmiş. Ama pilot, "Evvel Allah uçururum," dedi. Bu arada alt vadide homurtular artıyordu. Zebella o yana gidince, ben Keçi İsmail ile birlikte çaktırmadan gruptan ayrılp gemiye kendimi attım. Yirmi dört saat havada, vızır vızır turlayan meteorların arasından geçip sonunda dün-

yayı tutturduk. Altımızda dünya haritası belirdi. Pilot Ankara'nın G d l ilçesine inmeyi başardı.

Kurtulmuştuk.

Ya ablacığım, inanamıyorduk kurtulduğumuza; yeri  pt k. Otobüsle Ankara'ya geldim. Öyle, sarhoş gibi. Yalpalayarak... Düşlerim bitmişti.

MAC DE HANIM: Hamdi, o gece gökyüzüne, yildızlara bakmadın mı?

UZAYLI HAMD : Bakmadım abla. Yildızlar aldatmıştı beni. Anlıyor musun? Yildızlarım, benim pırlantalarım aldatmışlardı beni... Hiç başımı kaldırıp da bakmadım gökyüzüne. Yere bakarak yürüdüm.  ylece... K sk n...

MAC DE HANIM: Anlıyorum seni, çok iyi anlıyorum.

UZAYLI HAMD : Sonra bu dükkânı buldum, kapının üstünde anahtar vardı. Açtım, girdim içeriye. Birazdan da sen geldin işte.

MAC DE HANIM: Ne tuhaf şey. Tam yerine gelmişsin. Biliyor musun? Burası bir Düşler Dükkânı... Tüm bu raflarda, çekmecelerde düşler var.

UZAYLI HAMD : Gerçek mi diyorsun, ablacığım? Ben de düşümü anlattım işte. Demek tam yerine gelmişim.

MAC DE HANIM: Gerçekten çok tuhaf, ama  yle. D ş n  anlattın bize. Dinle beni... Yildızlara k sme olur mu?

UZAYLI HAMD  (*Bir an düşünür.*): Tamam. Yildızlara k smeye eğim. Yarın gece hava kararınca gene bakacağım onlara. Belki içim gene umut dolacak.

MAC DE HANIM: Evet, buna inanıyorum.

UZAYLI HAMD : Yildızlar yoksulların pırlantalarıdır. Ne tuhaf laf. Bunu düşünüyorum şimdi.  yi geceler...

MAC DE HANIM:  yi geceler...

BAKIR LAMBA

(Müzik: Rimski Korsakov-Şehrazat)

ALAADDİN: Bu Antakya'nın da yaz sıcağı çekilmiyor valahi. Sabahtan beri durmadan şalgam suyu içiyorum, gene de dilim damağım kurudu. Zaten cep cepken kevgir misali... Anlarsınız. Bütün param şalgam suyuna gidiyor. Ne yaparsınız, tüfeyli takımındanım.

(Kendi kendine)

Şu yolun kenarındaki bakırlar güneşin altında ne güzel parlıyor yahu. Sanki öğlen güneşi yere inmiş gibi.

ESKİCİ: Gel delikanlı, gel civanım. Ne o öyle. Güneşin altında bezgin bezgin yürüyorsun. Yavuklundan mı ayrıldın? Ha, söyle bakayım, bir derdin mi var? Anlat, açılırsın.

ALAADDİN: Yok, kardeşim, şükür öyle bir derdim filan yok. Yavukluya, mavukluya yüz vermem ben. (Güler.) Şu sıcak bunalttı beni. Buralarda amaçsız dolaşıyorum işte.

ESKİCİ: Gel bak, bende değişik bakırlar, eski lambalar var.

ALAADDİN: Ben pek bakırdan anlamam, kardeşim. Söyle göz dolaştırıyorum üstlerinde.

ESKİCİ: Bak şu köşedeki ufak lambaya. Görüyor musun? Şu köşedeki canım, o taraftaki değil. Beğendin mi onu?

ALAADDİN: Bilmem ki... Sıradan bir lamba işte.

ESKİCİ (Güler.): Belki de... Al sen o lambayı. Hediye ol-

sun sana. Civan halini beğendim. Al, parlat, evine götür.

ALAADDİN: Çok sağ ol, kardeşim. Fena değilmiş. Yerden biraz kum alayım da parlatayım lambayı bari.

(ALAADDİN *lambayı parlatır... Hışırtilar vs.*)

FETULLAH (*Fellah şivesi ile konuşur.*): Sen Alaaddinsin değil mi?

ALAADDİN: Evet, ben Alaaddin. Ya sen kimsin?

FETULLAH: Alaaddin, elinde tuttuğun Alaaddin'in Sihirli Lambası. Ben de lambanın içinden çıkan cin Fetullah.

ALAADDİN (*Birden heyecanlanır.*): Alaaddin'in Sihirli Lambası mı? Ne diyorsun sen kardeş? Ciddi mi bu söylediklerin?

FETULLAH: Tabii ciddi. Seninle dalga geçecek halim yok ya. Parlattın lambayı, çıktım işte dışarıya.

ALAADDİN (*Kendi kendine*): Aman Allahım, sihirli lambadaki cin çıktı. Benimle senli benli konuşuyor. Ne dilersem yapabilir. İnanamıyorum, heyecandan aklımı yitirebilirim.

FETULLAH: Yahu, bana bir şalgam suyu ısmarlar mısın Alaaddin. Sıcak dokundu biraz. Tansiyonum düştü galiba. Ay ay, yeri karıncalı gibi görüyorum. Yer mi kayıyor?

ALAADDİN: Aman Fetullah, dikkat et, sendeliyorsun. Al, iç şu şalgam suyundan. Biraz daha iç. Hah, şöyle.

FETULLAH: Neyse toparlandım biraz. Hayır, azıcık evham da var bende. Yani arada sıkıntı gelir. Eh, kolay değil, bütün gün lambanın içinde oturmak, Zifiri karanlık.

ALAADDİN: Kolay olur mu? İnsan oynatır yahu. Gene de senin sinirlerin çok kuvvetliymiş.

(*Kendi kendine*)

Lamba cini Fetullah'tan ne dilersem acaba? Ne diler-

sem yapar. Acaba ilkin bir spor araba mı istesem? Ama kullanmasını bilmiyorum. Belki yüzme havuzlu, dayalı döşeli, iki katlı bir villa istesem daha yerinde olur. Şöyle bahçeli... Birden şaşırverdim işte. Yoksa, Boğaz'da bir dubleks yalı mı istesem?..

FETULLAH: Alaaddin, gel şu ağacın gölgesine oturalım.

ALAADDİN: Oturalım abicim, hay hay.

(Ağacın altına otururlar.)

FETULLAH: Benim senden bir istirhamım olacak, Alaaddin.

ALAADDİN: Aman buyur, söyle. Başımla beraber.

FETULLAH: Ben uzunca bir süredir işsizim. Lamba cinlerine pek iş vermiyorlar artık, biliyorsun. Modern dünya... Her neyse, işsizlik, parasızlık canıma tak etti. Bıktım vallahi. Bana yardımcı ol da, bir iş bulayım.

ALAADDİN (*Duyduklarına inanamaz.*): Aman Fetullah Abi, sen neler söylüyorsun? Ayol, sen insanın her dilediğini yerine getiren sihirli lambanın cini değil misin? Senin için iş bulmak nedir ki? Bir dilesen arma-tör olursun yahu!

FETULLAH (*Acı acı güler.*): Alaaddin, zaman değişti. O senin anlattıkların çocukların kulaklarına fısıldanan masallarda kaldı. Yavrum, ekmek aslanın ağzında. Kaç yıldır uğraşıyorum, bir devlet dairesine kadrolu odacı olarak dahi giremedim. Herkesin arkası var. Torpili var. Ben lambanın içinde dünyadan uzak kalıyorum. Eh, ülke koşullarını da biliyorsun. Borç harç içindeyim. Başımı sokacak tek delik işte bu bakır lamba. Yakında ona da haciz gelecek diye ödüm kopuyor. O zaman yersiz yurtsuz kalırım. Ne yaparım ki!

ALAADDİN: Aman Fetullah, söylediklerin beni şaşkına çevirdi. Sihirli lambanın cini böyle konuşur mu yahu!

FETULLAH: K r olayım, gerçekleri söylüyorum. İlkokul mezunuyum diye kimse iş vermiyor. Değnek iliğe, ayakkabı boyacılığına bile razıyım. İş ki bor larımla  deyeyim. Hayır, Allah muhafaza, dediğim gibi lambaya haciz gelirse halim duman olur. Karım geçen yıl kaçtı. Parasızlığa dayanamadı. Lambanın içinde iki kişi, tıkış tıkış. Zaten olacak iş değildi. Ne yaparsın, kendini kurtardı.

ALAADDİN: Peki Fetullah, bir şeyi merak ettim. Sen bu lambanın içine nasıl girdin? Yani lamba cini olmak kolay değil ki... Hem birtakım marifetlerin olmalı.

FETULLAH: Sorma, çalışmaya çalışmaya k reldim. Hiç bir şey yapamaz oldum. Bir kere kabahat insanlarda. Ne istediklerini bir türlü bilemiyorlar, anlatamıyorlar. Yaş ilerledi. şaşınıyorum. Bazı yapmak istediklerimin tam tersi oldu. Aksilik işte. Eline alan fırlatıp atıyor lambayı. "Allah kahretsin!" falan diyor. İçeride  arpılıyorsun tabii. Psikolojik bozukluk geçiriyorum. Ge ende herifin biri ben çıkınca, "Araba isterim," dedi. Allah inandırsın, pırıl pırıl bir at arabası yapıverdim oracıkta. Herifte bin küfür. Nank r. Meğer son model spor araba istermiş. Ben ne bileyim, kardeşim. İçeride literatürü takip edemiyorum. Kitabım yok, hocam yok. Böyle işte, geri kaldık.

ALAADDİN: Ben şimdi senden bir villa istesem...

FETULLAH: Yok... Ne yazık ki bir aydır yapmak istediğim hiçbir şey olmuyor.  ağdışı kaldım. G c m m  yitirdim, nedir? Aslında bir ruh doktoruna g r nmeliyim. Ama para yok.

(Birden) Ay ay ay... Gene gözüm karardı. Yer karınca dolu gibi, değil mi? Uff, yıkılacağım. Tut beni Aladdin, tut gidiyorum!

ALAADDİN: Fetullah, gıdasızlıktan olacak. Gel şurada birer acılı adana yiyelim.

(*Lokantaya giderler.*)

FETULLAH: Allah razı olsun, Alaaddin. Allah ne mura-
dın varsa versin. Benim gibi eskimiş, zavallı bir cini
doyurdun.

(*Geçirir.*)

ALAADDİN (*Şaşkın, bağırır.*): O da nesi? Karşımda bah-
çe içinde yüzme havuzlu, üç katlı bir villa! Kapıda
kırmızı spor otomobil. Vay anacığım, bahçede ma-
nolya, mimoza ağaçları. Tam benim istediğim gibi.
Fetullah, Fetullah neredesin? Başardın kardeşim,
başardın işte! Ah neredesin, bunu görmelisin! Tam
böyle bir villa istemiştim. Tıpkı böyle bir araba. Fe-
tullah Fetullah, ah başardığınızı görmeden mi yok ol-
dun, gittin? Yapma, sakın yok olma.

FETULLAH (*Geriden bir yerden*):

Ne güzel bir ev. Bu da nereden çıktı? Arabaya bak
Alaaddin, gözünü seveyim. Akaju renkli. Neler yapı-
yorlar be. Teknoloji işte.

ALAADDİN: Fetullah, bütün bunları sen yaptın. Arabayı
da, bahçeyi de, çiçekleri de, evi de. Hepsini. Ben sen-
den bunları dilemiştim.

FETULLAH: Vallahi inanmam. Nerede bende o güç? Ne
diyorum sana, at arabasını zor yaptım da herif be-
ğenmediydi. Ne olacak nankör.

ALAADDİN: Kimbilir, canlandın işte. Belki de yediğin ke-
bap iyi geldi. Bir kebab daha söylüyorum sana. Bu
sefer de sana bir iş bulacağız. Para, titr. Tamam
mı?

FETULLAH: Umudum yok, ama gayret edeceğim. Dur,
şu kebabı yiyeyim. Ayran var mı? Yahu bak şu servi-
si getiren garsonun bile bir işi var. Helal olsun. Çok
beğendim çocuğu.

ALAADDİN (*Bağırır.*): Ah Fetullah, yanlış laf ettin. Niye
birden konuşursun be kardeşim? Planlayacaktım
tam. Ben seni operatör ya da armatör olarak gör-

mek istiyordum. Tüh yazık oldu! Aman Fetullah...

FETULLAH (*Tam ne olduğunu anlayamamıştır.*): Ne var ne oldu yahu? Niye canın sıkıldı birden?

ALAADDİN: Öyle içten istedin ki, garson oldun be Fetullah! Sen nelere layık bir lamba ciniydin. Neler yarat-tın, sonra kendini ne hale soktun. Neyse, belki de-ği-şirsin.

FETULLAH: Gücüm yok be kardeş. Bitkin düştüm. Ney-se bu günlük bu kadara da şükür. Yarın sanayici ol-mayı deneyeceğim.

ALAADDİN: Hadi benim eve gidelim. Oh, mis gibi manol-ya kokusu burnuma doluyor. Şu gelin zambakları-na bak, Fetullah. Sıra sıra balkonun altında. Kör ol-ma emi; kameriyedeki kafese papağan da koymuş-sun! Zevkin bir harika. Sana hayranım Fetullah.

FETULLAH: Beğendiğine memnun oldum. Gel bu gece senin evde biraz dinlenelim. Ben süs havuzundaki balıklara ekmek filan atarım. Sonra planlar yapaca-ğım.

ALAADDİN: Ünlü bir operatör olmak için mi?

FETULLAH: Operatör, sanayici, armatör, prodüktör. Hepsini deneyeceğim işte. Bakalım hangisi tutarsa.

ALAADDİN: Kuşlar ötüyor. Bahçeye sofra kurulmuş. Ha-di gidelim.

FETULLAH: Hadi.....

(*Kuş sesleri, müzik: Rimski Korsakov-Şehrazat*)

MİDAS'IN DÜŞÜ

MİDAS: Efendim, asıl adım Mithat. Tapuda memurum. Aldığım cılız maaş ile iki yakamı bir araya getiremiyorum. Bunaldım, son günlerde çok bunaldım. Ev kalabalık... Hanım, üç çocuk, kayınvalide, kayınpeder hep bir arada oturuyoruz, fakirhanede... Karım Nuriye çalışmıyor, ancak ev işleri ile baş edebiliyor. Zaten sinirli ve huysuz oldu didinmekten. Oysa, ilk aldığımda onu, melek gibi bir kadındı.

Ah, Nuriye! (*İç geçirir.*)

Büyük kızım Vesile geçen ay sözlendi. Oğlan çakmak tamircisi. Adı Süleyman. İyi çocuk. O da bu gidişle bizim eve içgüveysi girecek. Durum öyle gösteriyor. Ortanca oğlan meslek lisesinde. Küçük, ortaokula yeni başladı. Kayınvalidem Mükerrerem Hanım bir ağaç sakızı gibi on beş yıldır bizim eve yapışmış durumda. Ondan kurtulmamıza imkân yok. Bunu artık anlamış bulunuyorum. Hayır, biraz işlerin ucundantırsa, başımın üstünde yeri var. Ama karımı doldurur, kızı hırpalar. Hiçbir şey yapmaz, bütün gün camın önünde oturur, boş sokağa bakar. Kayınpeder allahlık. Aptesinde namazında. Böbrek yetmezliği var, gene de soğuk su ile ayaklarını yıkar sabah ezanında. Her neyse...

İşte ailemi ayakta tutmak için didiniyorum. Son günlerde talih oyunları oynuyorum, hep 'para' düşünüyorum. Aklımda fikrimde para... İşte size anlatacağım garip olay böyle bunaldığım, yaşamımdan bezdiğim bir günün akşamı başıma geldi.

Tapudan çıktım, hava karanlık. Önüme bir dilenci çıktı. İçim acıdı. Hava soğuk. Çıkarttım, buruşuk bir binlik verdim... "Allah tuttuğunu altın etsin," dedi. Karanlığın içine daldı, gitti. Köşeden pide aldım, evin yolunu tuttum. İki tek atınca biraz içimdeki daralma geçiyor, biraz olsun sıkıntımı unutuyorum. Arka odada demlenirim kendi başıma...

Baktım evde tüm ışıklar yanıyor. Sanki aydınlatma var! Fatura belimi büktü, anlatamıyorum. Her neyse, çaldım kapıyı.

Kaynanam Mükerrerem Hanım açtı.

"Aman Mithat Bey, nerede kaldın? Seni merak ettik," demez mi!

Gel de çileden çıkma.

"İşten çıktım, doğru geldim işte," dedim.

Pideyi elimden aldı. Elim koluna dokundu kaynanamın... İşte ne olduysa o an oldu.

İnanılmayacak bir olay!

Kaynanam Mükerrerem Hanım birden karşımda 120 kiloluk bir altın heykeline dönüştü!

Pırl, pırl parlıyor, her yanı pürüzşüz. Çift gerdanı, katmerli kolları, koca göğüsleri, şişman bacakları ve okkalı göbeği ile Mükerrerem Hanım, som altından bir heykel olarak karşımda!

Aklımı oynatabilirdim o an. Gene de sağlammışım. Bir de kapıyı tutayım, dedim. Dokundum, kapıya bir şey olmadı. Bizim eski tahta kapı öylece duruyor. Karım içeriden geldi.

"Ne duruyorsun kapıda Mithat, evi soğutmaya mı çalışıyorsun?" derken, kaynanamın kapının yanında duran som altından heykelini gördü, bir çığlık attı.

"Sus!" dedim. "Sus Nuriye. Nasıl oldu bilmem, annen birden som altına dönüştü!"

Çocuklar, bizim kız, damat adayı, kayınpeder koşa-

rak gelmişlerdi. Hepsi hayretler içinde kaynanamın altın heykeline bakıyorlardı.

Mustafa:

"Kaç ayar acaba?" dedi.

Sırtına baktılar.

"Som altınmış, vay canına!" dedi, Mustafa.

Kayınpeder ağlamaya başladı.

"Mükerrem, Mükerrem cevap ver. Ne oldu sana? Cevap ver bana Mükerrem? Neredesin?"

Karım da ağlamaya başlamıştı.

"Hayatında ilk kez Mithat'ın tuttuğu altın oldu. Ama o da annem..." dedi.

Yahu, aklıma ne fikirler geliyor!

Kaynanamı satsak milyarder oluruz. Hayatımız değişir. Villalarda otururuz. Altıma araba çekerim. Nuriye'ye vizon kürk alırım. Kızımı en lüks otelde evlendiririm. Çalışmam artık.

"Çocuklar, sakın olun. Mükerrem Hanım som altına dönüşmüş durumda. Gerçekçi olalım. Onu satar-sak milyarları vururuz. Sefaletten kurtuluruz. Talih sonunda yüzümüze güldü," dedim.

Karım haykırdı:

"Mithat, delirdin mi? Neler diyorsun sen? Annemi satar mıyım ben hiç?"

"E, öyle heykel gibi dursun mu?"

"Canım geçicidir, belki iyileşir."

Kayınpeder çığlıklar atıyor. Sonbahar yaprağı gibi kendini sağa, sola vuruyordu.

"Karımı isterim," diye tutturdu.

Şimdi iş karışıyor biraz. Karşımızda Mükerrem Hanım yok, 120 kiloluk som altından bir heykel var.

Yok benim annem, benim karım lafları yersiz. Karşımızda milyarlar duruyor, bizimkiler göremiyorlar gerçeği. Vaziyete el koymam gerek.

"Ağlamayı bırakın," diye bağırdım. "Yıllardır ezil-

dim, didindim. Şu evi, sizleri ayakta tutmaya uğraştım. Elim değdi, kaynanam altın oldu diye ağlaşacak değiliz. Bize sonsuz mutluluk ve refah yolunu açacak olan bu yüce olayın bilincine varamıyor musunuz?"

Damat Mustafa:

"Mithat Abi, çalınabilir. Mükerrerem Teyzeyi bir bankaya yatıralım ilk iş," dedi. "İstersen sigortalıyalım da."

Çocuğun kafası çalışıyor.

"Tamam yavrum," dedim. "Yardım et, içeriye çekelim de komşular görmesin." Kaynanamın heykeli öyle bir ağır ki, ikimiz zor oynattık yerinden. Kafamın içinde üstü açık, son model spor arabalar yarışıyor. Yüzme havuzlu villalar sıra sıra geçiyor gözlerimin önünden. Dev uçaklardaki lüks mevkileri görür gibi oluyorum. Takım takım elbiseler... Kan ter içinde Mükerrerem Hanımın heykelini içeri çekip kapıyı kapattık. "Dinleyin," dedim. "Onu bankaya götüreceğiz. Yarın bir kamyonet tutarım."

Karım:

"Ne hainsin Mithat! Para hırsı gözünü bürümüş senin. Kendi anan olsa böyle diyemezdin," dedi. Gene ağlamaya başladı.

Kaympeder:

"Karından ayrılmanı. Karım benim malım!" demez mi?

Tepem attı!

"Biz altın edince mi senin malın oluyor? On beş yıl sırtıma yıkılmak kolaydı değil mi?"

Kız girdi araya.

"Kavga etmeyin, komşular duyacak."

O gece çetin bir gece geçirdik. Herkes bir telden konuşuyor. Sofraya oturduk. Çorba geldi. Ekmeği doğruyoruz içine. Kaynanamın altından heykelini de

sofranın baş köşesine çektik.

Yarı karanlık odada som altın nasıl parlıyor, ah bir bilseniz!

"Mantıklı olalım," dedim onlara. "Elimizde bir hazine var, böyle şey herkese nasip olmaz. Siz neredeyse aileyi parçalayacaksınız. Benim ne suçum var, altın oldu işte!"

Kayınpeder:

"Altın gibi kadındı zaten," demez mi!

Hey, Allahım. Neyse sustum. Usul usul kayınvalide-mi bankaya yatırma fikrine alışmaya başlamıştı bizimkiler.

Kayınpeder:

"Tam değerini verirler mi acaba?" dedi. "Aldatılmayalım."

"Tarttıracağız. Piyasa altın fiyatlarına göre..."

Küçük oğlan:

"Acaba antika değeri var mıdır?" diye sordu.

Nuriye:

"Sus, saygısızlık etme! Anneannen daha elli yaşındaydı," dedi.

Sesimi çıkaramadım. Ben elliye girdim ayol.

Mustafa:

"En iyisi paraya çevirelim. Faizi ile gül gibi geçiniriz," dedi.

Kayınpeder:

"Aman, karakolluk olmayalım. Bu kadın nasıl böyle altın oldu, diye sorarlarsa ne yanıt veririz? Kim inanır böyle bir hikâyeye?" dedi.

Doğru. Akıllıca bir düşünce.

"Hayır, çalıntı zannetmesinler. Hapislerde çürürüz ayol!" dedi, karım.

Beni bir düşünce almıştı.

"Durun," dedim. "Bankaya yatırmak olmaz. Üstüne bir örtü sarıp saklayalım bakalım. Hem nasıl para-

ya çevirebileceğimizi düşüneneğim."

Bu kadar büyük bir som altın heykel. Zor iş...

Küçük oğlan:

"Arkeolojik alanda çaldığımızı zannedebilirler," dedi.

Yaşı küçük ama cin gibi çocuk.

"Evet, tanrıça heykeli zannedilebilir. Dikkatli olmalıyız. Onu şimdilik meydana çıkarmayalım," dedim.

Ah, servet! Karşımda duruyorsun, sana elimle dokunuyorum da, ulaşamıyorum. Ah, kupon erkek kumaşları... Yalılar... Boğaz'a bakan, çevresi balkonlu katlar... Gece hayatı... Gazinolar, şampanyalar... Yurt dışı... Kulüpler... Rulet masaları... Sarışınlar... Havana puroları...

Niçin, ama niçin bunca zor size ulaşabilmek?

İşte karşımda, som altından kaynanamın külçesi.

"Yatalım," dedim. "Heykeli iyice gizleyip yatalım. Bittik, yorulduk, perişan olduk."

Heykeli yerdeki kilime sarıp sedirin altına yatırdık.

Hepimiz heyecanlanmışız, uyku tutmuyor.

Kolay iş değil bunu yaşamak. Yaşamayan bilmez. Düşünüyorum, külçe mi yapsak, parçalara mı bölssek? Böyle bütün halinde olmayacak bu iş. Kaynanamın altın heykeli ile borsada da oynayabilirim.

"Anneannem ne ağırmış baba..." dedi ortanca oğlum.

"Hep hamur yerdi. Nasıl olsun. Mamafih iyi etmiş. Birkaç yüz milyon oynar bu, fiyatta..."

"Tabii oynar," dedi damat.

Kızım:

"Baba, bize bir ev alırız değil mi?" diye sordu.

"Alırız gülüm. Tabii alırız. Kentin en güzel yerinde bir daire alırız size, döşer dayarız..."

Karım:

"Çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, buharlı ütü

ve düdüklü tencere de gerekli eve," dedi.

Güldüm. "İlahi karıcığım," dedim. "Bunlar ufak ayrıntılar... Ben çift hizmetkâr tutarım sana ayol. Ne diye uğraşacaksın makinelerle."

"Baba," dedi, ortanca. "Video da alırız değil mi?"

"Oğlum; video, müzik seti, kompüter... Bunlar basit şeyler... Tabii alırız."

Kayınpeder:

"Belki ben bir cami yaptırırım. Ama daha kararlı değilim." dedi.

Uyuyamıyoruz bir türlü.

Benim düşlerim bambaşka... Lal bir şarap akıyor kristal kadehe... Yanımda huri gibi pırıltılı mayolu kızlar. Hani şu filmlerdeki gibi... Sabah beni bir uşak giydiriyor, akşam şampanya ve eğlence sarhoşu döndüğümde eve, uşak rugan pabuçlarımı çıkarıyor. Japon bir kız masaj yapıyor bana.

Berber sakal tıraşına odama geliyor. İpek çarşaflar içinde yatıyorum. Soframda siyah havyar, istakoz, fûme balık... Dalmış gitmişim...

Damat kulağıma bir şey söylüyormuş:

"Dalmışım, Mustafa, bir şey mi dedin?"

"Mithat Abi, başka şeylere de dokunsana. Şöyle gözlerini kapatıp içinden gelerek... Belki birkaç şeyi daha altına çevirebilirsin," diyormuş...

"Tamam," dedim.

Karım:

"Çamaşır yalağına bir dokun Mithat," dedi.

Gittim, dokundum. Bir şey olmadı.

"Acaba canlıya dokununca mı oluyor?"

"Bilmem ki... Kime dokunayım?"

Herkes kaçıştı.

"Kedi nerede? Kediye dokunayım."

Küçük oğlan kediye buldu getirdi. Gözlerimi kapatıp dokundum kediye. Bir şey olmadı.

Karım:

"Kaybettin işte yeteneğini," dedi.

"Yahu hanım, daha ne istiyorsun? Koskoca kaynanayı som altına çevirdim. Yetmez mi? Ömrümüz vefa etmez bu paraları yemeye..." Yatağa yattık.

Karım Nuriye bana iyice sokuldu. Kollarını boynuma doladı.

"Sana kürkler alacağım, birtanem," diye fısıldadım kulağına. "Hemen kuaföre git. Saçına havalı bir meç yaptır. Kışlık gardırobunu düzelim. Bir iki çizme beğen kendine, tamam mı hayatım?"

"Tamam," diye fısıldadı karım. "Şu yeni piyasaya sürülen parfümden de alırsız..."

"Canım, lafı mı olur. Yabancıasını da alırsız..."

Kafamda fikirler koşuşuyor. Gazeteye bir ilan mı vermeli? Bir müzayedeci ile mi anlaşmalı?

Olmaz hiçbirisi olmaz...

Tam değerini alamayız, yazık olur kaynanama.

Birazcık dalmışım. Su dökmek için kalktım.

Evin içi sessiz. Herkes uyumuş. Yarı aralık perdenin köşesinden gümüş rengi bir ayışığı sızıyor içeriye... Yaşamımda bir daha hiç duymayacağım duygular içindeyim, biliyorum. Sedirin altında, kilime serili kaynanamın heykeline bir bakayım, dedim. Sedirin üstünde kayınpeder uyuyor. Protezini çıkarmış, başucuna koymuş. Derin derin soluk alıp veriyor. Eğildim yere, kilimin ucunu araladım. Som altın gözümü kamaştırdı. Ne müthiş bir şey!

Fransız Rivyerası geldi aklıma neden bilmem?

Takvimde gördüydüm?

Ayışığında titreyen elimi uzattım, Mükerrerem Hanımın som altından gerdanına değdiriverdim.

Altın! Yumuşacık...

Birden o unuttuğum ses kulağımı tırmaladı.

"Ne yapıyorsun damat? İçkiyi mi kaçırdın? Kendine

gel!"

Gördüğüne inanamıyordum. Kayınvalidem toparlanmış, kilimden sıyrılıp sedirin altından çıkıvermişti. İşte o an yıkıldım ben!

Ağzımı açtım. Ses çıkmadı.

Kayınvalidem sıtma görmemiş sesi ile bağıyordu. Tüm ev halkı uyanmıştı. Hepimiz yiten hayallerimize; almadan kaybettığımız milyarlaraya yok olan düşlere bakıyorduk.

"Ne oldu size? Ne bakıyorsunuz bana öyle?" dedi kayınvalidem.

"Bir şey yok anne. Hadi yat uyu," dedi karım.

Kayınvalidem dolaptan bir bardak su içti. Yattı yatağına, hemen uyudu.

Tüm ev halkı sessizdik.

Kimse ağzını açmıyordu.

Ne diyebilirdik ki!

Sabaha kadar uyumadık. Ben giyinip tapuya gittim. Her zamanki yollardan, her zamanki yerime...

Bu garip olayı yaşamamızın bize ne yararı oldu bilmiyorum. Hiçbir yararı olmadı. Beni iyice çökertti. Kayınvalidem hiçbir şey hatırlamıyor. Sofrada:

"Şundan da ye, bir dilim ekmek daha ye, anne," diye ısrarımızı bir türlü anlayamıyor.

"Kilo alacağım, ayol!" diyor.

"Ye anne. Can boğazdan gelir..."

Her akşam eve dönünce şöyle bir dokunuyorum ona. Bel bel bakıyor bana.

"Nerede kaldın Mithat Efendi?" diyor.

"İşte geldim, Mükerrerem Hanım," diyorum. Tombul koluna şöyle bir dokunuyorum.

Umut dünyası!

BİR RUH ÇAĞIRMA SEANSI

KİŞİLER: Raif Bey

Karısı Ayşe Hanım

Ünlü medyum Doktor Faruk

Süleyman Bey

Karısı Miyase Hanım

Madonna (ruh)

MİYASE HANIM: Aman bu gece çok heyecanlıyım. Faruk Bey, sizin gibi değerli bir medyumun aramızda bulunması ne büyük şans! Kimbilir bu gece neler olacak?

DOKTOR FARUK BEY: Miyase Hanım iltifat ediyorsunuz. Hem heyecanlanacak hiçbir şey yok.

AYŞE HANIM: Öyle demeyin Faruk Bey, ben de heyecandan yerimde duramıyorum. İşte porselen fincan hazır. Rahmetli annemin kahve fincanıydı. Sabah kahvesini onunla içirdi...

DOKTOR FARUK BEY: Masada hiç çivi yok, değil mi? Hiç çivi olmaması lazım.

SÜLEYMAN BEY: Yekpare meşeden Farukçuğum... Çivi filan yok.

RAİF BEY: İşte kalem kâğıt. Buyurun.

FARUK BEY: Ayşe, harfleri kestini mi?

AYŞE HANIM: Tabii Raifçiğim. İşte hepsi burada.

DOKTOR FARUK BEY: Şöyle yuvarlak olarak dizelim onları masanın çevresine.

MİYASE HANIM: Şu an heyecandan kalbim durabilir... Ruhlar gerçekten gelecek, değil mi Faruk Bey?

FARUK BEY: Tabii Miyase Hanım, ışıkları loşlaştıralım

biraz... Şu aplik açık kalsın, yeter. Herkes masanın çevresinde yerini alsın lütfen. Başlıyoruz...

SÜLEYMAN BEY: İlk kimin ruhunu çağırırsak acaba?

AYŞE HANIM: Rahmetli annemi çağıralım mı?

FARUK BEY: Şimdi deneyeceğiz... Lütfen herkes konsantre olsun. Konsantre olun efendim... Fincanın üstüne parmaklarınızla hafifçe bastırın. Daha hafif... Biraz daha hafif...

(Sessizlik)

AYŞE HANIM: A, a, fincan oynuyor!

RAİF BEY: Yavaş, Ayşe. Harfleri takip et.

MİYASE HANIM: Allah allah, hızlandı fincan...

FARUK BEY: Ey ruh! Geldince bize adını yaz!

(Sessizlik. Fincan oynar.)

RAİF BEY: Fincan birşeyler yazıyor... Durun, durun bakayım. Adını yazıyor ruh...

AYŞE HANIM: Aman tanrım, gerçekten geldi ruh. Fincan fır dönüyor. Zor takip ediyorum!

FARUK BEY: Sakin olun, sakin olun...

RAİF BEY: K-E-M-A-L... Kemal yazdı. Ruhun adı Kemal.

SÜLEYMAN BEY: Hangi Kemal acaba?

FARUK BEY: Sayın Kemal Beyin ruhu, soyadınızı, kim olduğunuzu yazar mısınız bize?

(Sessizlik. Fincan oynar.)

MİYASE HANIM: Yazıyor... Yazıyor... Mim Kemal Kiraz K-İ-R-A-Z – K-İ-R-A-Z-O-Ğ-L-U. Mim. Kemal Kirazoğlu...

AYŞE HANIM: Olamaz! İnanamam buna. Ben masadan kalkmak istiyorum! *(Ağlamaklıdır.)*

FARUK BEY: Sakin olun. Sakin olun Ayşe Hanım... Tanıdığınız biri mi?

RAİF BEY *(Kızgınlıkla)*: Mim Kemal Kirazoğlu... Ayşe'nin ilk kocası... Kim olacak. Burada da buldu bizi.

MİYASE HANIM: A, a, Ayşe Hanım, Raif Bey sizin ilk eşi-

niz değil miydi?

AYŞE HANIM (*Ağlamaklı*): Çok gençken kısa süren bir evlilik yapmıştım... Aramızda çok yaş farkı vardı. Kısa sürdü. Aniden vefat etti. Ah, çok despottu rahmetli. Bakın, pat diye geldi işte!

RAİF BEY: Ayşe, açıklama yapmana gerek yok. (*Sinirli dir.*) Faruk Bey, ruhu geri yollayabilir miyiz... Tadımız tuzumuz kaçtı.

FARUK BEY: Durun, sinirlenmeyin. Bize bir mesajı var galiba ruhun.

AYŞE HANIM: İstemiyorum mesajını duymak... İstemiyorum!

RAİF BEY (*Acı bir sesle*): Dur bakalım, ne diyecek Mim Kemal Bey.

MİYASE HANIM (*Usul usul harfleri okur*): S-E-N-İ D-E-L-İ G-İ-B-İ S-E-V-İ-Y-O-R-U-M A-Y-Ş-E... Yazdı. S-E-N-İ D-E-L-İ G-İ-B-İ S-E-V-İ-Y-O-R-U-M H-Â-L-Â D-E-L-İ G-İ-B-İ...

RAİF BEY (*Sinirli*): İyi vallahi. Çok güzel. Sen de onu seviyor musun Ayşe?

AYŞE HANIM (*Ağlamaklı*): Ay, zehir oldu bu ruh çağırma seansı bana... Ah Raif, sen de şimdi laf anlamazsın. Adam otuz yıl önce ölmüş, toz olmuş ayol! Kemiği kalmamıştır.

SÜLEYMAN BEY: Durun canım, ciddiye almayın bu olayı... Belki de aramızdan biri bilinçsizlikle oynatıyor fincanı. Olamaz mı yani?

RAİF BEY: Daha kötü ya. Belki de Ayşe yazıyor bunları. Hâlâ seviyor onu demek...

AYŞE HANIM: Raif yeter! Kırıyorsun beni. (*Ağlamaya başlar.*)

FARUK BEY: Lütfen sakın olun. Masada saygı istiyorum. Mim Kemal Beyin ruhunu yollayacağım.

MİYASE HANIM: Aman yollayın Faruk Bey. Ayşe perişan oldu... Baksanıza ağlıyor.

FARUK BEY: Sayın ruh. Sizi yolluyoruz... Sizi yolluyoruz. Lütfen gidin.

SÜLEYMAN BEY: Gitti... Gitti galiba. Fincan durdu.

RAİF BEY (AYŞE'ye): Gece seninle konuşacağım.

AYŞE HANIM: Ne konuşacaksın Raif? Bir gençlik hatasıydı.

RAİF BEY: Bir gençlik hatası... Otuz yıl sonra pat diye masaya geliyor. Yazdığı şeye bak. Deli gibi seviyor-muş...

AYŞE HANIM: Yeter, yeter Raif. Deliydi zaten!

FARUK BEY: Süleyman Bey! Süleyman Bey iyi misiniz?
(SÜLEYMAN BEY'den garip bir ses çıkar.)

MİYASE HANIM: Süleyman! Rengin kül gibi oldu. Safra krizin mi tuttu yoksa? İyi misin... A, a. Süleyman'ın ağzından beyaz bir duman çıkıyor.

FARUK BEY: Ektoplazma... Ektoplazma bu! Demek Süleyman Bey güçlü bir medyummuş. Baksanıza ağzından bir ruh çıkıyor. Bakın. İyice bakın, şekilleniyor ektoplazma! Müthiş bir olay bu! Süleyman Bey transa geçti.

AYŞE HANIM: Aman Allahım, inanılmaz bir şey bu! Süleyman Bey gözlerini kapattı... Rengi sapsarı... Ağzından beyaz duman çıkıyor.

FARUK BEY: Transa girdi. Dedim ya, sessiz olun. Ruh şekilleniyor. Bakın şekilleniyor. Allah allah...

RAİF BEY: Olacak iş değil... Saçları belirdi. Platine saçlar... Bir kadın bu galiba.

MİYASE HANIM: Süleyman'ın ağzından bir kadın çıkıyor. Platine saçlı...

FARUK BEY: Durun, durun... Siyah dar mayolu. Büyük göğüslü... Yanağında beni var.

RAİF BEY: Evet. Siyah jartiyeri ve duman renkli çorapları var. Bacaklar müthiş!

AYŞE HANIM: Yüksek topuklu pabuçlar...

MİYASE HANIM: İyi misin Süleyman? Ah, neler oluyor

bu gece. Süleyman kendinden geçti. Ağzından kadın çıktı.

RAİF BEY (*Düşünceli*): Bir vamp bu. Bir vamp...

FARUK BEY: Kimsiniz sayın bayan? Kimsiniz? Bize adınızı söyleyiniz... Lütfen adınızı söyleyiniz.

RUH (MADONNA): Ben Madonna'yım. Tanımadınız mı? (*Şuh bir kahkaha atar.*)

MİYASE HANIM (*Bağırır*): A, a, gerçekten. Meşhur seks şarkıcısı Madonna bu!

MADONNA (*Güler.*): Evet. Nihayet tanıyabildiniz beni.

MİYASE HANIM (*Sinirli*): Ayol, Madonna Süleyman'ın içinde ne arıyor? Süleyman...

FARUK BEY: Aman durun. Süleyman Bey transta. Uyan-dırmayın. Tehlikeli olur.

AYŞE HANIM: A, a! Kadın masanın üstüne sıçradı. Dans etmeye başladı!

(*Müzik-MADONNA'nın bir şarkısı... 'La is la bonita'*)

FARUK BEY: Ne iç gıcıklayıcı bir kadın...

(*MADONNA bir başka şarkıya geçer. 'Papa Don't Preach'*)

MİYASE HANIM: Anlayamıyorum. Süleyman gibi mazbut bir erkeğin içinden bu kadın nasıl çıkar? Ayol, Süleyman da devrildi, uyuyor sanki... Yüzünde de bir tebessüm. Deli olacağım.

RAİF BEY: Pekiyi, nasıl gidecek bu ruh?

FARUK BEY: Ektoplazma bu efendim. Yeniden Süleyman Beyin ağzının içine girecek.

MİYASE HANIM: Nee! Gene mi Süleyman'ın içine girecek!.. Dayanamayacağım artık. Neler oluyor bu masada? Süleyman'ın içinde bu kadın varken ben onunla yaşayamam. Ayrılıırım vallahi!

AYŞE HANIM: Sakin ol Miyase. Adamın ne günahı var?

MİYASE HANIM: Ne bileyim? Ne diye onun ağzından çıktı? Ah, ne danslar. Ne danslar. Müstehcen ayol bu!

Rezil bir şey...

(MADONNA *dans eder ve şarkı söyler. 'Papa Don't Preach'*)

FARUK BEY: Durun, durun... Ektoplazma yavaş yavaş Süleyman Beyin içine dönüyor.

MİYASE HANIM: A, a. Ağzından içeriye giriyor. Süleyman, kapat ağzını. Kapat! Girmesin bu kadın içeriye! Kapat diyorum sana.

FARUK BEY: Olmaz, olmaz. Oradan girip kaybolacak... Sakin olun. Sakin olun. Rica ederim.

AYŞE HANIM: Madonna dans ede ede Süleyman Beyin ağzının içinde kayboluyor...

(MADONNA *şarkı söyler.*)

RAİF BEY: Kayboldu. Kayboldu gitti...

SÜLEYMAN BEY (*Uyanır, geçirir*): Ne oldu? Üstümde bir ağırlık var. Hanım, ben akşam ağır yedim galiba...

MİYASE HANIM: Ah Süleyman... Ah sen yok musun?

SÜLEYMAN BEY: Ne oldu ayol? Gene ne oldu?

MİYASE HANIM: Ağzından Madonna çıktı. Masanın üstünde dans etti, şarkı söyledi. Yeniden ağzından içeriye girdi!

SÜLEYMAN BEY: A, a, inanmam. Hemen tuvalete gidiyorum! (*Güler.*)

MİYASE HANIM: Gülme, gülme. Çok kırıldım sana. Bana bunu da mı yapacaktın Süleyman?

SÜLEYMAN BEY: Ne yaptık hanım! Ne yaptık, allahaşkına...

(SÜLEYMAN BEY'in içinden MADONNA'nın şarkısı duyulur, derinden.)

MİYASE HANIM (*Haykırır.*): İşte! Midende şarkı söylüyor. Bu gece ayrı odada yatacağım.

(SÜLEYMAN BEY *geçirir. Şarkı uzaklaşır...*)

FARUK BEY: Seans burada bitti. Masadan kalkalım. Bunca yıldır ruh çağırırım, hiç böyle şeyler başıma gel-

memişti.

AYşEHANIM: Aman, kalkalım bu masadan. Bir uğursuzluk var bu gece.

MİYASE HANIM: Bir daha ruh çağırmaq mı, tövbe!

RAİF BEY: Lambaları açıyorum. Oh, dünya varmış!

SÜLEYMAN BEY: Midemde bir ağırlık var... Bir maden suyu içeyim! İnşallah kıza dokunmaz! (*Güler.*)
(MADONNA *hafıften söyler...*)

TABLODAKİ KADININ DÜŞÜ

Günlük yaşamımızda, her an, her saniye, her gün düşlere gereksinimiz olduğunu biliyoruz. Düşlerimiz bizi yaşıyor, umutlandırıyor, yaşamımızı renkli kılıyor.

Acaba bir görüntü; yaşamayan, solukalıp vermeyen bir şey de düşünabilir mi? Örneğin; yağlıboya eski bir tablodaki güzel bir kadının da düşleri olabilir mi? Bence olabilir.

İşte karşımızda çok eski yıllarda yapılmış, yağlıboya bir kadın tablosu.

Ne kadar güzelmış... Kızıl kahverengi saçları ensesinde bir topuzda toplanmış, kulaklarında sallantılı inci küpeler, yakası açık vişne çürüğü bir kadife elbise ile poz vermiş ressama.

Gelin, tablodaki kadının düşlerine kulak verelim.

(Tablodaki kadın duygulu bir sesle konuşmaya başlar:)

(Müzik: Debussy 'Batik Katedral'-Prelude)

KADIN: Kocam yaptırmıştı bu gördüğünüz tablomu. Yıllarca şöminenin üstünde durdu. Şöminenin yakıldığı kış günlerinde hafif bir ılıklik gelirdi bedenime. Yıllarca bu tablonun çevçevesinden salondaki insanlara gülümseyip durdum.

Benden sonra evime gelen konuklar tabloya şöyle bir bakar, "Çok güzel kadınmış. Bambaşka bir gülüşü var. Bakın, odanın ne tarafına gitseniz gözleri sizi takip ediyor," derlerdi.

Kocam çok varlıklıydı. Tablo, ben otuz beş ya-

şımdayken, devrin ünlü bir ressamına yaptıırılmıştı. Ressama aylarca poz verdim. Gülüşümü, gözlerindeki oyunculuyu yakalamaya çalışıyordu. Genç bir adamdı.

Her zaman günün aynı saatinde eve gelir, pencereden gelen ışığın aynı olmasına, yüzüme sol yandan düşmesine dikkat ederdi.

Çocuğum küçüktü o zamanlar... Cem. Bircik oğlum. Kocam Kamil Bey Macaristan'dan bir dadı getirtmişti ona. Bu kadıncağız da oğlum uyurken gelir, tablonun yapılışını izlerdi.

Ressamla konuşurduk... İlkın havadan sudan. Sonra benim yaşamımı, zevklerimi merak etmeye başlamıştı.

Terzimi anlatırdım ona. Elbiselerimi ünlü terzi Calibe dikerdi. Provalarda, Beyoğlu'na Mısır Apartmanına giderdim. Calibe'nin atölyesinde ne çok kız çalışırdı. İpeklere işlenen pullar, Fransız kâdifelerinin üstündeki ufacık, gece mavisi payetler... Her şey ne güzeldi!

Ayakkabılarımı Beyoğlu'ndaki Nazaryan Mağazasından alırdım. Yüksek topuklu süet pabuçlar; üstten bağılı, burnu açık rugan gece ayakkabıları ve dans etmek için deriden file gibi örölmüş; arkası açık, bilekten tutturulan iskarpinler.

Kocam bir dediğimi iki etmezdi.

Kullandığım parfüm mü? Soir de Paris... En çok onu severdim. Tavus ve devedekuşu tüylü şapkalarım vardı. Kimisinin önü siyah tüllü... Siklamen ruj... Siklamen tırnak cilası...

Biliyor musunuz? Yıllardır bu tablonun içindeyim. Bazan şöminenin üstündeki mumlar yakıldığında, fırlamak istiyorum bu çerçevenin içinden. Yeniden yaşama dönmek istiyorum.

Bir sabah yeniden yatağında uyanabilmek...

Kuştüyü yorganın ılıkıkı altında gerinmek ve sabah kahvem i içmek istiyorum, yudum yudum...

Parmaklarımdaki yüzükleri ellemek, ipek geceliğimin içinde, yeni günü hissetmek istiyorum.

Kalın kadife perdeler açıldığında, sokağın sesi ve günışığı yatak odama usul usul sızardı.

Kahvaltımı edip giyinirdim... Fûme çoraplar. Kayısı rengi dantelli kombinezon. Aynanın karşısında saçlarımı fırçalar, bir sigara yakardım.

Sonra elim telefona giderdi. Evet, bu tablonun içinden çıkmak istiyorum. Yeniden güneşli sokaklarda dolaşmak. Tilla Pastanesinde çay içmek, kestaneli pasta yemek... Akşamları giyinip Kervansaray'a gitmek istiyorum.

Hastalığımı merak ettiniz değil mi? Tam ne olduğı anlaşılamadı. Göğüste ufak bir sertlik... Bana bir şey söylemediler.

Halsizdim artık... Tablonun bitimine yakın, iyici halsizleşmişim. Şiddetli ağrılarım oluyordu. Genç ressam bazan acı çektiğimi anlardı.

"Bir derdiniz mi var, Ferzane Hanım?" derdi. "Sıkıldınız mı poz vermekten?"

"Hayır," derdim. "Ufak bir kırıklık. İlkbahar beni böyle yapıyor."

Kocam seyahatleydi. Bir sabah, evet bir sabah garip bir şey oldu. Çok garip.

Yatağım da uyanmadım. Uyumaya devam ettim. İpek çarşaf ların içinde, kuştüyü yorganın altında.

Ama tabloda yaşıyordum. Yıllarca yaşadım. Evimi, salonumu, oğlumu, kocamı tablodan izledim.

Bir gün için çıkabilsem şu tablonun içinden. Sırtıma kürkümü alıp terzi Calibe'ye uğrasam, Rasim'de saçlarımı yaptırsam. Mum ışığında şampan-

ya içsem, yudum yudum.

Köpüklerin kadehin içinde yukarıya doğru koşuşmasını izlesem.

Dudağıma rujumu sürsem.

Kaldırımda ayak seslerimi duysam, kristal vazolarıma kokulu ilkbahar çiçekleri yerleştirsem. Kuyumcuma uğrasam.

Üzdüm mü sizleri biraz?

Üzülmeysin. Ben yaşamı izliyorum oturduğum yerden.

Hizmetçi istediğim gibi tozunu almıyor salonun. Takımlar biraz eskidi.

Oğlum ve gelinim köpek aldılar eve.

Her şey eskisinden daha canlı, hareketli evin içinde.

Artık perdeler belirli saatlerde açılıp kapanmıyor. Hep açık duruyorlar. Oda güneşli...

Ressamı mı merak ettiniz? Eskiden gelip tabloya uzun uzun bakardı. Yok, artık gelmiyor.

Birazdan şöminenin üstündeki mumları yakarlar. Ben onlara bakarım öylece.

Bakın, hüzünlenmeyin. Güzel bir müzik çalıyor.

Müzik yükselir. (KADIN *yavaş bir sesle*)

"Hoşça kalın."

(Müzik: Debussy - 'Batik Katedral' - Prelude)

MADAM ANJEL

SUNUCU: Sevgili dinleyiciler bu gece nasılsınız? Düşler Dükkânımız bir geceyarısı daha tüm gizemi ve tılsımı ile bizi bekliyor işte. Kapıyı açıyorum ve giriyorum içeriye. Durun bakayım... Kapının arasına bir şey sıkıştırılmış. Hımm... Bir zarf bu. Birisi dışarıdan bir düş getirip bırakmış olmalı, bu gece bizim için. Ne denli ilginç! Heyecanlandım bir an. Zarfı açıyorum ve içinden çıkan mektubu okuyorum sizlere. Tuhaf, sanki bir çocuğun elyazısı ile yazılmış bu mektup...

Şöyle diyor:

"Bu gece, bu mektubun satırları arasında size çocukluğumun bir bölümünü yolluyorum. Çocukluğum! Şimdi çok uzaklarda kaldı. Ama, hiç unutmadığım, belleğimden hiç silinmeyen bazı anılar var. İşte... İstanbul. Satırların arasında... Hissedebiliyor musunuz kenti? Çocukluğumun geçtiği Şişhane Yokuşu... Köşede eski turşucu dükkânı... Aşağıya Kasımpaşa'ya uzanan ilkokulumun yolu... Artık olmayan bir dünya. Ama belleğimde taptaze. Ve Bankalar Caddesinin köşesinde üstü heykellerle oymalı Frej Apartmanı... Öyküsünü yıllardır dinlediğim, bir zamanlar Frej Apartmanında oturan Madam Anjel. Sosyetenin gözbebeği Madam Anjel; Frej Apartmanının sahiplerinin kızı. Zengin bir bey ile evlenmiş. Sonra... Sonra kocası ölüyor... Ah! Madam Anjel... Kendinizi Frej Apartmanının penceresinden atmak istemişsiniz. Mahallede duyulmuştu. Sonra... Sonra bir akıl hastanesine gitmişsiniz... Si-

zi hiç unutamam. İşte bu satırlarda sizinleyim... Çocukluğuma dönüyorum, eski Şişhane Yokuşuna... Üstünde arkası parıldayan formam..."
...Evet. Mektup burada bitiyor. Gelin, gelin havada oluşan şu seslere kulak verelim:

ÖĞRENCİ: Madam Anjel... Ne tuhaf bir şey şu insan yazgısı... O zamanlar anlayıp özümleyemediğim şeyleri, şimdi şu yaşımda daha kolay çözüyorum. Siz nadede bir gül gibi el üstünde tutulan Madam Anjel... Sonunuz ne denli hazin oldu. Ben delirdiğinize inanmıyorum. Hiç inanmadım... Bizim küçük mahallede bir efsaneydiniz siz. Güzelliğiniz. Zenginliğiniz. Kocanızın size olan düşkünlüğü.
(Yavaşça) Madam Anjel, oradasınız değil mi? Soluğunuzu duyuyorum... Ah! İşte şu da bir parti sırasında kristal avizeleri şıkırdatan şen kahkahanız...
(Bir kadın kahkahası duyulur. Keyifli bir gülüş. Kallabalık. Sesler. Müzik yükselir. Fona geçer.)

MADAM ANJEL: Küçük... Sen ne arıyorsun burada? Üstünde forman, koltuğunun altında kitapların... Bugün okul yok mu?

ÖĞRENCİ: Bugün okul yok Madam Anjel. Çünkü anıların içinde bir yerdeyiz sizinle. Yıllar öncesinde...

MADAM ANJEL: Yıllar öncesindeyiz demek... Anılar içinde... (Kendi kendine) Gece zamanı. Parti bitti... Ne kadar eğlendik. Siyah kadife elbisemi çıkartmalıyım. Ne çok şampanya içildi... Kocam Faruk Bey odasına çekildi. Şu pırlanta küpeler kulağımı acıttı biraz... Hay Allah fermuarımı açamıyorum.

ÖĞRENCİ: Durun Madam Anjel... Ben size yardım edeyim. Dönün arkanızı.

MADAM ANJEL: Tamam, oldu... İçimde korse var.

ÖĞRENCİ (Hayranlıkla): Ne denli güzelsiniz Madam Anjel!

MADAM ANJEL: Işıkları söndürüp odama gidiyorum.

MÜZİK: (*Eski bir Arjantin tangosu. Yiter, gider...*)

ÖĞRENCİ: İşte anıların arasına sıkışmış bir başka gün.

Madam Anjel'in kocası Faruk Beyin ani ölümü...

Mahalle çalkalanıyor...

I. KADIN: Frej Apartmanı sahiplerinin kızı Madam Anjel'in kocası ölmüş.

II. KADIN: Nasıl ölmüş? Genç adamdı daha... Hayat doluydu.

I. KADIN: Sabah yatağında ölü bulmuşlar. Kalp herhalde.

II. KADIN: Göze geldi bu insanlar. O debdebe, o ihtişam. Zamansız bir ölüm bu.

I. KADIN: Şimdi Anjel ne olacak? Dul kaldı.

II. KADIN: Dul ve yapayalnız.

I. KADIN: Çok büyük bir servet kaldı Madam Anjel'e, değil mi?

II. KADIN: Evet. Büyük bir servet... Ama Anjel acıdan kendinde değil. Yakınları atmaca gibi çevresinde dolaşıyorlar.

I. KADIN: Annesi babası var mı?

II. KADIN: Onlar yıllar önce ölmüşlerdi. Anjel'i hep Faruk Bey korudu. Kanat gerdi ona...

I. KADIN: Çocuk da yok.

II. KADIN: Anjel sanki Faruk Beyin çocuğuydu. Öyle se-verdi onu adam.

I. KADIN: Akrabaları kim?

II. KADIN: Yeğenler... Kocaları. Faruk Beyin ilk karısından olan mirasçıları...

I. KADIN: Desene hepsi mirasın peşinde. Zavallı Anjel!

MÜZİK: (*Yükselir. Fona geçer.*)

MADAM ANJEL: Yaşamak istemiyorum! (*Ağlar.*) Artık yaşamak istemiyorum. Beni hayata bağlayan hiçbir şey kalmadı... Niçin beni yaşatmak için uğraşıyorsunuz?

DOKTOR: Lütfen kolunuzu uzatın Madam Anjel, lütfen.

Lütfen biraz gayret edin. Size bir sakinleştirici yapacağım.

MADAM ANJEL: Ne gereği var? Uyanınca gene gerçeklerle karşı karşıya kalıyorum. Korkunç bir şey bunu yaşamak.

DOKTOR: Biraz uyumalısınız Madam Anjel. Hepsi geçecek, hepsi geçecek...

MADAM ANJEL (*Acı ve umutsuzlukla*): Geçmeyecek... Biliyorum, geçmeyecek, Faruk geri gelmeyecek...

DOKTOR: Güçlü olmalısınız. İleriye bakmalısınız.

MÜZİK: (*Yükselir. Tangoyu söyleyen ses bir çığlık atar. Biter.*)

ÖĞRENCİ: İşte o sabah, okula giderken duydum. Turşucunun önünde. Madam Anjel, kendini salon penceresinden atmak istemiş. Son anda tutmuşlar... Ama artık yalnız bırakmıyorlar onu. Yanında hep birisi var, gardiyan gibi... (*Seslenir. Usulca*) Madam Anjel? Madam Anjel? Beni duyuyor musunuz?

MADAM ANJEL (*Usulca*): Duyuyorum.

ÖĞRENCİ: Ne korkunç bir sabahtı o, değil mi Madam Anjel?

MADAM ANJEL: Evet. Pencereden yarı belime kadar sarkmıştım. Birazdan her şey bitecekti... Beş kat aşağıda arabalar pırıl pırıl parlıyorlardı. Her şey ne kadar kolay ve ne kadar da zordu o an. Bir bilsen...

ÖĞRENCİ: O akşamüstü, turşucunun orda durup sıra içerken, mahallelinin konuştuklarına kulak kabarttım.

I. KADIN: Madam Anjel ölmek istemiş.

II. KADIN: Son anda hizmetçisi tutmuş onu...

I. KADIN: Hangi hizmetçisi?

II. KADIN: Onu tek seven insan... Çocukluğunu bilen... Onu büyüten kadın.

I. KADIN: Aklını kaçırdı, diyorlar.

II. KADIN: Evet. Yeğenleri hastaneye yatıracaklarmış

onu. Dengesi yerinde değil diyorlar. Zavallı Madam Anjel.

ÖĞRENCİ: Madam Anjel? (*Usulca*) Madam Anjel?

MADAM ANJEL: Efendim. Duyuyorum seni.

ÖĞRENCİ: Niçin direnmiyorsun Madam Anjel? Bir şeyiniz yok sizin. Ah! Hastane yatağında ufacık duruyorsunuz. Saçlarınızı fırçalayan yok mu? Madam Anjel, size hep iğne yapıyorlar...

MADAM ANJEL: Uyumam için. Sinirlerim düzelsin diye... Hiçbir şey hissetmeyeyim diye...

ÖĞRENCİ (*Bağırır.*): Hayır! Hayır! Bu gidişle öleceksiniz Madam Anjel. Kalkın yataktan. Kaçın buradan. Her şeyiniz var sizin! Yaşam önünüzde. Başlayın yeniden. Ne olur, ne olur Madam Anjel!

MADAM ANJEL (*Bitkin*): Yapamıyorum... Hiçbir şey, hiçbir şey önemli değil artık... Bunu kimseye anlatabmıyorum.

ÖĞRENCİ (*Kendi kendine*): Hayallerimin arasında onunla son konuşmam oldu bu. Çocukluğumun bir parçası... Madam Anjel. Şişhane Yokuşu. O muhteşem apartman. Ne olur gayret edin Madam Anjel size yalvarıyorum. Ne olur! Biraz gayret edin yaşama-ya...

(*Sessizlik.*)

ÖĞRENCİ: Anılarımdaki bu gezinti bitti. Niçin öyle oldu Madam Anjel? Niçin bir mum gibi sönüp gitti... Bilmiyorum. Durun. Durun... Gramofonun sesini duyuyor musunuz? İşte onun o çok sevdiği Arjantin tangoları çalıyor! Ah, o kristal avizeli salonlarda Madam Anjel, konukları ve kocası ile şampanya içip dans ederken çalınan Arjantin tangoları...

(*Müzik. Canlılık. İnsan sesleri.* MADAM ANJEL'in kahkahası bir iki kez duyulur.)

ÖĞRENCİ (*Fısıldar. Mutludur. Geçmişi yakalamıştır sanki.*): Teşekkür ederim, Madam Anjel. Yaşıyorsu-

nuz. Gene neşelisiniz. Mutlusunuz. Üstünüzde o güzelim siyah kadife elbiseniz... Kulaklarınızda pırlanta küpeleriniz.

(Neşeli konuşmalar. Sesler.)

...Geçmişte bir yerde yaşıyorsunuz, ama olsun, biz bugün hep geçmişti konuşmadık mı zaten. Teşekkür ederim Madam Anjel. Çok güzelsiniz... Her zamankinden güzel. İnanın bana. Anılarımda da olsa, yaşadığınız için teşekkür ederim.

Güle güle... Güle güle...

Küpeleri... Küpeleri unutmayın... Kulağınızı acıtırlar. Güle güle.

(Müzik: Eski, canlı bir Arjantin tangosu.)

HIZIR

ERKEK: Adım Aptullah. Sıradan bir vatandaşım. Yani mal mülk hak getire... Fakirhanede yaşlı annemle otururum. İşin doğrusu parasızlıktan evlenemedim. Artık yaşıım geçmiş sayılır, ama belli olmaz; böyle şeyler kader kısmet meselesi. Hani ya, içimde bir umut var hâlâ, anlamışsınızdır. Bilmem ki, kim beğenir beni; yüzüm hafif çiçek bozuğudur; burnum katmerli, ama dairede arkadaşlar: "Sende Osmanlı padişahı havası var Aptullah," diyorlar. Ne demekse artık, bilemem... Burnum soylu bir hava veriyormuş yüzüme. Çökük avurtlarım akşam saatlerinde gölgelenir; yorgun gözlerim servisin perceresinden dışarıya dalıp gider, işte o zaman arkadaşlar "Yahu Aptullah, bir kavuğun eksik. Değişik bir adamsın sen. Şu serviste eşin, emsalin yok," derler.

Bazan çay ısmarlarım onlara. Odacı, masamın arkasına çentikler çayların sayısını. Höpürdeterrek içerim çayımı, her yudumunun tadını çıkarırım. Allah yüzüme baksaymış, hayatın tadını çıkaracak bir tip olacaktım besbelli. Ama buna da şükür.

Yaşlı annem aptesinde, namazındadır. Daireden aldığım parayı götürür, ona teslim ederim. Ho vardalığım yok, içkim yok. Sigara tellendiririm arada... Efkâr basınca. Bir kötü huyum var, kolay kolay kadın beğenmiyorum. Serviste bir sürü bekâr kız var, inanın hiçbirinin yüzüne bakmam. Açmıyorlar beni. Hoşlanmıyorum. Yolunmuş kaşlar, kötü permal saçlar, ter kokusu, kaçmış çoraplar...

Beğenmiyorum işte! Zorla değil ya. Hayır, biliyorum, "Aynaya, kendi yüzüne baksana," diyeceksiniz. Evet, gidiyorum arada, helâdaki lekeli aynaya bakıyorum. Kemerli burnum... Çökük avurtlarım... Ne dedim ben size, sıradan bir vatandaşım ben. Ama ruhum beyzade ruhu. Servisteki ve bizim mahalledeki kadınları bir türlü beğenmiyorum.

Bir gün otobüste bir kız gördüydüm. Sarışın. Dolgunca, akça pakça. Hoşuma gitti. Baktıydım kalabalığın aralığından. Saçları yanaklarına düşüyordu, aman bilseniz ne düşünceli bir hali vardı. Ama benden bir durak önce indi, kalabalığa karıştı gitti. Her neyse, geçen geceki olayı anlatacağım size.

Bir şartla, kimseye söylemeyin.

Gece geç vakit uykum kaçtı. Terliklerimi ayağıma geçirip hava almak için sofaya çıktım. Validem derin uykuda. Camdan ayışığı giriyor içeriye; çiçekli perdenin aralığından. Yerde bizim eski göçmen kilimi...

Birden karşımda baştan aşağıya yeşiller giymiş, beyaz uzun sakallı, nur yüzlü; sevecen gözleri sivrice burnunun üstünde birbirine yakın, darca alınlı birini görmeyeyim mi! Oracıkta düşüp bayılıyordum.

"Dur oğlum, dur Aptullah," dedi yeşilli ihtiyar. "Korkma yavrum. Ben Hızır."

Şaşkınlıktan.

"Hangi Hızır?" demişim.

"A oğlum ayıp. Kaç Hızır var? Ben Hızır Aleyhisselâm."

Dilim damağım kurudu. "Buyurun Hızır Aleyhisselâm, bir şey mi diyecektiniz?" diye sordum.

"Oğlum, beni gördün, artık evine bolluk bereket dolacak. Her istediğin senin olacak. Küplerin,

kavanozların boşalmayacak. İstersen hemen evlenirsin. Ama oğlum beni gördüğünü kimseye söyleme. Tılsım kaçar, iş biter." dedi.

Ayışığında kayboldu.

Rüya mıdır, nedir?

Açtım dolabı su içeceğim, vay canına! Çikolata pastalar; bir tabağın içinde iki kiloya yakın bonfile, yanında kuşbaşı, kıyması... Beyazpeynir, büyük kalıp; yanında kaşar. Yeşil zeytin, siyah zeytin ayrı kaplara konmuş. Bir şişede nar şurubu...

Şaştım kaldım.

Hızır gerçekten gelmiş. Dilimi tutmalıyım. Döndüm odama; yatağımın üstündeki ince mitil gitmiş, yerine pastel çiçekli puffy yorgan yayılmış. Heyecanla açtım dolabı. Allah inandırсын, pırl pırl beş takım elbise askıda. Altta gıcır gıcır ayakkabılar dizilmiş; ipek kravatlar ayrı askıya asılmış. Bir deve tüyü palto. Bir redingot. Bir de cilalı ördek başı şemsiye!

"Dur bakalım Aptullah," dedim. Girdim sıcak kuştüyü yorganın altına, daldım gittim. Sabah valide beni sarsarak uyandırdı. Baktım, üstünde mavi atlas sabahlık, ayağında miflonlu terlikler...

"Hayrola Aptullahım. Yavrum, nedir bu bolluk, bereket, yoksa banka mı soydun?" demez mi!

"Tövbe de valide!" dedim. "Maaşıma süper zam yapıldı. Prim de verdiler. Ben de eve birşeyler aldım, işte!" Ana oğul karşılıklı kahvaltı ettik. Valide alışık değil; ananas vardı, ben ondan da yedim, neskafe içtim. Hızır Aleyhisselâm ithal mango suyu da bırakmış. Çok lezzetli bir meyve suyuymuş, bayıldım. Bir de kiwi attım ağzıma. Lacivert takım elbiseyi çektim, bir şal desenli ipek kravat taktım. Hızır briyantın, tıraş losyonu filan da koymuş. Yabancı marka. Sıktım biraz. Giydim deve tüyü paltoyu.

Doğru daireye... Servis beni görünce ayaklandı. "Aptullah. Hayrola! Kont gibi olmuşun. Mirasa mı kon-
dun, ne oldu?" diye bağıştılar. Herkese çay söyledim. Hızır cebime iki paket yabancı sigara koymuş. Mentollü. İkram ettim arkadaşlara. "İyi bildiniz. Mısır'daki, validenin miras işi halloldu. Ben de kendime biraz çekidüzen verdim!" dedim. Kardeşlerim, servisteki kızlar göreceksiniz, hepsi masamın çevresinde pervane. Acaba losyonun kokusundan mı? diyorum. Ayol, gözlerini benden ayıramıyorlar. Durmadan imzalayayım diye evrak getiriyorlar. Hızır eksik olmasın, cebime bir de altın dolmakalem koymuş; hepsini onunla imzaladım.

Miras işi müdürün kulağına gitmiş, geldi beni tebrik etmeye. Vallahi yanımda sönük kaldı. Benim lacivert takım onunkinden kat kat iyi. Her neyse, akşam atladım otobüse. İlerliyorum önlere. Ah, ne göreyim, o beğendiğim kız önümde durmuyor mu? Göz göze geldik. İnadıma uzun tuttum gözlerimi gözlerinde. Hani, gece araba farı gibi yaptım. Kızardı.

Bizim durakta indim.

Validem kapılarda... Üstünde şık bir sadakar elbise. Başında ipek eşarp, ayağında böcek kabuğu renkli iskarpinler. "Varol oğlum, Aptullahım." dedi. "Bonfileni kızartıyorum evlâdım."

Açtım frijderi, hiçbir şey eksilmiyor, Hızır yerine yenilerini koyuyor anlaşılan. Kuzu budu gördüm köşede. Taze Nişantaşı enginarları da gelmiş, hazır soyulmuş; bilirsiniz... Odama çekildim. Ropdöşambr asılmış kapının arkasına. Lacivert ipekten... Soyunup geçirdim sırtıma.

Aklım kızda. Cüzdanı çıkarttım, paralar yerleştirilmiş içine. Rüya bu, uyanacağım; diye korkuyorum. Çektim yorganı başıma, dalmışım. "Pşt!" di-

ye bir fısıltı ile uyandım. Baktım karşımda Hızır. Beyaz sakalı taranmış, yeşiller içinde. "Nasıl, memnun musun oğlum Aptullah?" diye sordu. "Aman," dedim. "Nasıl memnun olmam. Sevinçten aklımı yitireceğim. Rüyadan uyanacağım diye korkuyorum." "Rüya değil, gerçek oğlum." dedi Hızır. "Ama kimseye söyleme. Biter sonra."

Ya rabbim, sabır ver bana, susayım. Şu koca dilimi tutayım. Ah, bilseniz ne zormuş böyle bir şeyi yalnız başına taşımak! Birine açlayım istiyorum, konuşalım, yorumlayalım bu olayı. Ama tılsım biter, her şey gider. Konu komşu da merak eder oldu bizim durumu. Valideyetembihledim. "Herkesi fazla içeriye alma. Nazar değer. Maaşım arttı işte, prim de aldım. O kadar."

Dolapta bir gün et, bir gün tavuk, bir gün balık...

Raflarda havlularımız yepyeni, sabunlarımız kokulu. Nevresimler, battaniyeler... Ah, birine kaçırırsam ağzımdan hepsi bitecek. Ne zor şeymiş susmak. Giyiniyorum, kuşanıyorum, sürünüyorum losyonu. Doğru daireye...

Aniden terfiim geldi. Tek kişilik odaya geçtim. Hayret bir şey! Müdür çok yakınlık gösteriyor. Her an yanımda. Ama daralıyorum kardeşlerim. Taşıyamayacağım bu sırrı diye yüreğim hopluyor. Bir psikiyatriste gitmeye karar verdim. Cebimde para bol. Randevu aldım, gittim. "Nedir sorununuz, sıkıntınız nedir Aptullah Bey?" diye sordu doktor. "Efendim anlatamam. Anlatamıyorum. İşte sıkıntım bu. Anlatamamak..."

"Ama bu önemli," dedi doktor. "Anlatmalısınız... Anlatın ki kurtulun. Bilinçaltı..." "Anlatamam," dedim. "Hiçbir şey anlatamam." "Ruh sağlığınıza oynuyorsunuz," dedi doktor.

Hızır birkaç gecedir görünmüyordu. En son banyoköpüğü koymuş rafa; valideye Amerikan şampuan. Bana mohair kazaklar. Kareli İngiliz çoraplar... Bende bir huzursuzluk. Anlatamam size. Aklımı oynatacağım! Her şeyim var; keyfimi kaybettim. Bir tek kişi ile paylaşamıyorum bu sırrımı. Oynatacağım! Bir gece duştan çıkmışım, üstümde ipek kadife bornoz... Hızır'ı görüverdim.

"Nasılsın oğlum Aptullah, memnun musun hayatından?" diye sordu. "Aman Hızır Aleyhisselâm," dedim. "Her şey harika. Ama ben oynatmak üzereyim. Aklımı yitireceğim. Bunca şeyi hazmedemedim herhalde. Sade vatandaşız biliyorsun... Şok etkisi yaptı. Kimseye de söyleyemiyorum. Çatlatacağım!"

Hızır şaşırdı.

"Oğlum, bolluk içindesin. Daha ne istiyorsun? Kime açılacaksın? Ne gereği var. Ye, iç, yaşa oğlum."

"Yapamıyorum baba. Oynatacağım."

"Kızı da ayarlayamadın," dedi Hızır.

"Aklım başımda değil ki, baba. Bunalım geçiriyorum."

Hızır başını salladı. Birşeyler düşündüğü belliydi. "Sen bunca şeyden rahatsız oldun oğlum," dedi. "Mutlu değilsin,"

"Evet. Mutlu değilim. Bunalım geçiriyorum."

"Tamam öyleyse. Yardımı kesiyorum. İçin rahat etsin. Arkadaşlarına olayı artık anlatabilirsin. Verdiğim erzak bir süre gider size. Giysiler baki. Ama eskiyince yenisi yok."

"Tamam," dedim.

Hızır kayboldu.

İçimden binbir duygu geçiyor. Kötü mü ettim, acep? Ertesi sabah doğru daireye. Yakın arka-

daşım Recep'i çektim bir kenara. Olayı anlattım. "Hızır'ı yolladın demek. Enayisin sen Aptullah," dedi. "Sıfır numara enayisin..."

Ama rahatladım. Nasıl anlatayım size bilmem.

"Belki gene gelir Hızır, Recep."

"Nah gelir, bekle!"

Kardeşlerim. Yaşam devam ediyor. Hızır bir daha gelmedi. Ama ben ruh sağlığıma kavuştum. Bilmem siz ne düşünürdünüz benim yerimde olsanız?

FOTOĞRAFTAKİ KİŞİLER ANLATIYOR

SUNUCU: Sevgili dinleyiciler, işte bir ilkbahar gecesi daha, Düşler Dükkânımızın gizemli dünyasının içinde baş başayız. Ben bu gece biraz erken geldim buraya. Kapıyı açıp sessizce girdim içeriye. Şu köşedeki eski koltukta biraz dinlendim. Üstümde bir ilkbahar yorgunluğu var. Gündüz, güneşli sokaklarda biraz yürüdüm. Kışın, o karanlık; insanın içini bastıran havasını üzerimden atmaya çalıştım. Bakın, bir demet pembe sümbül aldım, buraya Düşler Dükkânımıza getirdim. İşte, şurada. Şişenin içine koydum onu. Her yan mis gibi koktu.

Şimdi her gece yaptığım gibi rastgele bir çekmeceyi çekiyorum sizler için. Bakalım içinde ne var? Evet. İlginç... Zarfın içinden bir fotoğraf çıktı. Allah allah, sararmış, eski bir fotoğraf bu. Bir grup insan resmi. Kadınlı erkekli bir grup. Durun bakayım, ufak bir de not var zarfın içinde.

"Biz fotoğraftaki kişiler, sizinle konuşmak istiyoruz," yazıyor. Ne tuhaf değil mi? Gelin kulak verelim onlara.

(FOTOĞRAFTAKİ KİŞİLER: *Koço Nejat, Ferit, Mustafa, Münire, Nevin, Arşimet Bey. Hepsi kame-
raya gülümsemişlerdir. Artık hepsi sararmıştır.
Ulu ağaçların gölgesi arkalarına vurmuştur. Yit-
miş, gitmiş bir anın içinde; sonsuza değin kalmışlar-
dır öylece...)*

(Müzik: 'Yesterday')

ARŞİMET BEY (*Derin bir sesle anlatmaya başlar.*)

İşte bu fotoğrafı, 1955 yılında Kalamış'ta Todorinin Meyhanesindeki ulu ağaçların gölgesi altında, bir yaz günü çektirmiştik. Ben en solda duruyorum. Yanımda Ferit, onun yanındaki gözlüklü, Mustafa; ortada Koço Nejat, yanında sözlüsü Münire ve onun yanında da Münire'nin kız kardeşi Nevin. Evet, bu fotoğraf Koço Nejat'ın Kalamış İskelesinin orada, bir kabadayı tarafından vurulup ödürülmesinden tam yirmidakika önce çekilmişti. Şimdi burada olayları size anlatmaya çalışırken o günü yeniden yaşadım, içim daraldı. Ne korkunç bir akşamüstüydü.

FERİT: Arşimet Bey, şimdi düşünüyorum da, acaba bu garip cinayete mani olabilir miydik? Koço Nejat'ın vurulmasına engel olabilir miydik? Yıllarca bu sorular kafamı kurcaladı durdu. Ne olmuştu hepimize? O an, orada basiretimiz mi bağlanmıştı? Sanki hepimiz yerimize mihlanmış, seyirci kalmıştık bu korkunç olaya.

MUSTAFA: Ne tuhaf, hepimiz donakalmıştık. Bir film seyrederek gibi izledik tüm olayı. Niçin, niçin aralarına giremedik? Niçin tutamadık Koço Nejat'ı... Bilemiyorum... Bilemiyorum. İşin ciddiyetini kavrayamamıştık sanki. İki erkek arasında basit bir kavga. Acaba öyle mi gelmişti bize?

MÜNİRE (*Ağlar.*): Kader dediler... Kaderi kötüymüş Nejat'ın. Niçin? Ama niçin? Kurtulabilirdik. Kurtarabilirdik onu. Ruh hastası oldum ben. Yıllardır sinir ilaçları ile yaşadım. Üç hafta sonra evlenecektik. Yatağa düştüm. Başucumda Nevrol Cemal şişesi... Bitmeyen, tükenmeyen geceler. Gözlerimin önünde Nejat. Yerde yatıyor. Ağzından kan boşalmış. Deniz sesi... Kulaklarım uğulduyor. Dalgalar iskeleye çarpıyorlardı. Her şey ne korkunçtu! Sinir hastası oldum... (*Ağlar.*)

NEVİN: Abla, düşünme artık o akşamüstünü. Bırak, düşünme. Hiçbir şey yapamazdık. Öylece kalakaldık. Ama sanki sen de orada onunla öldün, abla. Ne canlı, hayat dolu bir insandın. Kahkahaların odaları çınlatırdı. Sonra öyle donuklaştın. Sustun abla. Başucunda haplar, Nevrol Cemal şişeleri. Ne olur düşünme artık. Sen bir başkası oldun o gün. O akşamüstü... Kendine acı biraz. Yaşamayı bıraktın sanki o günden sonra. Aradan yıllar geçti...

ARŞİMET BEY: O serserinin silâhlı olduğunu nasıl anlamadık çocuklar? Niçin Koço Nejat'ı uyarmadık? Niçin ayırmadık onları?

FERİT: Adamın silâhlı olabileceği hiçbirimizin aklına gelmemişti, ağabey. Basit bir dalaş sandık olayı. Onun için öylece izledik.

KOÇO NEJAT (Ölü) (*Derinden konuşur. Başka bir uzamdan*): Münire'ye laf attı serseri. Sinirden boğuluyordum. Üstüne yürüdüm. Yakasından yakaladım, boğazına sarıldım. (*Heyecan içinde anlatır.*) Birden tabanca çekti. Anlayamadım ilkin. Boynunu tutmuş, sarsıyordum onu. Ateş etti. Ciğerim , göğsüm ateş almış gibi yandı. Birden iskele, gökyüzü, Todorinin Meyhanesinin oradaki ağaçlar dönüverdi başımın üstünde. Yere düşmüşüm. Biraz sonra öldüm orada. Gökyüzü gözlerimin içine takıldı, kaldı...

MUSTAFA: Nejat, söyle... Kurtarabilir miydik seni? Yıllardır bunu düşünüyoruz. Bir şey yapabilir miydik? Söyle Nejat, suçluyor musun bizi?

MÜNİRE (*Haykırır.*): Biz kendimizi suçluyoruz! Yıllardır. Uzun yıllardır... Öylece ölüme gidişini izledik!

KOÇO NEJAT (Ölü): Kabadayıydım ben. Gençlik... Nasıl hazmedebilirdim Münire'ye laf atmasını o hergelelin? Suçlamayın kendinizi çocuklar. Bir şey yapamazdınız. Son anda fark ettim silâhı. Güneşte bir an parladığını gördüm. İlkin anlayamadım silâh ol-

duğunu. Ölüm. Anlık bir şeymiş...

MÜNİRE: Nejat, önümde vurulup öldün. Otuz yıldır Kalamış'a ayak basmadım. İlk yıllar evden çıkmadım. Yaşam bitmişti benim için. Gelinliğim yıllar geçtikçe, asılı durduğu köşkte sarardı, tozlandı ve eskidi.

FERİT: Münire, ona böyle şeyler söyleme. Ne denli acı verir senin anlattıkların bir ölüye. Bırak, bırak da bilmesin onları.

NEVİN: Abla, Ferit doğru söylüyor. Bırak bunları artık.

MÜNİRE: Kolay mı? O kadar kolay mı unutmak. Her şeyi... Onu. Birlikte planladığımız geleceği...

KOÇO NEJAT (Ölü): Kimin sesi bu? Kim konuşuyor? Ne diyor o acılı, yaşlı kadın? İyice duyulmuyor sesi...

ARŞİMET BEY: Nejat, bırak şimdi o sesi. Söyle bize; ne yapabilirdik? Nasıl kurtarabilirdik seni?

KOÇO NEJAT (Ölü): Nişanlımı düşünüyorum... Münire'yi. Ne çok seviyorduk birbirimizi, biliyor musunuz? Onun o güzel siyah saçları... Japone kollu beyaz elbisesi. Nerede Münire? Ne oldu ona? Münire nasıl? Söyleyin bana, nerede Münire? Ne yapıyor?

MÜNİRE: Nejat, buradayım. Buradayım işte! Ama eskisi gibi olmadığımından tanıyamadın beni. Saçlarım ağardı. İçi daralan bir kadın oldum. Sinirli, haysuz... Yıllardır geceleri uyuyamam. Başucumda lamba yanar.

KOÇO NEJAT (Ölü) (MÜNİRE'yi duymaz.): Acaba evlendi mi Münire? Öyle güzeldi ki? Söylesenize, evlendi mi?

MUSTAFA: Evlenmedi Nejat Ağabey. Oracıkta, o gün, o da seninle öldü sanki.

KOÇO NEJAT (Ölü): Demek evlenmedi.

NEVİN: Abla, bırak, ağlama artık. Bak sesini duymuyor. Daha iyi. Bu halini bilmesin. Seni her zaman öyle hatırlasın.

MÜNİRE (Acı içinde): Bir ölü hatırlar mı Nevin? Bir ölü,

geride kalan nişanlısını hatırlar mı acaba?

NEVİN: Baksana, hatırlıyor, soruyor seni...

(*'Yesterday' hafiften çalar.*)

ARŞİMET BEY: Nejat, mani olamazdınız cinayete, diyor. Her şey çok ani oldu, diyor. Silâhı son anda görmüş...

MUSTAFA: Artık düşünmeyelim Kalamış'taki o günü. O yıllarca belleklerimize kazınmış, kalmış; o korkunç akşamüstünü artık düşünmeyelim.

FERİT: Tam otuz yıl, kendimi suçladım... Her gün. Her gece. Şimdi, şimdi birdenbire atamam bu duyguları içimden.

KOÇO NEJAT (*Ölü. Derinden konuşur.*): Karanlıkta-yım... Ama sizleri duyuyorum. Eski bir olay bu. İnanın benim için artık o denli önemli değil. Öldüm gitti. Önemli değil artık benim için diyorum, anlıyor musunuz?

MÜNİRE: Ama benim için çok önemli. Hâlâ çok önemli!

FERİT: Susalım artık. En iyisi susalım. Daha fazla konuşmayalım.

NEVİN: Ben artık o günü, o olayı konuşmak istemiyorum.

ARŞİMET BEY: Uzun yıllar önce olan bu olayı acaba unutabilecek miyiz? Bilemiyorum. Ama artık susuyoruz. Yeniden sararmış fotoğrafın içine giriyoruz.

FERİT: Sararmış fotoğrafın içindeyiz. Yıl 1955 Kalamış'ta, Todorinin Meyhanesinin önündeki bir ağacın gölgesinde hep beraberiz.

KOÇO NEJAT (*Ölü*): Münire yanımda ve mutlu. Ne güzel gülüyor.

MUSTAFA: Fotoğrafta yaşıyorsun ağabey. Canlısın. Gülüyorsun.

ARŞİMET BEY: Evet, hepimiz bu eski fotoğraftan sizi selamlıyoruz. Hoşça kalın. İyi geceler...

(*Müzik 'Yesterday'*)

ANTİKA AYNANIN DÜŞÜ

Antika bir aynanın ne düşü olabilir ki?
Merak ettim.
gelin, ona kulak verelim:

(Müzik. Mozart Flüt Konçerto)

"...Yıllar önce yaşlı bir usta yaptı beni. Bakın çerçeve... Lütfen dikkatli bakın. Gül ağacından oyma. Şu iki yandaki ağaçtan yapraklar... Tepedeki iki ahşap gül. Ne güzel değil mi? Saplari birbirine geçmiş. Aynamın sırrı biraz lekелendi. Ama olsun, kristal-dendir. Doğru söylüyorum. Kristal bir aynayım ben.

(İç geçirir.)

Çok kişiler baktılar bana. Kendilerini görmek için. Saçlarını düzeltmek için. Arkadaki bir kişiye gözle-riyle ufak bir işaret vermek için. Neler gördüm ben. Güzel insanlar, uzun uzun baktılar bana. Çirkin yüzlüler şöyle bir göz attılar. Çapkınlar karşımda bı-yıklarını burdular; âşıklar baş başa verip karşımda durdular. Ben ne gördüysem yansıttım onlara. Anlı-yorsunuz beni değil mi; hep gerçeği yansıttım. Güzeller beni sever. Hiç yalnız bırakmazlar. Bir za-manlar bir güzelin yatak odasındaki duvarı süsler-dim ben. Ne kadını biliyor musunuz? Onu hiç'unu-tamam. Hoş bir huyu vardı; tahtadan yaprakları-mın arasına her gün taze bir çiçek ilıstirirdi.

Onunla birlikte tüm bir günü yaşıyordum ben. Sabah uyanınca odası yarı karanlık olurdu. Loş, arka bir avluya bakardı evi. Kentin fazla girilmeyen bir sokağında. Bir köşe başındaydı.

Uyanır uyanmaz, yatağından kalkar, gelir bana bakardı. Yaşı tam kaçtı bilmiyorum. Otuz beşin üstünde olmalıydı. Ama ne kadındı. Esmer güzeli... Buğulu gözlü. Önümde, usulca yüzünü gülsuyu ile siler, sonra bir sigara yakar; bana doğru iyice eğilip gözlerinin altında acaba bir kırışıklık belirmiş mi, diye bakardı.

Ona bu loş evi bir adam tutmuştu. Akşamdan akşama uğrardı eve. Kadın gündüzleri evde yalnız olurdu. Pek dışarıya çıkmazdı. Eski bir gramofondan, artık çoktan unutulmuş parçaları dinlerdi.

Gelelim sabahlara...

Sigarasını yeşil camdan küllüğün kenarına koyar, usul usul makyajını yapmaya başlardı. İlk önce ince bir krem sürerdi yüzüne. Sonra hafif bir fondöten. Kirpiklerini tek tek rimeller, gözlerinin kenarına siyah kalem çekerdi. Sonra yanaklarına parmak uçları ile biraz allık.

Ya o siyah saçlar...

Ne güzeldi onlar. Omuzlarına dökülürlerdi. Kapkaranlık bir nehre benzetirdim ben onları. Geceliği ile dolaşırdı evin içinde. Gece insanı idi besbelli.

Gündüzü, güneşi sevmezdi.

Dışarıya çıkmadığı için, her hareketini takip eder, mutfakta çaydanlığı ateşe koyduğu saati bile bilirdim. İki fincan çay içer sonra çaydanlığın altını söndürürdü.

Telefon çalardı o an.

Öğlene doğru. Dostuydu bu. İşyerinden arardı onu. Koşar, telefonu açar; kırmızı ojeli tırnaklı, ince ayaklarını rügan terliklerinin içinde oynatır; arada

işveli işveli güler; bazan da sesi küskün ve kırılgan çıkardı.

Bu adam evliydi besbelli. Ama bu güzel kadını da seviyordu işte. Telefonu kapattıktan sonra bir sigara daha yakar, bir süre havadaki dumana bakıp dalgın dalgın düşünürdü. Sonra telefonu çevirir, yakın bir kadın arkadaşı ile konuşurdu.

KADIN: Ben bahtsızım Makbule... Nem eksik benim? Niçin evimin hanımı olamıyorum? Az önce Recep Bey ile konuştum. Sinirlendim gene. Bütün gün, şu aynanın karşısında gece için hazırlanıyorum. Giyiniyorum, kuşanıyorum... Sofrayı hazırlıyorum. Kavunları dilimliyorum. Patlıcan salatasını kayık tabağa özenle yayıyorum. Kimi zaman fava yaparım, kimi zaman ebegümeci salatası. O, en çok humus sever...

Ama geceler ne kadar kısa... Gelmesiyle gitmesi bir oluyor.

Ben gene evde yalnızım. Gecenin bitiminde ve bütün gün. Biliyor musun ne istiyorum, gündüzleri de onunla sokağa çıkmak; koluna girip ağaçlıklı yollarda dolaşmak; vitrinlere bakmak. Yeni bir eve mobilya seçmek... Komodinler, kültablaları... Baharat takımları, raförtüleri.

Telefonu kapattığında hüznü olur, gelir bana uzun uzun bakardı. Sanki hiç bitmeyecekmiş gibi uzun süren o loş evdeki akşamüstü, sigara dumanları içinde geceye dönüşür, gramofonda eski bir parça çalarken kapının zili birden çalınıverirdi.

İki kez üst üste.

Bir işaret gibi bir şeydi bu. Kadın bana koşar, saçına başına bir göz atar, dudaklarını ıslatır; gider kapıyı açardı. Gelen Recep Bey olurdu. Kır saçlı, yapılı, kalantor bir adamdı bu. Eli kolu dolu gelirdi. Kimi zaman baklava, kimi zaman çiçek ve çikolata

getirirdi. Kadın çiçekleri vazoya koyarken Recep Bey koltuğa oturur, yorgunluk atmak için gerinirdi.

Benim önümden geçerken, şöyle bir kendine bakardı. Bıyıkları, kır saçları, koyu renkli gözleri içimde bir yansıyıp geçerdi. Gramofonda oynak bir hava çalmaya başlardı. Çoğunluk Hacer Buluş'un plaklarını dinlerlerdi. Sonra baş başa oturup yemek yer, kadeh tokuştururlardı. Adam geceyarısını biraz geçe, paltosunu giyer; bana çakırkeyif bir göz atar, kapıyı çekip giderdi.

Ben bu öykünün belki de tek tanığıydım. O güzel gözlü, nehir saçlı, dolgun vücutlu, esmer kadının ve dostunun dünyasını izler dururdum. Ama bir gün alışılmışın dışında birşeyler oldu. Tam ne oldu bilmiyorum. Kadın çemberi kırdı. Evden aniden ayrıldı. Ağlıyordu, ama kararlıydı. Eşyasını toplamıştı.

Arkadaşına telefon etti.

KADIN: "Artık bitti Makbule. Her şey bitti." dedi. Bir taksi çağırıp gitti.

Beni duvarda unutmuştu.

Ardından boş eve uzun uzun baktım. Benim de yaşamımda birşeyler değişmişti. Algılamıştım bunu.

Yansıttığım dünyayı yitirmiştim.

(Mozart Flüt Konçerto)

Sonra antikacıya sattılar beni.

Çok kişi gördüm yaşamımda. Ama nedense o kadını, onun yarı karanlık dünyasını unutamam.

(Mozart Flüt Konçerto)

SINIRDAKİ PARK

(Olay Sinop'ta sonsuz Karadeniz'e bakan ufak parkta geçer. Arkada çay bahçeleri, ufak tahta takalar satan dükânlar; yoğun bir su buharı gibi bir inip bir kalkan sis vardır. Sis dağıldığında belirli yerleri görürüz. Sis inince, görüntüler yok olur.)

(Müzik. Giselle Balesi)

KİŞİLER: Rasim

Veysel

Memduh

Neriman Hemşire

Melek

(RASİM, VEYSEL ve MEMDUH parkta, denize karşı bir bankta oturmuşlar, aralarında konuşurlar:)

RASİM: Karadeniz... Şu sonsuz siyah dalgalar, bir inip bir kalkan sis hep büyülemiştir beni. Bakın, bakın, iskenenin sol yanından sis usul usul kalkıyor... İşte, mavi boyalı takalar meydana çıkıyorlar. Şimdi de uzakdaki evler görünmeye başladı.

VEYSEL: Değişik bir dünya burası. Haklısınız. Hep sisli, hep puslu... Mintanım nem olmuş.

MEMDUH: Benim de saçlarım ıslanmış biraz. Gece yağmurunda yürümüşüm gibi.

RASİM: Demek, demin biz de sisin içindeydik. Görünmüyorduk. Yavaş yavaş bir perde gibi kalktı üstümüzden. Artık görünüyoruz.

VEYSEL: Evet artık görünüyoruz. Meydana çıktık. Ben demin bu bankta kendimi yalnız başına oturuyor sanıyordum. Oysa üçümüz yan yana oturuyormuşuz.

MEMDUH: Az önce ben de aynı yalnızlığı duydum. Ne tuhaf. Üç kişi yan yanaymışız halbuki.

RASİM: Siz buraya nereden geldiniz, bu sabah zamanı?

VEYSEL: Ben bu sabah Sinop Devlet Hastanesinde öldüm. Bir hemşire hatası. Ameliyathıydım. Kolumdaki serum damara hava kaçırdı. Amboliden gittim.

MEMDUH (*İlgiyle*): Sen de mi bu sabah gittin? Ben de sabaha karşı. Koğuştaydım. (*Hüzünlü*) Ama vaziye-tim ümitsizdi. Çok çektim. (*İçini çeker.*) Ölür ölmez kendimi attım hastaneden dışarıya. Geldim bu parka oturdum. Şimdi öyle hafif hissediyorum ki kendimi... Mutlu bile sayılırım.

RASİM (VEYSEL'e): Neriman Hemşire adlı bir hemşire mi bakıyordu sana, kardeşim?

VEYSEL: Evet. Adı Neriman'dı. Topluca, sarışın, etli butlu. Yüzü de güzeldi, hani ya.

RASİM: Geceleri benim yanıma da o gelirdi; nöbetçi olduğu zamanlar. İğneyi hoyratça yapardı. Canım acırdı bayağı. Sanırım personelden bir dostu vardı. Fazla ilgilenmezdi hastalarla. Ben veremden gittim, çocuklar.

MEMDUH: Veremliye Sinop'un bu nemli havası yaramaz ki anacığım. Kuru yerde ol-san belki kurtulurdun.

RASİM: Köyde yakalandım vereme. Buraya getirdiler. Her neyse. Huzurluyum artık, inanır mısınız? Bakın, şu sabah zamanı ne güzel. Hafiften bir taka sesi duyuluyor. Sis tül den bir perde gibi, bir inip bir kalkıyor. Geldiğimde Sinop'u gezememiştim. Çok halsizdim. Şimdi iyice bir dolaşayım diyorum.

VEYSEL: Ufak bir yer burası. Yarım günde gezer, bitirirsin. Tahta işleri çok güzeldir. Takalar... Oymalar.

MEMDUH: Durun. Bence bir süre bu parktan ayrılmaya-

lım. Biraz oturalım burada.

RASİM: Niçin? Ne düşündün söyle.

MEMDUH: Hiç. Öyle bir duygu geldi içime. Sanki bu parktan çıkarsak, yok olup gideceğiz gibi. Ama burada varız. Sis bizimle oyunlar oynuyor. Bir görünüp bir kayboluyoruz.

VEYSEL: Anladım. Bu park, sınırdaki bir park galiba, değil mi? Evet, en iyisi ayrılmayalım buradan.

MEMDUH: Size duygularımı anlatmak istiyorum, arkadaşlar. Büyük bir hafiflik duyuyorum. Ne tuhaf. Tüm baskılar üstümde kalkmış gibi. Anlatamayacağım bir hafiflik.

RASİM: Duygularını anlıyorum, kardeşim. Ben de aynı şeyleri duyuyorum. Artık üstümüzde hiçbir baskı yok ki! Toplum baskısı, parasızlık, çabalama, hepsi geride kaldı. Artık özgürüz.

MEMDUH (*Heyecanlanır.*): Artık özgürüz! Bu doğru. Hiç düşünmemiştim. İstedığımızı yapabiliriz, değil mi?

RASİM: Evet. Her istediğimizi yapabiliriz. Üstümüzde ya-sa yok, parasızlığın, işsizliğin ezikliği yok. Hiçbir şey yok.

VEYSEL (*Ceplerini karıştırır.*): Beş para yok üstümde. Hastaneye girerken, olanı da teslim etmiştim.

RASİM: Paraya gereksinimin yok ki artık, kardeşim. Para geride kaldı.

MEMDUH: Yahu, bu müthiş bir olgu! Artık paraya ihtiyacımız yok.

RASİM: Yok. Yok işte! Artık para olgusunu sil kafandan. Para kazanmana, para vermene, para düşünmene gerek yok.

VEYSEL: Aman abi. Kolay mı bunu yapmak? Tüm yaşamım boyunca hep para kazanmak için çabaladım. Herkes gibi...

MEMDUH (*Kendi kendine*): Para olgusunu silmeliyim kafamdan... Artık eve para lazım değil. Karnımı do-

yurmak için para gerekmiyor. Kadınlar... Pekiyi kadınlar nasıl gelecekler bize? Para olmayınca kadınlar gelir mi, ağabey? (RASİM'e bakar.)

RASİM (Güler.): Düşündüğün şeye bak. Para için gelen kadın, hiç gelmesin oğlum. Ama şaka bir yana. Gelirler, bak görürsün, hem de nasıl gelirler...

VEYSEL: Sahi gelirler mi? Görürler mi bizi kadınlar?

RASİM: Kadınlar görür. (Güler.) Kadınlar erkekleri her zaman görür.

MEMDUH: Biz ölüyüz ama çocuklar. Bunu unutmayalım. Ölü ve özgür. Ama kadınlar biz ölmüş kişileri ne yapsınlar ki?

RASİM: Öyle, bir erkeğin öldüğünü hemen anlayamaz ki kadınlar. Öyle değil mi?

VEYSEL: Yok, abi. Ne dediğini anlıyorum ama; anlarlar yahu! Cebimizde para yok. Hiçbir şey yok. Kimlik de yok...

MEMDUH: Para yok, ama huzur var. Hırslımız bitti. Pamuk gibi olduk, yumuşacık. Vallahi, deniz havasından mıdır, nedir; benim tüm karamsarlığım, gerginliğim gitti. Yeni doğmuş gibiyim. Demek ki yaşarken çok baskı varmış üstümde.

RASİM (Gülerek): Bir kadınla sabaha değin dans edip onun kulağına çılgınca şeyler fısıldayabilirim. Ah, şöyle bir de içli keman müziği olsa!

MEMDUH: Abi, sen çapkınsın anlaşılan.

RASİM (Keyifle güler.): Çapkınım tabii. Öldüğüme göre, artık eski kırıklarım da hiçbir ilintim kalmadı.

VEYSEL: Çok kadın var mıydı yaşamında ağabey?

RASİM (Saçını sıvazlar.): Olmaz olur mu? Birçok kadın vardı. Sarışın, esmer, kızıl saçlı... Bak şimdi canım bir sigara çekti. (Ceplerini karıştırır.) Sigara da yok. Neyse...

VEYSEL: İçme ağabey. Sigara sağlığa zararlı diyorlar.

RASİM (Gülmekten katılır.): Çok temiz çocuksun, vallahi!

Ayol biz öldük. Unuttun mu? Artık sağlıkla da ilgimiz yok. Onu da unut. Diş bakımı, kanser, ülser. Hepsini unut.

MEMDUH: Ne baş döndürücü bir özgürlük! Aklım karışıyor. Daha alışamadım ben bu işe! Ücret yok, vergi yok, fiş yok, şef yok... Kendi kendimizin efendisiyiz.

VEYSEL: Parkın sol tarafından sis yavaş yavaş kalkıyor. Bir perdenin açılışı gibi... A, bakın, sislerin arasından bir kadın geliyor bize doğru.

(Üçü de dikkatle gelen kadına bakarlar.)

(Müzik: Giselle. Son perde.)

MEMDUH: A, a. Neriman Hemşire bu. Hastanedeki Neriman Hemşire. Ne kadar dalgın yürüyor.

RASİM: Bakalım görecek mi bizi? Çıktı... Sislerin arasından çıktı. Üstünde hemşire üniforması... Sabah zamanı ne arıyor ki parkta acaba?

NERİMAN HEMŞİRE *(Onları görür.)*:

Merhaba. Ne arıyorsunuz siz burada?

RASİM: Demedim mi? Gördü işte bizi.

VEYSEL *(NERİMAN HEMŞİRE'ye)*: İşte, Karadeniz'in sonsuz dalgalarına karşı oturuyorduk. Sohbet ediyorduk aramızda.

NERİMAN HEMŞİRE *(Hüzünlüdür.)*: Üçünüzde genç yaşta gittiniz çocuklar. Hastalar ağladılar arkanızdan.

(Mendilini çıkartır, gözlerini kurular.)

MEMDUH: Sen... Sen burada ne arıyorsun abla? Burası... Burası bir sınır. Öyle bir şey. Biz mahsustan sınırı geçmiyoruz.

NERİMAN HEMŞİRE: Kürtajdan gittim. Az önce. Olacak iş değildi. Ayılamadım. İki aylıktı. Ayıltamadılar. Netuhaf... Arka odada, gizlice, alelacele oldu. İşte, narkoz fazla geldi galiba.

RASİM: Neriman Hemşire... Siz de, demek siz de...

NERİMAN HEMŞİRE: Evet. Ben de öldüm. Birkaç daki-

ka önce.

MEMDUH: Üzülmeyin. Biz kendimizi çok özgür ve rahat hissediyoruz. Tüm baskılardan arınmış. Hafifledik bayağı.

NERİMAN HEMŞİRE: Olayın şokundayım daha. Alışacağım tabii. Durun, ben de yanınıza oturayım.

VEYSEL (*Yer açar.*): Buyur, otur ablacığım. Rahat et. Arkana dayan. Deniz havasını içine çek.

RASİM: Usul usul sis iniyor üstümüze. Bakın. Bir bulutun içinde gibiyiz.

MEMDUH: Gerçekten öyle. Bir bulutun içine girdik sanki!

VEYSEL: Dışarıdan bakanlar bizi göremezler...

RASİM: Bekleyelim. Ayrılmayalım yerimizden. Hepimiz buradayız değil mi çocuklar?

VEYSEL, MEMDUH, NERİMAN HEMŞİRE (*Hep bir ağızdan*):

Hepimiz buradayız!

RASİM: Birazdan kalkar sis. Hele bekleyelim. (*Sessizlik.*)

NERİMAN HEMŞİRE (VEYSEL'e): Bağışladınız mı beni? Benim dikkatsizliğimden oldu sizinkisi. Sabah, serum şişesinde sıvının bittiğini görmemişim. Telâşlıydım.

VEYSEL: Unutalım şimdi bunları. Boş verelim.

MEMDUH: Bakın, sis yavaş yavaş kalkıyor. Önümüzde sonsuz Karadeniz.

NERİMAN HEMŞİRE: Cebimdeki kalemi ve dereceyi bulamıyorum. Allah allah.

RASİM: Alışacaksın abla. Onlar gerekli değil. Hadi, sohbetimize devam edelim, kaldığımız yerden.

VEYSEL: Evet. Biraz da böyle yaşamaya bakalım. Zaman yok. Saat yok. Haftalar, günler, aylar yok. Biz insanların yaşarken koyduğu hiçbir sınır yok. Ne büyük mutluluk.

(*Uzaktan, sislerin arasından orta yaşlı, beyazlı bir MELEK belirir.*)

RASİM: A, bakın birisi geliyor! Kanatları var. Siz kimsiniz?

MELEK: Sizi almaya geldim çocuklar.

MEMDUH: Yapma ağabey. Biz bu parktan ayrılmak istemiyoruz. İdare ediver. Mümkün değil mi? Biz daha yeniyiz... Bırak da şu sonsuz özgürlüğü tadalım. Hadi, idare ediver, gözünü seveyim. Gel, sen de otur.

MELEK: İş yoğun yukarıda. Biraz oturayım sizinle. Oh, sırtımı dayayım. Her yanımda ağrıyor. Kanatları zor taşıyorum. Yazlık üniforma bu. Çabuk kirleniyor.

VEYSEL: Bak şu sonsuz denize bak. Ne güzel.

MELEK: Evet. Gerçekten burası çok güzel. (*Esner.*) Gözlerim kapanıyor. Gece uyuyamadım.

NERİMAN HEMŞİRE: Melek yorulmuş... Uyudu. Başını öne düştü.

RASİM: İyi. İyi. Uyusun. Biz bu parktan ayrılmayalım çocuklar. Özgürlüğümüzü yaşayalım. (*Usulca*) "Yaşayalım."

(*Yaşlı MELEK, NERİMAN HEMŞİRE, RASİM, VEYSEL ve MEMDUH, bankın üstünde denize karşı öylece otururlar. Usul usul onları bir sis örter.*)
(Müzik. Giselle-Final.)

KIRMIZI BİR MERCAN

(Deniz kenarında salaş bir balıkçı lokantası. Dalgaların sesi duyulur. Geriden hafif, cızırtılı bir alaturka müzik çalar.)

MASADAKİ KİŞİLER: Ziver
Karısı Hatime
Kayınbiraderi Ulvi
Ulvi'nin karısı Meryem
Garson Tanaş
Denizkızı

(Neşeli konuşmalar. Rakı kadehleri tokuşturulur.)

ZİVER: Hadi kayınço, şerefe kaldıralım.

ULVİ: Şerefe Ziverciğim! Hanımlar şerefimize!

HATİME: Ben de gazozumu kaldırıyorum.

ZİVER: Hatime ağzına rakı koymaz.

MERYEM: Burası ne güzelmiş. Deniz neredeyse ayaklarımıza değiyor. Şu suların şıptısına hasret kalmışım.

GARSON TANAŞ: Mezeleri, soğukları getireyim efendim. Sıcak ne istersiniz?.. Traňa şiş yaptırayım, barbun var...

ULVİ: Başka ne var? Şöyle büyük bir balık olsun. Lezzetli. Taze. Hepimiz paylaşıyoruz.

HATİME: Birazdan ay çıkacak. Bakın, uzakta balıkçı tekneleri görünüyor.

ZİVER: Gece balığa çıkmışlar. Lüks lambalarını yakarlar az sonra.

ULVİ: Ne güzel. Denizin üstünde ateşböcekleri gibi. Ağ çerkerler...

MERYEM: İyi ki geldik. Kaç aydır bir yerlere çıkmadık. Evde bunalıyor insan. Tiyatroya gitmiş gibi oldum. Ne tuhaf. Bulutların ardından çıkan ay. Önümüzde uzanan bu lacivert deniz. Balıkçı tekneleri...

ULVİ: Rakı koyuyorum, Ziver.

ZİVER: Alırım, canım. Sen de doldur.
(Müzik kırık dökük duyulur. Bir kedi miyavlar masanın yanında.)

GARSON TANAŞ: Efendim, sizlere çok özel bir balık yapıtıyorum. Balıkçılar tekneden yeni getirdiler. Çok taze. Büyük bir balık. Orkinos galiba.

ULVİ: Tamam, getir.
(Çatal, bıçak sesleri... Konuşmalar... Denizin sesi...)

ZİVER: Oo, bizim balık geliyor...

MERYEM: Aman kocaman bir şey bu! Kuyruğu tepside dışarıya taşıyor ayol.

HATİME: Çok acıkmışım... Deniz havası insanın iştahını açıyor.

GARSON TANAŞ: Buyrun efendim, afiyet olsun! İşte balığınız. Kendi elimle hazırladım.

HATİME: Çok güzel bir balığa benziyor. Hiç bu denli irisini görmemiştim.

MERYEM: İnşallah eti lezzetlidir.

ZİVER (Şaşkınlıkla): Aman tanrım! Bu balık değil. Bir denizkızı bu! Ne denli güzel... Düş görür gibiyim. Tepsiye yanlamasına yatmış. Simsiyah saçları göğüslerini, omuzlarını örtüyor. Ela gözlü... Bana göz kırptıyor, gülümsüyor işveli işveli.

MERYEM: Hadi Ulvi, servisi sen yap!

ZİVER (Düşte gibidir.): Bir tek ben mi görüyorum bu eşsiz güzellikteki denizkızını? Ne tuhaf.
(Usulca ULVİ'ye eğilir.)

Ulvi, kayık tabağında ne görüyorsun?

ULVİ: Koskocaman lop etli bir balık görüyorum.

ZİVER (*Yavaş bir sesle*): Ulvi. İyi bak. İyice bak. Balık değil. Denizkızı bu. Şimdiye değin gördüğüm en güzel yaratık. Gözlerini süzüyor, iyi bak allahaşkına...

ULVİ: Yahu Ziver, içkiliyim biraz seçemiyorum. Denizkızı mı dedin?

ZİVER: Hem de ne denizkızı... Aman, bunu kurtaralım. Bizimkiler bunu yer bitirirler, kılçıkları kalır. Ne yapsak acaba?

HATİME: Ayol ne bekliyorsunuz? Balık soğuyacak. Hadi Ulvi, servisi yapsana!

MERYEM: Açlıktan öleceğiz. A, a. Ziver ne oldu sana? Tabağa bakakaldın. Gözün daldı. Misafir gelecek...

HATİME: Ziver birden içtin rakıyı. İşte gene tuttu onu rakı. Aç karnına...

ZİVER: Bir şeyim yok benim. İyiyim.

ULVİ (*ZİVER'e fısıldar*): Ben de görür gibi oluyorum denizkızını. Ne yapabiliriz? Kafam çalışmıyor.

MERYEM: Ayol bizimkilere de bir şey oldu. Balığa bakıp duruyorlar. Hadi verin şu bıçağı bana da servisi yapayım bari.

(DENİZKIZI *konusur*. *Yalnızca ZİVER duyar onu.*)

DENİZKIZI: Beni parçalayacaklar. Kurtarın beni. Denizden yeri çıktım. Dünyayı görüyorum. Ayı, yıldızları, gökyüzünü...

ZİVER (*Masadan kopmuştur artık*. *DENİZKIZI'na*):

Adın ne senin? Ne kadar güzelsin. Ah bir bilsen, ne kadar güzelsin. Sana bir ayna tutmak istiyorum. Saçlarını, renk değiştiren gözlerini, upuzun kirpiklerini, yanaklarındaki gamzeleri görmelisin.

DENİZKIZI: Sahi, o denli güzel miyim?

HATİME: Çok içti Ziver. İşte gene sabuklamaya başladı. Balık soğuyor. Yazık oluyor, bıçağı bulamıyorum.

MERYEM: Ben gövde tarafından isterim. Şu lop etli kısım-

larından... Pulları da amma parlıyor. Mücevher gibi.

ULVİ: Durun biraz. Kıtlıktan mı çıktınız?

MERYEM: A, a. Bunlara ne oldu böyle? Rakı ile iyot çarptı galiba.

ZİVER (*Düşte gibi, DENİZKIZI ile konuşur.*):

Korkma. Seni kurtaracağım. Birlikte gideceğiz buradan. Şu bizim karılara bak! Senin yanında ne sönük kaldılar. Permalı saçlar. Dişlere bulaşmış ruj. Dır dır konuşuyorlar. Adın ne senin, güzelim?

DENİZKIZI: Düş.

ZİVER (*Ezberlemek, hiç unutmamak istercesine tekrarlar.*):

Düş... Benim düşüm...

(DENİZKIZI *tatlı tatlı güler.*)

ULVİ: İyi misin Ziver? Zaman kazanmaya çalışıyorum. Bıçağı sakladım.

ZİVER: Ulvi. Hayatımın kadını buldum. Ben bunu alıp gidiyorum. Elveda kardeşim. Sen bizimkileri ne yaparsan yap!

ULVİ: Aman Ziver, nereye gidiyorsun? Dur, yavaş ol.

ZİVER: Şimdiye kadar boşuna yaşamışım. Şu anda onu anladım. Boşuna bir yaşam... İşten eve, evden işe. Karın tencerede durmuş, eski bir yemek gibi... Heyecansız. Ben gidiyorum. Aradığımı buldum.

HATİME: Açlıktan öldürdünüz. Ay, hep bir tatsızlık çıkar bu rakı sofrasında nedense. Oysa her şey ne güzeldi.

MERYEM: Sarhoş oldu. Soda isteyelim, açılır.

ZİVER (DENİZKIZI'na): Seninle dünyanın öbür ucuna değin gitmeye hazırım. Nikâh da kıyarım. İstedığın her şeyi alırım sana. Boynuna takılar, kollarına bilezikler, parmaklarına yüzükler... Üşüme diye sırtına da kürk kap alırım.

DENİZKIZI: Sahi mi? Gerçek mi bu söylediklerin? Ne gü-

zel. Her şey ne güzel.

ZİVER: Güzellerin şansı açık olur. Hadi Ulvi, ben gidiyorum.

(ZİVER DENİZKIZI'nı tabaktan kaldırır. Kucağına alır onu. Kumsalda koşmaya başlar.)

ULVİ: Balığı kollarına aldı ve kumsalda koşmaya başladı. Uzaklaşıyor, uzaklaşıyor. Ne tuhaf. Ayışığına, denizdeki yakamozlara karışıyor sanki... Artık göremiyorum onu. Ziver sanki lacivert denizin ve yıldızlı gökyüzünün bir parçası oldu... Uçar gibi gitti.

HATİME: Hiç böyle sarhoş olmamıştı daha önce. Balığı da alıp kaçtı. Sarhoşluk işte!

MERYEM: Başımıza bu da mı gelecekti? Garsona rezil olacağız.

ULVİ: Durun, bırakın Ziver'i. Açılınca döner o. Başka balık ısmarlayalım. Yemeğe devam edelim.

(GARSON'u çağırır.)

Garson! Bakar mısın.

GARSON TANAŞ: Buyurun efendim. Beğenmediniz mi balığı? A, balık bitmiş...

ULVİ: Evet, bitti. Sen bize biraz çipura ızgara filan getir.

GARSON TANAŞ: Hay hay, efendim. Hemen hazırlatıyorum.

HATİME: Salataya ekmek banalım bari.

MERYEM: Şu kırmızı turplar çok güzel.

ULVİ (Kendi kendine): Göremiyorum artık onu. Ziver... Denizle dalgaların birleştiği bir yerde olmalı. Ama, ama artık bizim uzamımızdan çıktı o. Başka yerlerde. Ne güzel! (İç geçirir.) İnsan kaç kez yaşayabilir böyle bir şeyi?! Denizkızını gördü. Görebildi. İşte onun için şimdi hayallerin sınırında, bambaşka bir yerde o.

(Denizin, dalgaların sesi duyulur.)

Hafiften konuşmalar:

ZİVER: Çok mutluyum. Yaşamımda ilk kez çok mutlu-

yum. Değişik bir kapı açtın bana. Bu yaşıma değin hep bir duvara bakmışım. Ne olduğunu bilmeden. Düşünmeden...

DENİZKIZI: Dikkat et. Yosunlardan ayağın kaymasın. Bak şu parlayan şeyleri görüyor musun? Denizin ışıkları onlar... Yakamozlar.

ZİVER: Şimdiye değin hiç görmediğim şeyleri görüyorum. İçimdeki duyguları kimse anlayamaz. Ne olacak. Anlamasın kimse. Uzakta balıkçı tekneleri. Işıklarını yaktılar. Kumlara uzandım. Sana sarılıyorum. Ne güzelsin... Kente de götüreceğim seni. Atlastan yorganlı, kırlentli bir yatağın üstüne koyacağım.

DENİZKIZI: Pekiyi. Nasıl istersen. Seninle geleceğim.
(Denizin sesi.)

MERYEM: Ayılınca döner gelir. Birer sigara yakalım.

HATİME: Tamam, yakalım.

ULVİ: Buyurun hanımlar, şu paketten yakın.

(Sigaralar yakılır.)

(Kendi kendine)

Ziver... Orada. Bir yakamoz şimdi o. Bir kum parçası... Ya da kırmızı bir mercan. Biliyorum, biliyorum... Kırmızı bir mercan...

Ziver kırmızı bir mercan.

(Müzik: Çok uzaktan klarnet solo. Mustafa Kandıralı.)

DÜŞ İNSANLARI: SEN VE BEN

Karakolun önü bir ampulle aydınlanmış, dalgalı, soluk bir yosun yeşiline boyanmış duvarına yan yana dayanmış, bir türlü geçmek bilmeyen zamanı geçirmeye çalışıyordu. O ve ben.

O, solgun benizli, sakalları uzamış, kılıksız biriydi. Peş peşe sigara içiyordu. Uykusuzluktan gözleri kanlanmıştı.

Ben, bendim işte. Umutsuz, kısıtılmış... Sorgusunu bekleyen bir kişi. Düşünde, sevdiği kadın yüzünden kallesçe öldürülmüş bir gariban. Benim de saçım sakalım birbirine karışmıştı. Montumun ceplerini karıştırıp duruyordum. Bir tılsım; ceplerimde bir çıkış yolu arıyordum sanki... Yoktu. Sonsuz koridorlar gibiydi ceplerim. Ucu bucağı olmayan.

İlkin o konuştu:

O: Bu koridorda üç saattir bekliyoruz. Görünürde bizden başkası yok. Ne tuhaf değil mi? İn cin yok bu karakolda.

BEN: Evet. Çevrede ne bir komiser gözüküyor, ne bir memur. Yazıcı da yok. Daktilo şakırtısı da duyulmuyor.

O: Bomboş bir karakoldayız. Komisersiz... Polissiz. Kelepeçsiz...

BEN: Evet. Ben kendi ayağımla geldim buraya. Ama içeride hiçbir görevli yoktu.

O: Ben de kendim geldim. Teslim olmak için. Suçumu itiraf edecektim. Burada bekleyip duruyorum saatlerce, şu duvara dayanıp. Hiç kimse gelip beni tutukla-

mıyor.

BEN: Buranın karakol olduğuna eminsiniz, değil mi?

O: Evet, eminim. Mahallenin karakolu. Kapıda yazıyor. Işıklandırılmış.

BEN: Ama bomboş.

O: Evet. Hiç kimse yok; tutuklayacak, zabıt tutacak, kelepçe takacak...

BEN: Suçunuz neydi?

O: Dün gece düşümde bir adam öldürdüm.

(İrkildim bir an.)

BEN: Ne tuhaf. Düşünüzde bir adam öldürdünüz demek.

O: Evet. İki el ateş ettim. Gözlerimin önünde yerde kıvrılıp kaldı. Baktım, ölmüş

BEN: Demek dün gece düşünüzde bir cinayet işlediniz?

O *(Sinirli)*: Evet. Deminden beri bunu anlatıyorum.

BEN: Ne tuhaf, dün gece düşümde beni birisi öldürmeye çalıştı.

(İlgilenmişti.)

O: Dün gece düşünüzde mi?

BEN: Evet. Sabaha karşı, yüzünü göremedim. Karanlıkta iki el ateş etti bana.

O: Kurtuldunuz demek... Ölmediniz.

BEN: Belki de öldüm. Farkında değilim. Ama buraya, karakola haber vermeye geldim.

O: Şikâyetçisiniz demek. Ben sizi suçlu sanmıştım.

BEN: Hayır suçlu değilim. Şikâyetçiyim.

(O bana ilgiyle bakıyordu.)

O: Demek ölmediniz?

BEN: Söyledim size bilmiyorum. Ölmüş de olabilirim. Her şey düşün içindeydi. Yarı karanlıkta. Hem söyleyin bana, bir insan öldüğünü nasıl anlayabilir? Ben daha öldüğünü anlamış olan bir kimseye hiç rastlamadım. Doğru değil mi bu söylediklerim?

O *(Heyecanlanmıştı.)*: Haklısınız! İnsan öldüğünü bilemez. Ona bunu birinin söylemesi gerekir.

BEN: Hiç de söylemezler. Öyle değil mi? Hiç kimseye nedense bu söylenmez. "Sen öldün," denmez. "Öldü," denir.

(O durduğu yerde şöyle bir vortaladı.)

O: Size bir şey söyleyeyim.

BEN: Buyurun söyleyin.

O: Siz öldünüz. Dün gece.

(Elimde olmadan buz gibi bir ter bastı her yanıma. Oysa sanki biliyordum bunu.)

BEN: Nereden biliyorsunuz?

O: Çünkü sizi dün gece düşününüzde ben öldürdüm. İki el ateş ettim size. Yanınıza gelip baktığımda, artık yaşamıyordunuz.

BEN: Demek dün gece düşümde bana ateş eden sizdiniz. Öldüm demek.

O: Evet. Buraya teslim olmaya geldim.

BEN: Ne tuhaf şey. Ben de şikâyet gelmişim. Aynı karakola geliyoruz, ama çevrede kimsecikler yok. Ne sizi tutuklayacak, ne beni dinleyecek.

O: Sizinle konuştuğça tedirgin oluyorum! Dün gece düşte içkiliydim. Elim silâha gitti.

BEN: Siz de onu seviyorsunuz değil mi?

O: Aysel'i mi? *(Acı acı güldü.)* Evet. Seviyorum.

BEN: Onun için öldürdünüz beni. Bir kıskançlık cinayeti. Acaba değer miydi?

O: Dün gece düşümde veya sizin düşününüzde sizi vurduğumda, aklım başımda değildi.

BEN: Niçin öldürdünüz beni?

O: Aysel gece sizinle birlikteymiş. Duydum. Haber verdiler. Gittim, buldum onu kaldığı yerde. Yatağından çıkarttım. Uyku mahmuruydu, iki tokat attım. Söyledi. Sizinle birlikte olduğunu söyledi.

BEN: Benim yerimi size Aysel söyledi demek...

O: Evet. Mahalleyi, oturduğunuz evi tarif etti. Arka kapıdan girdim içeriye.

- BEN: Sesi duydum. Kapının açılışını... Ama göremedim sizi.
- O: Aysel'le birlikteydiniz değil mi?
- BEN: Bir gecelik. Bir daha da aramayacaktım onu. O istedi. (*Karanlıkta gözleri kinle parladı.*)
- O: Aysel... Hayatımı mahvetti. Beş yıldır bir balçığa saplanmış gibi saplandım ona. Çıkış yok.
- BEN: Çok mu seviyorsun onu?
- O: Umutsuzca. Baksana seni öldürdüm. Şimdi perişanım. Keşke Aysel'i vursaydım.
- BEN: Değer mi? Değer mi Aysel'i öldürmeye. Vazgeç. Vazgeç artık ondan. Kurtulmaya bak.
- O: Kurtulamıyorum. Tek sevdiğim kadın.
- BEN: Ama Aysel'de sevgi yok ki. Aysel o anı yaşıyor. Sonra unutuyor. Yarar gelmez ondan sana. Sıyrıl. Zaman varken kurtul.
- O: Ah, bir yapabilsem. İşte buraya kendi ayağımla teslim olmaya geldim. Ne kurtulması... Kendi kendimi zincirliyorum.
- BEN: Ama polis yok. Kimse yok ki burada. Bomboş bir karakol. Düş gibi.
- O (*Heyecanla*): Dün geceki düşün devamı olmasın bu?
- BEN: Bilemiyorum. Zaman olgumuyitirdim. Dün gece ikimizin de aynı düşün içinde olduğumuz anlaşılıyor. Ama bugünü bilmem. Haklısın. Bu karakol da bir düşü anımsatıyor. İnsiz, cinsiz. Gene de ürkütücü.
- O: Aysel bir düş olsa... Ondan kurtulsam. Derime yapışmış yağ gibi o. Çıkartamıyorum. Yıllardır...
- BEN: Dinle beni. Bağışladım seni. Acı çekiyorsun. Hadi, kaç git buradan. Şikâyetçi değilim artık. Evime gidiyorum.
- O: Bırakma beni. İyi değilim. Yalnız bırakma.
- BEN: Nasıl anlayabilirim ki; bir düşte mi veya gerçeğin içinde mi olduğumuzu?
- O: Bilmiyorum. Hiçbir şey bilmiyorum. Başım ağrıyor.

BEN: Aysel gerçek ama.

O (Acıyla): Evet. Hem de çok gerçek.

BEN: Ama burada yok.

O (Umutsuzlukla seslendi.): Aysel! Aysel!

BEN: Ses yok.

(Biraz bekledik.)

BEN: Hadi gel. ıkalım buradan. Polis yok. Aysel yok.

Hiç kimse yok...

O: Adın ne?

BEN: Necip.

O: Benim adım da Necip. Ne tuhaf.

BEN: Garip tabii. Biliyor musun, gazetelere göz attım bu sabah. Hiç böyle bir cinayet haberi yoktu. İyice baktım.

O: Düşte işlenmiş bir cinayet.

BEN: Daha derin bir şey bu Necip. Cinayet değil sanki...

O: Ya ne?

BEN: İntihar mı?

O: Yani kendimi mi öldürmek istedim?

BEN: Karışık... Karmakarışık. Ama boş ver. Düşünme. Gel çıkalım bu karabasanın içinden.

O: Tamam. ıkalım. ıkabilirsek...

(Bir hamle yapıp el ele kendimizi dışarı attık. Karakol da bir düştü. Anlamıştık. Anlamıştı. Anlamıştım.)

BEN: Biliyor musun? Aysel'i unuttum bile.

O: Tuhaf. Bende de yavaş yavaş siliniyor sanki. Yüzü... Kırmızı ağzı... Saçları...

BEN: Gel. Ver elini. Titriyorsun. Gel, orba içelim. Dşten ıkalım.

O: Karşılıksız aşk çok kötü.

BEN: Ağlama. Erkek adamsın. Hadi, gidelim. Gel.

O: Tamam. Geliyorum.

BEN: Uyandır beni. Hadi, uyandır.

O: Uyandırıyorum.

BEN: Sen de uyan. Silkeliyorum seni. Uyan.

O: Uyandım. Mahmurum biraz...

BEN: Yatağımda doğrudum. Ter içinde kalmışım. Kalkıp bir su içtim. Ne tuhaf bir karabasandı. Aynaya baktım. Yaşıyordum. Kimseyi öldürmemiştim. Kimse beni öldürmemişti. Birden ferahladım.
(*Telefon çaldı.*)

BEN: Alo?

(*Karşı taraftan*)

AYSEL: Alo? Nasılsın?

BEN: Bir karabasan gördüm. Korkunçtu.

AYSEL: Yaa. İyi misin şimdi?

BEN: İyiyim.

AYSEL: Beni seviyor musun?

BEN: Hem de nasıl... Allah belânı versin!

AYSEL: O ne biçim laf!

BEN: Öyle işte. Öylesine seviyorum.

AYSEL: İyi uyu.

BEN: Olur. Beni mahvediyorsun.

AYSEL (*Kıkır kıkır güler.*): Demek seviyorsun... Sahi mi?
(*Telefonu kapattım.*)

ZAMBAK BÜFESİ

KİŞİLER: Kapıların dışındaki adam (I. ADAM)

KADIN

II. ADAM

(Müzik. Gustav Mahler)

I. ADAM: Ben mi? Ben kimim ha? Beni merak ettiniz demek... Ben kapıların ve pencerelerin dışındaki adamım. Yalnız bir kişi. Akşamları evinde bekleyen bir kadını olmayan, sabaha değin gece sokaklarında yürüyüp aydınlık pencereleri, kapalı kapıları dışarıdan izleyen... Ben 'O'yum işte. Ah, siz bayan... Acıyarak bakıyorsunuz bana. Öyle mi? Yoksa bana mı öyle geldi?

Dinleyin beni. Ben hepinizden varlıklayım aslında. Tüm ışıklı gece, gökyüzü, yıldızlar ve uyuyan kent benimdir. Evet, evet hepsi benimdir. Doğru söylüyorum. Sizin mi? Nasıl sizin olabilir bayan, bu ıssız gece ve yatağında debelenen kent? Siz hiç kimselerin olmadığı saatlerde, gecenin içinde dolaşıyor musunuz ki! Ürkersiniz... Üşürsünüz hem. Uyuyun en iyisi, herkes gibi.

Gecenin o sonsuz yalnızlığını bir tek ben bilirim. Ben mi? Hiçbir yere ait değilim sevgili bayan. Tüm kuralların dışındayım. Anlayamıyorsunuz söylediklerimi. Ayrı dilleri konuşuyoruz sizinle de ondan. Siz toplumun kuralları içinde rahat eden bir kişisiniz. Anladınız mı şimdi? O da nesi? Kızdırdım sizi galiba. Hep ben mi konuşuyorum. Buyurun. Biraz

da siz konuşun. Hadi, anlatın. Anlatın, siz kimsiniz? Anlatın bakalım...

KADIN (*Ürkek*): Kim bu garip adam? Deminden beri anlamadığım şeyleri anlatmaya çalışan bana. Kuşkusuz bir sokak serserisi. Geceleri sokaklarda dolaşan biri. Kimbilir, belki de aydınlık pencerelerin perde aralıklarından insanları gözleyen bir çift göz... Olabilir, değil mi? Gece ve kent onunmuş... Ne tuhaf laflar bunlar. Sizlere soruyorum, gece tüm insanların değil midir?

I. ADAM: Gece sizinse, ne yapıyorsunuz onunla bayan? Deminden beri size bunu soruyorum. Yatağınızda yatıp uyuyorsunuz. Nasıl tanıyabilirsiniz geceyi? Oysa ben onun her saatini bilirim. Geceyi yudum yudum içerim.

KADIN: Ayyaş olmalı bu. Öyle değil mi? Anlattıklarında bir mantık yok. Gece herkes uyumuyor mu? Beni geceleri uyumakla suçluyor âdeta. Sokaklarda gezermiş, geceyi içermiş yudum yudum. İçki gibi... Sarhoş. Ne olacak.

II. ADAM (*Geriden konuya girer.*): Bir dakika! Bir dakika. Bayım... Sayın bayan... Şuracıkta kulak misafiri oldum konuşmalarınıza. Deminden beri dinliyorum sizi. İzin verirseniz, katılabilir miyim ben de sohbetinize.

KADIN: Sohbet mi? Ne sohbeti... Gecenin içinden bir adam. Garip bir kişi... Bir ses. Gecenin, uykudaki kentin ona ait olduğunu söylüyor. Sarhoş olmalı.

I. ADAM: İşte, hiç anlaşılamadığım için kapıların ve pencerelerin dışındaki adamım ya. (*Acı acı güler.*) Zaten gece sıcağı yatağında uyuyan, bulaşıklarını durulamış, elini mutfak havlusuna kuruladıktan sonra kahvesini yapıp sonra soyunarak yüzüne krem süren, çiçekli nevresimlerinin içine girerek uykuya dalmış olan bu bayana ben kendimi nasıl anlatabili-

rim? Benim çabam anlamsız aslında...

KADIN (Sinirlidir.): Nereden biliyorsunuz yüzüme krem sürdüğümü yatmadan önce? Ya da nevresimlerimin çiçekli olduğunu? Kuşkularım yersiz değil. Biliyorum. Siz evleri gözetliyorsunuz mutlaka... Ne denli korkunç!

I. ADAM: Bayan, ah bayan. Ayı dillerden konuşuyoruz. Baştan beri söylüyorum size. Bir kadının yatmadan önce yüzüne krem sürdüğünü bilmek ve de nevresimlerinin çiçekli olduğunu tahmin edebilmek için onu gözetlemek gerekmez ki!

KADIN: Anlamıyorum sizi. Gecenize dönün en iyisi. Niçin yalnız olduğunuz belli. İpe sapa gelmez laflar ediyorsunuz, kim anlar sizi?

II. ADAM: Bayan, durun sevgili bayan. Sert davranmayın ona.

KADIN: Siz kimsiniz kuzum? Onun bir arkadaşı mı?

II. ADAM: Hayır. Onu hiç görmedim bile. Şu anda yalnızca sesini, söylediklerini işitiyorum. Bayan, bana kalırsa bir şair o. Geceyi ve yalnızlığını anlatmaya çalışıyor size.

KADIN: Bir şair mi? Şairler kitaplarının içinde konuşmazlar mı bayım? Geceyarısı duyulan bir şair sesi insanı tedirgin ediyor doğrusu. Eğer şairse tabii...

I. ADAM: Bayım, bayım neredesiniz siz? Beni anlıyorsunuz. Kentin tüm sokaklarını dolaşıp sizi bulabilirim. Bana yerinizi söyleyin. Söyleyin bayım, yerinizi bildirin bana. Sizi hemen bulabilirim. Gece sokaklarını avucumun içi gibi bilirim ben.

II. ADAM: Kentin göbeğinde, caddenin üstündeki evimdeyim. Sekizinci sokakta kitaplarımın arasında...

KADIN (II. ADAM'a): Yoksa siz de mi şairsiniz? Baksanıza birbirinizi anlayıverdiniz hemen. Hayret doğrusu.

II. ADAM: Hayır bayan. Şair falan değilim ben. Yalnız bir

insanım sadece.

I. ADAM: Eviniz kentin göbeğinde sekizinci sokakta mı dediniz? Biliyorum oraları. Tam köşede bir büfe vardır. Adı Zambak Büfesi... Çoktan kapanmıştır.

II. ADAM: Evet, evet... Çok iyi bildiniz. Hayret doğrusu, Zambak Büfesinin tam yanındaki apartmanda oturuyorum.

I. ADAM: Gökyüzünün ve yıldızların iyi görüldüğü bir sokaktır orası. Zambak Büfesi geceyarısı kapanır. Yaşlı bir adam işletir orayı. Evine arka yoldan yürüyerek gider.

II. ADAM: Söyleyin bana, ne tür şiirler yazıyorsunuz?

I. ADAM: Bayana söyledim. Gece uyuyan kenti, karanlığı, yalnızlığı, benim olan sokakları, kapıların ve pencerelerin dışını yazıyorum.

KADIN: Ama bana hiç böyle şeyler söylemediniz ki! Ben sizi bir serseri zannettim.

I. ADAM: Ama öyleyim zaten bayan.

KADIN: Al sana, gene başladı. Kuzum şimdi gene neler diyorsunuz?

II. ADAM: Bayan, sanat hemen anlaşılan bir şey değil ki! İşte şair sizinle konuşup duruyor.

KADIN: Off, bilmiyorum. Kitapların arasına sıkışmış şiirleri seviyorum ben galiba. Bu yalnız şair, bu gecenin şiirini yazan adam, tedirgin etti beni. Söyleyin bana; sevdiğiniz birisi yok mu sizin? Bir kadın. Gönül verdiğiniz... Âşık olduğunuz.

(Müzik hafiften girer. Mahler.)

I. ADAM: Var. Vardı... Olmaz olur mu? İnsan âşık olmadan bunca yalnızlığı duyabilir mi, bayan? Geceyle, ıslak yağmurlu kaldırımlarla, gökyüzü ile bunca hasır neşir olabilir mi?

KADIN: Bilemiyorum... Bilemiyorum. Pekiyi, sevgiliniz nerede?

I. ADAM (Acı ile): O artık yok. Gitti bayan. Uzun bir süre

önce.

KADIN: Güzel miydi?

I. ADAM: Çok güzeldi. Güzel ve uçarı.

KADIN (*Düşünceli*): Demek sizi terk etti.

I. ADAM: Evet. Terk etti beni. Nereden anladınız?

KADIN: Artık konuşmaları anlamaya başladım. Bir şair...
Kırık bir yürek... Keşke daha önce söyleseydiniz
tüm bunları.

I. ADAM: Ne fark ederdi ki! Anlar mıydınız?

KADIN: Evet anlardım.

II. ADAM: Söze girebilir miyim? Bakın mutluyum, artık
aynı dili konuşuyorsunuz. Bayan, nereden anladınız
sevgilisinin onu terk ettiğini?

KADIN (*Bir an durur.*): Ben de bir erkeği terk ettim.
Uzunca bir zaman önce.

II. ADAM: Ya, öyle mi? Bir şey sorabilir miyim bayan, an-
layışınıza sığınarak? Güzel misiniz?

KADIN: Evet. Güzel ve uçarı...

I. ADAM: Çok güzel ve uçarı. Unutup giden. Bir uçurum
kadar tehlikeli. Ama tıpkı uçurum gibi, tehlikesinin
farkında olmayan.

II. ADAM: Şair, kızmayın ona. Birbirinize kızmayın artık.
Bakın gecenin içinde yeniden buluştunuz. Hem ar-
tık aynı dili konuşuyorsunuz.

I. ADAM (KADIN'a): Kahveni içip yüzüne gül kokan kre-
mini sürdün mü?

KADIN: Evet. Sürdüm. Kokusunu unutmamışsın.

I. ADAM: Nasıl unutturum? Ne kalıcı bir gül kokusudur o.
Çiçekli yastık kılıfına sinerdi. Bütün gün burnum-
da tüterdi o koku. Yollarda yürürdüm. Öylece...

II. ADAM: Hadi, barışın artık. Siz birbirinizi seviyorsu-
nuz.

KADIN (II. ADAM'a): Kuzum, siz kimsiniz? Her şeyi bili-
yorsunuz, çözüyorsunuz. Ne tuhaf.

I. ADAM (KADIN'a): Niçin terk etmiştin beni? Acı çek-

tim. Aylarca...

KADIN: Bilmiyorum. Tam anlayamıyordum seni. Değişik bir dünyanın vardı. Uzak dururdun bana.

I. ADAM: Gurur. Erkeklik... Seni çok sevdim.

II. ADAM (*Bağırır.*): Hadi sabah oluyor! Güneş doğuyor. Çabuk olun. Neredeyse Zambak Büfesi birazdan açılacak. Hadi... Çabuk olun diyorum size. Şair... Bayan... Her şeye yeni baştan... Yeni baştan başlayın. Sabah olmadan, çabuk!

KADIN: Çabuk olalım. Hadi gel. Kapının dışında bekleme, sabah çiyi yağacak üstüne. Gir içeriye.

I. ADAM: Zambak Büfesi açılmadan gireyim içeriye. Islanmışım biraz. (*Duraklar. Ürker âdeta.*) Nevresimler aynı mı? Üstlerindeki soluk pembe çiçekler?

KADIN: Her şey aynı. Gel. Zambak Büfesi şimdi açılır.

II. ADAM (*Bağırır.*): Sabah oldu! Zambak Büfesi açıldı! Hayırlı sabahlar. Hayırlı sabahlar!.
(*Müzik. Mahler.*)

AH JULIO!

KIZ: Adım Kamile. Banka memuresiyim. Aman sormayın, işleri çok yoğun olan bir şubede çalışıyorum. Bizimki zor iş. Bütün gün para saymak... Eh tabii, her türlü var müşterinin. Aksisi var, güler yüzlüsü var. Bütün gün ekrana bakmaktan gözlerim yoruluyor. Para işi bizimkisi. Başka şeye benzemez. Her an uyanık olacaksın, dalmaya gelmez. Açık çıktı mı akşam, yanarsın.

Öğlenleri aşağıda yemek yeriz. Fena değil yemekler. Akşamları da geç çıkıyorum. Bazan mesaiye kalırın. Vitrin bakmaya bile vakit olmaz. Ya, öyle. Zor bizim iş. Dediğim gibi.

Yok, evli değilim. Kısmetim kapalı benim. Ya, ne bileyim... Kapalı işte! Bir türlü istediğim gibi birine rastlayamadım gitti. Yok canım, servistekileri aklımdan bile geçirmem, ayol kanıksadım ben onları. Sabahtan akşama değin bütün gün onlarla birlikteyim zaten. Ay, bir de o evde mi çekeceğim suratlarını! İstemem.

Geçen gün bir adak adadım. Kısmetim için, canım. Belki açılır...

İşte akşam oldu. Ben demin kasayı teslim ettim. Birazdan evde olurum... Yok, yok bu akşam da vitrinlere bakmayacağım. Zaten ay sonu. Para yok. Doğru eve gidiyorum.

(*Müzik: Tekdüze bir fasıl olabilir.*)

KIZ (*Büyük bir heyecanla*): Az önce sizinle konuştum. Kalktım geldim eve. Zemin kat, benim burası; ba-

harda rutubetli oluyor. Ama heyecandan konuşamayacağım galiba. Akıl almaz bir şey oldu! Nasıl anlatayım, nasıl sözlere sığdırayım bilemiyorum. Öyle bir şey ki... Biz sıradan insanların pek başına gelmeyen bir olay. Bağışlayın heyecanımı. Eve tam girmiş, üstümü çıkarmıştım ki, kapı çalındı. Ne olur bağışlayın heyecanımı.

Oh! Çok zor bunu burada böyle dümdüz anlatmak. Gelin... Gelin, en iyisi benim yaşadıklarımı birlikte yaşayalım.

(*Müzik: Tekdüze fasıl birden kesilir.*)

KIZ: Evet. Kapı çalındı. "Kapıcıdır," diye açtım. Bir de karşımda ne göreyim! Ünlü İspanyol şarkıcı Julio Iglesias! Onu karşımda görünce bir an gittim geldim; hani ya bayılır gibi oldum. Anlıyorsunuz beni değil mi? Simsiyah saçlar, parlak gözler... O muhteşem gülüşü ile Julio Iglesias karşımdaydı. Ne mi yaptım? Ne yapabilirdim ki?

Dinleyin tanrı aşkına, olayların akışını dinleyin.

(*Müzik: JULIO IGLESIAS hafiften söyler.*)

KIZ: Ah, kimi aramıştınız efendim?

JULIO: Kamile Hanımın evi, değil mi?

KIZ: Evet, ben Kamile... Buyurun.

JULIO (*Gülerek*): Yoksa beni içeriye davet etmeyecek misiniz?

KIZ (*Kekeleyerek*): Yanılmıyorsam... Yanılmıyorsam... Siz Julio Iglesias'sınız, değil mi?

JULIO (*Çapkın çapkın güler.*): Evet. Ben Julio Iglesias. Real Madrid'in eski kalecisi...

KIZ (*Nefes nefese*): Ve tüm dünyayı kadife sesiyle büyüyen, kadınların gönlüne taht kurmuş bir şarkıcı.

JULIO: Büyütüyorsunuz canım. Gerçekten öyle miyim dersiniz? Sıradan bir erkeğim işte! (*Güler.*)

KIZ: Aman Bay Iglesias, ne denli alçakgönüllüsünüz! Lütfen içeriye buyurun. Bağışlayın şaşkınlığımı. Bir an

sizi karşımda görünce elim ayağım birbirine dolandı. Ne yapacağımı şaşırdım.

JULIO: Lütfen rahat edin. Rahat edin olur mu? Eviniz çok şirinmiş.

KIZ: Oh, Bay Iglesias... Evim çok mütevazî. Ufacık baksanıza. Ah, son yağmurlarda duvar da biraz akmış. Şurada leke var.

JULIO: Bana Julio deyin.

KIZ: Sahi mi? (*Mırıldanır.*) Julio...

JULIO: Ne olur rahat edin. Sizi nasıl rahat ettirebilirim?

KIZ: Bilmem ki! Çok heyecanlandım birden işte... Ay, o koltuk çok eski, şöyle geçin Julio. Hem bakın, biraz dışarısı da görünüyor. Bizim eski, dar sokak. Gölge-liklidir...

JULIO: Sizi nasıl rahatlatacağımı bilemiyorum, Kamile Hanım.

KIZ (*Merakla*): Nasıl?

JULIO: Bir şarkı söyleyerek... (*Güler.*)

KIZ: Tanrım, ne müthiş bir şey bu Julio! Aynı radyodaki gibi mi çıkacak sesiniz?

JULIO (*Güler.*): Belki daha iyi çıkar. Yanınızdayım çünkü.

KIZ (*Mırıldanır.*): İnanamıyorum... İnanamıyorum...

(JULIO canlı bir parça söyler: 'Momenti-Momenti')

KIZ (*Büyülenmiştir.*): Artık eminim. Julio Iglesias'sınız siz!

JULIO: İlk başta emin değil miydiniz?

KIZ: Ne bileyim... Siz... Julio Iglesias. Bir akşam zamanı kapımı çalılıyorsunuz. Giriyorsunuz içeriye. Kuzum, tüm bunlar olağan şeyler mi? Servisteki arkadaşlar duysalar dünyada inanmazlar.

(*Birden, acı içinde.*)

Julio, senin buraya geldiğine hiç kimse inanmayacak ki...

JULIO: Niye inanmasınlar, pekâlâ inanırlar.

KIZ: Nasıl?

JULIO: Ben kalıcı olarak geldim.

KIZ: Ah, inanamıyorum. Kalıcı olarak geldin demek...

(JULIO'dan bir aşk parçası: 'Moonlight Lady')

KIZ: Pekiyi... Pekiyi nasıl oluyor bu? Ne olur bana anlat,

Julio. Nereden geldin sen buraya?

JULIO: Miami'deki villamdan geldim.

KIZ: Miami'deki villandan mı?

JULIO: Evet. Ufak bir villa aldım orada. İki yüzme havuzu var, mütevazı bir şey. Ben de oralardan bıktım.

Şan, şöhret, para, kadınlar...

KIZ: Sahi mi? Tüm bunlardan bıılır mı?

JULIO: Bıkılıyor, bıılır. İşte, acaba dünyanın bir başka köşesinde rastgele bir kapıyı çalsam, dedim, acaba bana kapıyı kim açar? Nasıl bir dünyaya ayak basarım? Çok, ama çok eskiden yitirdiklerimi yeniden bulabilir miyim? diye düşündüm. İşin doğrusu, bir güç itti beni buraya. Garip bir güç.

KIZ: Sahi mi? Bir güç mü itti seni buraya...

(İçinden.)

İnanılmaz bir şey. Kısmetim... Yoksa benim kısmetim bu erkek mi? Of tanrım! Onu elimde tutabilir miyim? Beğenir mi beni? Zor, çok zor bir durumdayım ve karşımda etten, kemikten o duruyor.

(Müzik. JULIO söyler: "C'est L'amor")

KIZ (Anlatır.): Aradan günler geçti. Julio benim o ufak evime yerleşti. Evden pek dışarıya çıkmıyor, ben bankadan çıkınca eve koşuyorum. Julio bakkaldan, marketten birşeyler getirtmiş oluyor... Karşılıklı yiyoruz. O bütün gün televizyon seyrediyor, uyuyor. Ama korkunç bir şey oldu. Hissettim. Birinci haftanın sonunda. Onun sıkılmaya başladığını hissettim.

KIZ: Julio, bütün gün evde sıkılmıyor musun? Keşke biraz dışarıya çıksan, dolaşsan? Bak ilkbahar geldi. Ağaçlar çiçeklendi.

JULIO: Olmaz. Beni tanırlar, rahatımız bozulur. Sen dairede kimseye benden söz etmedin, değil mi?

KIZ: Kimseye söylemedim Julio. Deli derler bana...

(*Kendi kendine*)

Oysa en yakın arkadaşına hemen ertesi gün söyledim.

...

KIZ: Calibe... Calibe dinle beni. Dün gecedan beri Julio Iglesias ile birlikteyim!

CALİBE: Plağını mı aldın?

KIZ: Yok canım. O geldi bana. Miami'deki villasından. Benimle şimdi. Birlikteyiz. Her gece benimle artık...

CALİBE: Sen çok çalıştın şu sıralar, Kamile. Bir tatil yap-san iyi olur.

KIZ: Kör olayım, Julio Iglesias geldi! Ayy, nasıl inandırabilirim seni? Calibe, Calibe; deli olacağım!

CALİBE: Peki inandım. Julio Iglesias geldi. Birliktesiniz... Sonu ne olacak bunun? Nikâh dairesine gidiyor mu bakalım?

KIZ (*Duralar bir an.*): Bu hiç aklıma gelmemişti. Nikâh dairesi...

CALİBE: Madem sana gelmiş; yakala onu, kıydır nikâhı. Doğrusu bu değil mi? Sonra tak koluna, dolaştır. Bak, müşteri bekliyor. Dalgınsın bugün.

...

KIZ (*Hüzünle*): Günler geçtikçe Julio'nun keyfi kaçıyor, yüzü gülmez oluyordu. İçki içmeye de başlamıştı. Bütün gün televizyonda maç izliyor, bira ve viski içiyordu. Ah Julio!

...

KIZ: Julio. Sakalların uzamış. Gözlerin kan çanağı gibi. Gece uyumadın mı yoksa?

JULIO: Uyuyamadım. Dinle, para bitiyor. Çek defterimi Miami'de unutmuşum. Komodinin üstüne biraz para bıraksana bana, giderken...

KIZ: Tamam. Şuraya koyuyorum, elli bin bozuk. İki yirmi, bir on.

...

KIZ (*Kendi kendine*): Parası bitmişti. Çalışmıyor, hiçbir şey yapmıyordu. Ona ben bakmaya başladım. Güçük maaşla zor işti bu. Lüks zevkleri vardı. Baş edemez hallere gelmiştim. Mecburen mesaiye kalıyor, eve geç gidiyordum. Bazan uyumuş oluyordu Julio, ben gittiğimde. Nevresimlerin içinde. Öylece yan dönmüş, Julio...

KIZ: Julio. Bugün birşeyler yedin mi?

JULIO: Hazır çorba yapıp içtim. Daralıyorum. Bunalıyorum. Canım sıkılıyor.

KIZ: İşin aslını istersen, ben de bunalıyorum Julio. Maaş yetmiyor. Seni kimse görmüyor. Koluma takıp bir dışarıya çıkartamadım. Bu ne acı şey, biliyor musun? Sonra, evliliğeyanaşmıyorsun...

JULIO (*Patlar.*): Ben evlenecek erkek değilim, güzelim.

KIZ: Off, sıkılıyorum! Sıkılıyorum. Boğazıma bir şey düğümleniyor.

JULIO: Ya sen bir de bana sor. Bütün gün bu evin içindeyim. Heyecan yok. Hareket yok. Hep aynı şeyler. Hep aynı şeyler... Dört duvar.

KIZ: Sen beni sevmiyorsun!

JULIO: Sen beni seviyor musun ki! Aklın Julio Iglesias'ın görüntüsünde. Ben bir insanım yahu, canım var. Of bıktım! Olmaz olsaydı... Kapatma gibiyim burada!

KIZ: Tamam tamam, kes artık! Yetti bu münakaşalar... Of, başım!

KIZ (*Kendi kendine*):

Bir akşam eve döndüğümde bulamadım onu. Yatağı yapıp gitmişti.

KIZ: Julio! Julio neredesin?

(*Umutsuzlukla.*)

Ah Julio! Gittin... Gittin mi yoksa? Şansım... Kullanamadım onu. Tanrının bana yolladığı bu kısmeti değerlendiremedim. Ah Julio! Kısırdöngüye düştük. Yaşam şartları... Körelttik birbirimizi. Ve gittin. Gittin işte! Kısırdöngü... Ne korkunç. Bizi bir ağ gibi içine aldı.

(*Ağlar.*)

...

KIZ: Julio Iglesias geldi ve gitti. Öyle, yaşamımdan kayıp giden bir kuyrukluyıldız gibi... Acı çektim çok. Ama o varken de acı çekiyordum. Yaşam ne tuhaf değil mi? Şimdi geceleri, koyarım kasetçalara onun bir kasetini, dinlerim. Bu bana yeter. Ve... Gizlice ağlarım.

(JULIO söyler: *'Goodbye my love, goodbye'*. *Müzik usul usul tekdüze bir fasıl heyetine dönüşür.*)

MAÇA KIZI

(Müzik: Tchaikovsky. Maça kızı.)

KADIN (Siyah tüllü şapkasını aynanın karşısında düzeltir. Rujunu tazeler... Siyah tayyörünün, beline oturan kısmına dokunur.):

Hazırım. Birazcık geç kaldım, ama olsun, beklerler... Zaten pabuçlarımın topukları çok yüksek. Takisiyle gideceğim. Ah, parfümüm... Az kalsın unuttuyordum onu.

(Parfümden sıkarak.)

(Müzik.)

(KADIN iki kere üst üste, bir kapının zilini çalar.)

KADIN: Şimdi kapı açılacak. İçeriye, bu yarı karanlık; loş dünyaya gireceğim. Ne tuhaf. Bu ev, burada olanlar bana tüm gerçeklerden daha gerçekmiş gibi geliyor sanki... Falcımın evi. (Güler.) Şaşırdınız mı? Şaşırmayın. Birazdan göreceksiniz. Sevgilimle her salı burada buluşurum ben. Evet, genç sevgilimle... Oh, hayır. O buraya gelmez. Anlamıyor musunuz, zaten hep içeridedir o. İskambil destesinin içinde. Hayır, deli değilim. Birazdan göreceksiniz. Kâğıtlar açılınca; etten kemikten, çıkıverir ortaya. O hülyalı yeşil gözleri ile ilkin şöyle bir bakar bana... Özlemiştir. Benim onu özlediğim gibi...

(Kapı açılır.)

FALCI: Buyurunuz. Hoş geldiniz. Beş dakika geciktiniz. Merak ettim, acaba gelmeyecek misiniz diye. Sizin ki destenin içinde bekler... Sabırsızlanıp durur şimdi. (Güler.) Ama biraz beklesin. Daha iyi. Çok şıksınız. Her zamanki gibi. Parfümünüz... Parfümünüz

odayı doldurdu.

KADIN: Geç kaldım randevuma. Tam üçte bekliyordu beni. Hemen oturalım masaya. Siz desteyi açmaya başlayın.

FALCI (Güler.): Aşk... Ne güzel. Benden artık çok uzakta bir duygu. Yaşlandım. Kim bakar bana. Her yanımda romatizmalı.

KADIN: Her zaman böyle dersiniz. Hadi oturalım masaya.

(Sandalye gıcirtısı. Masaya geçerler. Bir an sessizlik. İskambiller açılır...)

KADIN (Endişeli): Allah Allah. Niçin hemen çıkmadı? Beklettim diye bir yere mi gitti acaba?

FALCI (Güler.): Ah, nasıl bir yere gidebilir. Hep 52'lik destenin içinde o. Tutsak. Bunu biliyorsunuz...

KADIN: Sabırsızlıkla bekliyorum.

FALCI: İşte! İşte sizinki. Karo oğlanı.

KADIN (Heyecanla bağırır): Cem! Nasılsın? Geciktim biraz.

KARO OĞLANI (Hayranlıkla): Ne kadar güzelsin bugün. Şu siyah tüllü şapkanı çıkart da yüzünü göreyim.

KADIN: İşte çıkarttım.

KARO OĞLANI: Destenin içinde bunaldım. Çıkıp şu divana oturuyorum.

KADIN: Tabii, gel canım. Gel, yanıma otur.

FALCI: Ben gidip size kahve yapayım. Biraz baş başa konuşursunuz...

KADIN: Yok, hayır. Lütfen zahmet etmeyin. Burada kalın. Fala devam edelim. Biz aramızda konuşuruz.

KARO OĞLANI: Nasılsın son görüştüğümüzden bu yana? Evde sıkılıyor musun?

KADIN: Sıkılıyorum. Hafta geçmek bilmiyor.

FALCI: Seansları sıklaştırabiliriz. Daha çok birlikte olabilirsiniz.

KADIN: Kocam. Kocam sanki birşeylerden kuşkulaniyor

gibi. Onun için fazla kalamıyorum burada.

FALCI (*Kartları masanın üstüne yaymaya devam eder.*):

Bakın, ne ilginç. İşte kocanız! Lafı üstüne çıkıverdi.

KADIN (*Korkuyla*): Kocam mı?

FALCI: Pek tabii. O da bu destenin içinde. Biliyorsunuz, bu deste sizin kaderiniz.

KADIN: Biliyorum. Bu deste benim kaderim.

FALCI: İlginç. Kocanızın yanında bir kadın çıktı. Sarışın.

KADIN (*Bir an şaşırır*): Allah allah? Kim acaba? Merak ettim.

FALCI: Bakalım kim? Açmaya devam ediyorum.

KARO OĞLANI: Falı burada bıraksak... Sakıncalı bir durum olabilir diye endişeleniyorum.

KADIN: Ama merak ettim. Hayrettin'in yanındaki kadın kim acaba?

KARO OĞLANI: Bunlar niçin seni ilgilendiriyor, Hülya? Kocanın yanındaki kadın kimse kim... (*Sinirlidir azıcık.*)

KADIN: Ama, kadınca bir merak bu Cem. Sen anlayamazsın. Sevgi ile ilgisi yok bunun. Bir merak işte.

FALCI (*Heyecanla*): Dinleyin... Dinleyin. Konuşuyorlar aralarında. Destenin içinde konuşuyorlar. Yan yana düştüler ya.

SİNEK PAPAZI (*Koca*): Bizimki gene siyahlar giyinip çıktı. Kim bilir nereye gitti? Fazla kalmaz. İki saat sonra döner. Soyunur, ev işlerini yapar.

KUPA KIZI (*Genç kız*): Hayrettin, tuhaf bir kadın senin karın, değil mi?

SİNEK PAPAZI (*HAYRETTİN*): Yoo, tuhaf değil. Yalnız bir kadın aslında. Yıllardır yalnız bıraktım onu. İşim gücüm... Çocuk yok. Koca evdetek başına. (*Gülüşürler.*)

HAYRETTİN: Boş ver şimdi karımı. Seninle baş başayım. Mutluyum. Yaşadığımı hissediyorum.

KIZ: Ama karından ayrılmaya niyetin yok. Seni anlamıyo-

rum. Madem bu denli kopuksunuz, niçin sürdürüyorsunuz bu anlamsız birlikteliği?

KADIN (*Sinirlenir.*): Terbiyesiz! Terbiyesizin söylediklerine bak! Bir sekreter olmalı bu. Çok sinirlendim. Neler diyor... (*Sesi ağlamaklıdır.*)

KARO OğLANI: Sakin ol hayatım. Niçin bunlar seni bunca etkiliyor, anlamıyorum. Ben varım ya senin hayatında. Mutlu değil misin? Benim varlığım yetmiyor mu sana?

KADIN: Bu konuşmaları duymak sinirlendirdi beni. Ne terbiyesiz bir kadın bu. Hayrettin nasıl izin veriyor onun benim hakkımda böyle konuşmasına...

KIZ: A, a. Hayrettin! Bir ses duydum. Dinle, birisi mi konuşuyor?

HAYRETTİN: Hani, nerede hayatım? Hiçbir şey duymuyorum ben. Arabanın gürültüsü... Rüzgâr giriyor camdan. şu manzaraya bak! Ne güzel.

KADIN: Spor arabada geziyorlar...

FALCI: Evet. Deniz kenarındalar.

KADIN (*Hırsıla*): Hayrettin bana bugün toplantısı olduğunu söylemişti oysa. Demek deniz kenarındalar.

KARO OğLANI: Yavrucuğum, niçin bu kadar ilgileniyorsun bu kişilerle? Bak, benimle berabersin. Berabersin. Tüm bir hafta bugünü bekledik.

KADIN (*Sanki onu duymaz. FALCI'ya*): Biraz daha açınız lütfen kartları. Kim bu kız? Bu işin sonu ne olacak?

KARO OğLANI: Kendimi yalnız hissetmeye başladım, Hülya. (*Kskndr sesi.*) Sen buraya benimle buluşmaya gelmedin mi?

KADIN: Dur, dur. şu işin sonunu merak ediyorum.

FALCI (*Bağırır.*): Dikkat. İki de desteden çıkıyorlar!

KADIN: Eyvah!

HAYRETTİN: A, a. Hülya! Ne arıyorsun sen burada? Neredeyiz, neresi burası?

KADIN (*Soğuk*): Bir arkadaşımın evine aya gelmiştim.

KIZ: A, Hayrettin. Nereye geldik böyle? Çevre loş. Göz gözü görmüyor. Lahana kokuyor burası. Demin deniz kenarındaydık. Her şey ne güzeldi...

FALCI (*Kendi kendine*): Olaylar kontrolümden çıkıyor. Deste dağılacak... Hay Allah!

KADIN (*Buz gibi bir sesle*): Hayrettin, arkadaşını tanıştırmayacak mısın bana?

HAYRETTİN: A, evet. Filiz Hanım. Bizim pazarlama sektöründen. Bana bazı dosyalar getirmişti. Sonra kendimizi burada bulduk. Tuhaf!

KADIN: Merhaba Filiz Hanım. Tanıştığımıza memnun oldum. (*Sinirlidir.*) Rujunuz dağılmış biraz. Ayna vereyim mi?

FİLİZ: Nasılsınız efendim? Sizi tanıdığımı çok memnun oldum. Baştan aşağıya siyahlar giyinmişsiniz... Ne denli ilginç.

KADIN: Siyahı severim. Nesi ilginç bunun?

HAYRETTİN: Delikanlı kim? Sizi bir yerden tanıyor muyum?

KARO OĞLANI: Adım Cem, efendim (*FALCI'yı gösterir.*) Teyzeme çaya gelmiştim. Eşinizle tanıştım.

HAYRETTİN (*Alaylı bir sesle*): Demek öyle.

FALCI (*Panik içinde*): Herkes çay içiyor, değil mi?

FİLİZ (*Soğuk*): Mersi. Ben içmem.

KADIN: Lütfen zahmet etmeyin. Zaten yoruldunuz.

HAYRETTİN (*Birden patlar*): Ne güzel... Evcilik oynar gibiyiz! Çay alır mısınız? Yanında bisküvi... Ah... Ah... Her şey apaçık. Karımı âşığı ile bir evde yakalıyorum! Gerçek bu işte!

KADIN: Neler saçmalıyorsun, Hayrettin. Ayıp oluyor insanlara. Kendine gel!

HAYRETTİN: Kime ayıp oluyor? Sana mı sevgili karıcığım? Yoksa şu hülyalı bakışlı toy delikanlıya mı? Ya da tüm bu işi ayarlayan şu hanımefendiye mi?

FALCI: Sakin olun beyefendi. Dediklerinize dikkat edin

lütfen.

FİLİZ (Ağlamaklı): Ben buradan gütmek istiyorum. Ne garip Şeyler oluyor. Hepiniz delisiniz!

KADIN: Sorayım size, nereye gideceksiniz Filiz Hanım? Spor arabaya mı, deniz kenarına mı?

KARO OğLANI: Sakin olun. Her Şey karmakarışık oldu.

FİLİZ (KADIN'a): Benimle böyle konuşamazsınız!

KADIN: Niçin? Ben yosmalarla nasıl konuşulacağını gayet iyi bilirim.

FİLİZ (Haykırır.): Bana neler diyor! Ne hakkı var? Çıkalım, gidelim buradan Hayrettin.

HAYRETTİN: Kendine gel, Hülya. Terbiyesizlik etme.

HÜLYA: Asıl bana terbiyesizlik ediliyor. Sen de buna göz yumuyorsun!

FALCI: Yeter! Evimde böyle Şeyler olmasına göz yumamam. İş çığırından çıktı.

KARO OğLANI (Bağırır.): Bana hiç değer vermediğini anladım, Hülya. Hayatındaki bir boşluğu dolduruyorum yalnızca, değil mi? Bugün anladım bunu. Artık gidiyorum. Salı günü boşluğu...

(Acı acı güler.)

KADIN (KARO OğLANI'na): Dur, saçmalama!

HAYRETTİN: Her Şey meydana çıktı işte!

FALCI: Desteyi karıştırıyorum. Yeter artık. Hepiniz girin destenin içine. Yerinize girin, iskambil kâğıtları. Benim emrimdesiniz. Fazla oldunuz.

(Desteyi iyice karıştırır.)

KADIN: Gittiler... Sesler kesildi.

FALCI: Hepsi gittiler. İskambilleri kutuya koyuyorum. Artık susarlar. Sesleri çıkmaz.

KADIN: Bugünkü seans ne kötü geçti. Asabım bozuldu. Altüst oldum.

FALCI: Fal bu. Gerçek değil ki! Böyle düşünmeyin. Bir daha salıya gene bekliyorum sizi. Randevunuza...

KADIN: Ama Cem'i sevmediğimi anladım. Artık onu gr-

mek istemiyorum. Ne tuhaf...

FALCI: Daha iyi ya. (*Güler.*) Başka bir iskambil oğlanı buluruz. Belki esmer bir tane. Ne dersiniz, sinek oğlanı.

KADIN: Hiçbir şey bilmiyorum. Karmakarışıkım.

FALCI: Hepsi hayal, fal bunların. Eğlence. Bu kadar etkilenmeye gerek yok ki!

KADIN: Belki de doğru söyledikleriniz. Çok etkilendim. Gereğinden çok.

FALCI: Önümüzdeki salı, tam üçte bekliyorum sizi. Randevunuza. Sakın geç kalmayın olur mu?

KADIN: Tamam. Gelirim. Şapkamı giyeyim. Bir taksi çağırırım, gidiyorum. Allahaismarladık.

FALCI: İyi günler. Güle güle. Etkilenmeyin. Unutmayın, fal bu. İskambil dünyası... Kâğıtları karıştırdığım an, her şey bitiyor.

KADIN (*Uyurgezer gibi, dalgın*): Evet. Haklısınız. Kâğıtları karıştırınca hepsi gidiyorlar. Deste insanları...

FALCI: Evet. Bir deste kâğıt işin alt tarafı.

KADIN (*Dalgındır. Düşünceli*): Cem'i bulmuştum. O destenin içinden... Hülyalı gözleri, sonsuz sevecenliği ile Cem'i. Ama bugün, onu sevmediğimi anladım. Yaşamım gene bomboş. Ne tuhaf. Ne acı.

FALCI: Ne dedim size; başkaları da var bu destenin içinde.

KADIN: Taksi geldi. Gidiyorum. Hoşçakalın. Bir dahaki salıya görüşmek üzere...

(*Kapı kapanır.*)

FALCI (*Kendi kendine*): Gitti. Ama gene gelecek. O da... O da destenin içinden biri. Maça kızı. Ama farkında değil. Destede 52 kâğıt var. Çok dalgın. Mutsuz... Hiçbir zaman maça kızının eksikliğine dikkat etmedi. Kendini tanımıyor. Hepsi destenin insanları. Ama onu özgür bırakıyorum. Dışarıda bir dünya kurup yaşayabilmesi için. Ama her salı gelir bana. Gi-

ysinip, süslenip, umutla gelir bu eve.
Kader bu. Kader. Ama kimse farkında değil.
(*Müzik: Maça kızı.*)

UŞAĞIN DÜŞÜ

SUNUCU: Sayın dinleyiciler, bir gece daha Düşler Dükkânımızda sizlerle baş başayız. Ama bu gece biraz daha değişik bir şey yaşayacağız birlikte... Nasıl mı, söyle: Her zaman yaptığım gibi rastgele bir çekmece açıp içinden bir zarf seçmeyeceğim. Çünkü bakın, bugün ne oldu. Bana elden bir zarf verildi. Evet, bir düş zarfı. Düş sahibini uzaktan tanırım. Dükkâna gelirken zarfı açtım ve içindeki düşe bir göz attım. Evet, Nazım'ın düşü bu. Kendisi bir hizmetkâr. Yıllardır aynı köşkte çalışıyor. Düş kâğıdına yazdığı bazı şeyler beni düşündürdü. Bakın ilk satırlarda şöyle demiş:

"Yaşam... ve onun içindeki konumum. Yılların bana getirdikleri ve götürdükleri... İşte son zamanlarda hep bunu düşünüyorum. Yaşamın anlamını kavramaya çalışıyorum. Geç mi kaldım acaba? Kendi seçtiğim bir yaşamı mı yaşadım ben? Peşimde sürüklediğim yılların hepsi bana mı ait? Kimbilir... Yeneden yaşasam, aynısını mı seçerdim acaba? Seçmezdim belki. Ama başka seçeneğim yoktu."

Evet, bu laflar düşündürdü beni. Yaşamı sorgulayan sözlerdi bunlar.

Gelin şimdi ona kulak verelim.

UŞAK: Adım Nazım. Bir uşığım ben. Bir hizmetkâr. Diğer bir deyimle deneyimli bir vale. Gençliğimden bu yana hammefendiye ve beyefendiye hizmet ediyorum. Yaşam biçimim bu. En iyi hizmeti verebilmek. Gerektiğinde evi temizlerim, halıları silerim.

Yıllardır gümüşleri ben parlatırım. Antika İran tablalarını, hanımefendinin çok sevdiği, Acem.gümüşü çay takımını. Pirinç trabzanları kaville ovarım; yemek servisini yaparım. Üstümde beyaz kolalı ceke-tim, ayağımda her sabah parlattığım siyah pabuçla-rım. Kapı çalınınca ben açarım. Kartvizitleri alır, beyefendiye götürürüm. Davetlerde içki servisini ben yaparım, tabii. Mutfak işine karışmam. Ama mutfak masasının başköşesinde diryerim. Bende yıl-ların verdiği bir ağırlık var, anlarsınız ya. Hanıme-fendinin dert ortağı bile sayılabilirim. Bazan kafası-na takılan ufak tefek şeyleri anlatır bana.

"Kendinizi sıkmayın hanımefendi," derim. "Sizin gi-bi soylu bir bayanın kafası böyle ufak işlerle yorul-mamalı."

Hanımefendi güler. "Ah Nazım Efendi, sen başka-sın," der. Gençliğini biliyorum ben hanımefendinin. Beyefendi ile evlendiği yılları. Yeni gelinliğini.. Ne kadar güzeldir hanımefendi. Platine topuzu, eşsiz takıları, hüznü gülümseyişi ve yumuşak sesi ile. Beyefendinin tüm arkadaşlarını iyi tanırım. Deği-şik oyunlar oynarlar akşamları. Prafa, poker, black-jack. Ben oyun başlayınca içki ve kahve servisi yaparım. Tablaları hizmetçi kız boşaltır.

Hanımefendi oynamaz. Hiç görmedim. Bir süre oyun salonunda oturur. Ben vişne çürüğü kadife perdeleri çekmiş olurum, duvarda aplikler yanar. Gece oyun ilerledikçe, ben usulca çekilirim. Aşağı-da mutfakta aşçı ile şarap içeriz bazan... Aşçı karısı-nı anlatır bana, çocuklarını.

Evin oğulları büyüdüler; kendi çocuklarım gibi se-verdim onları. Yanlarında güzel kızlarla gelirler eve. Kimi sarışın, kimi esmer. Gençlik... O kızlar ge-lince, çiçek kokusu dolar salona. Haftada iki gün izinliyim. Hizmetçi bakar işlere o zaman. Evet, de-

min söylediğim gibi bu sabah önemli bir karar verdim. Kendi yaşamımla ilgili. Çoktandır düşündüğüm bir şeydi bu. Kafamın bir köşesindeydi. Evet bu sabah kendime bir uşak tuttum, bir hizmetkâr, bir vale. Onu parkta buldum. Genç bir delikanlı. Söğüt ağacının dibinde öylece, dalgın dalgın duruyordu. Belli ki işsizdi. Yaklaştım ona, teklifimi yaptım. "Bir hizmetkâr arıyorum, evim ufak; tek başıma yaşarım. Dolgun ücret veririm," dedim. Hemen kabul etti. Ona iyice baktım. Sanki benim gençliğim... Köyden yeni gelmiş, parasız. Eve birlikte gittik. Çok beğendi evimi. Eh, ben yıllarca öyle bir yaşamın içindeyim ki, bir evin nasıl döşeneceğini bilirim. Girişte portmantom var, beyefendinininki gibi... ayakkabı kutum. Telefon masam. Üstünde not defterim...

GENÇ: Kapıcılık yapmayı düşünmüştüm. Hizmetkâr olmak... Değişik.

UŞAK: Sen bir vale olacaksın. Her şeyi öğreteceğim sana. Yavaş yavaş... Efendisinin gözünden, bir bakışından ne istediğini duyumsayabilecek bir vale. Uşaklık çok ince bir meslektir. Sana öğreteceğim. Yaşam böyle; hizmet edenler ve hizmet edilenler.

GENÇ: Sağ ol ağabey.

UŞAK: Bana ağabey deme. Beyefendi, diyeceksin. Kural bu.

GENÇ: Tamam beyefendi.

UŞAK: Gel. Burası mutfak. Işıklar şuradan yanıyor. Telefonlara sen yanıt vereceksin, ben yokken. "Nazım Bey yoklar, not alayım," dersin. Burası tuvalet. Şurası benim yatak odam. Sen şu köşedeki odada yatacaksın, rahattır.

GENÇ: Sağ olun, beyefendi.

UŞAK: Sabah erken giderim işime. Sen benden önce uyanıp çayımı demler, yatağıma getirirsin. İşte ekmek

kızartacağı, kahvaltı tepsisi hazırlamayı öğreteceğim sana. Tepsie ufak bir de çiçek koyarsın.

GENÇ (*Fısıltıyla*): Ne kadar güzel.

UŞAK: Sahi, senin adın ne?

GENÇ: Remzi, efendim.

UŞAK: Her şeyi öğreneceksin, Remzi. Bak şu elbise fırçası, bu da pabuçları parlatmak için bez. Pantolon ütölemeyi de öğreteceğim sana. Paltomu fırçalayıp tutarsın bana her sabah.

GENÇ: Hepsini öğreneceğim. Tüm dilediklerinizi yapacağım, beyefendi.

UŞAK: Fazla soru sormayacaksın.

GENÇ: Fazla soru sormayacağım.

UŞAK: Benim sana söylediklerimi dinleyeceksin.

GENÇ: Evet beyefendi, sizi dinleyeceğim.

UŞAK: ...Kapıyı ardımdan kapattı. Hızlı hızlı yürüyerek köşke geldim. Aşçıbaşı kahvaltı hazırlıyordu. "Nazım Efendi, kahveni koydum," dedi. "Sağ ol," dedim. Bir yandan kahvemiyudumluyorum, bir yandan da hanımefendi ile beyefendinin kahvaltı tepsi-lerini hazırlıyorum. Ananas reçeli; hanımefendi çok sever. Taze portakal suyu, kızarmış ekmek, tereyağı. Dantelli örtünün üzerinde ufak bir çiçek. Sıcak kahve, süt. Hanımefendi için.

Zil çaldı. Tepsiyi alıp merdivenleri çıktım. Üzerimde kolalı beyaz vale ceketim. Oda kapısını tıkırdattım. "Gir," dedi beyefendinin sesi. Tepsiyi köşedeki masaya bırakıp kalın kadife perdeleri biraz araladım. Hanımefendi sabahlığını giymiş, şifonyerin önünde oturuyordu. Ne güzeldi şu sabah zamanı, omzuna dökülmüş saçları ve uyku mahmuru gözle-riyle... Kahvesini doldurdum, sütünü koydum. Şekersiz içer. Beyefendinin yüzünden gece oyunda kaybetmiş olduğunu anladım. Banyoya geçip küveti-lik su ile doldurmaya başladım. Havluları hazırla-

dım, çıktım. Küçük beyler geç gelmişler gece besbel-
li, kapıları kapalı. Oyun odasını toplayan hizmetçi
kıza, "Köpeği gezdirdin mi?" diye sordum. "Daha
çıkmadım," dedi. "Ne bekliyorsun? Hayvan gözü-
nün içine bakıyor." Köpek hanımefendinin. Küçük,
el kadar bir şey. Halda tüy bırakıyor. Neyse, zararı
yok. Ben temizliyorum.

Günün sonunda, geç vakit oyun odasında içki servi-
sini yaptıktan sonra eve döndüm. Kapıyı çaldım,
Remzi bekliyordu. Hemen kapıyı açtı.

GENÇ: Buyurun efendim. Hoş geldiniz.

UŞAK: Arayan oldu mu?

GENÇ: Bir hanım aradı.

UŞAK: İsim verdi mi?

GENÇ: Vermedi, beyefendi.

UŞAK: Bir daha isim al.

GENÇ: Hay hay efendim.

UŞAK: ...Paltomu çıkartmama yardım etti, portmantoya
astı. Ev temizlenmiş ve havalandırılmıştı.

GENÇ: Yatmadan bir şey içer miydiniz beyefendi?

UŞAK: Acı bir kahveyap.

... Oturma odasında oturuyorum. Ayaklarımı uzat-
tım. Remzi kahvemi getirdi, içtim. "Kapıyı kilitle oğ-
lum, ocağı kontrol et. Ben yatacağım." Odama çekil-
dim. Bu gece, evet bu gece daha değişik bir anlam
kazandı gibi geliyor yaşıyorum. Uşağımla birlikteyim
evimde. Sabah kahvaltım gelecek. Çayımı içeceğim.
Belki, belki tepsinin köşesindeki çiçeği şöyle bir kok-
larım. Sonra giyinirim, yaşamıma başlarım. Mut-
fak. Zil sesi. Kahvaltı tepsisi. Hanımefendinin o gü-
zelim uyku mahmuru gözleri. Ilık suyun yavaş ya-
vaş küvete dolması... Çuha örtülü masa. Gümüşler.
Tozu alınacak antikalar. (Heyecanla) Bakın şu kon-
tes heykeline... Fransız porseleni. Etekleri kolayla
batırılmış gerçek dantelden. Üstü pembe porselen.

Korsesi vişne çürüğü. Saçları lüleli. Başında tüylü şapka. Başı yana eğik, piyanonun üstünde durur. Yıllardır onun tozunu ben alırım. Eşi on beş yıl önce kırılmıştı. O zamanki sarsak hizmetçi kız kırmıştı onu. Ah, nasıl üzüldüydü hanımefendi. "Üzülmeyin hanımefendi, siz hiç üzülmeyin." Yaşamın anlamını çözmüş bulunuyorum. İçimde değişik bir huzur var. Gece eve dönünce Remzi'ye içki bardaklarının nasıl kurulanacağını öğreteceğim. Sonra tülbenti ıslatıp pantolon ütölemeyi. Beyaz vale ceketimi o yıkayıp kolalayacak artık. Yavaş yavaş... Her şey yavaş yavaş olur.

Sabah Remzi'nin getirdiği kahvaltı tepsimdeki mor sümbülü şöyle bir kokladım. Demek ilkbahar geliyor. İnşallah beyefendi dün gece kazanmıştır oyunda. Hanımefendi hiçbir şeye üzülmemeli. Porselen kontese uzun uzun baktım bugün. Ne güzelmiş yüzü. Soylu soylu bakıyor bana. "İlkbahar geliyor," diye fısıldadım ona. "Kırlar yemyeşil." Sonra usulca abanoz piyanonun tozunu aldım. Şamdanları düzelttim. Mumları değiştirdim. Aşçıbaşına laf arasına, "Yaşamda en önemli şey dengeyi kurabilmektir, Nazım," dedim. Dikkatle baktı bana. Lahana kıyıyordu. "Evet," dedim. "Dengeyi kurabilmekte iş, Nazım. Kendi dengeyi kendin kuracaksın." Zil çaldı. Çıktım yukarıya. "Ah hanımefendi, yine niçin üzgünsünüz bu sabah? Üzülmeyin, ne olur üzülmeyin. Size sevgimi haykırmak istiyorum, ama kendimi tutuyorum. Bakın porselen kontes ne kadar neşeli bakıyor dünyaya piyanonun üzerinden. Sizin ondan farkınız ne, hanımefendi? Niçin böyle duygulusunuz? Bakın ilkbahar geliyor, üzülmeyin, olur mu?

(Müzik: Leonard Cohen.)

GECEİNİN İÇİNDE DÖRT SESLİ KANON

SUNUCU: Ne ilginç şey! Çekmecenin içinden rastgele çıkartıp açtığım zarftan bir bant çıktı. Bir teyp bandı olmalı bu! Üstünde de ufak bir not var.

Okuyorum:

"...Bir gece zamanı, uyku ile uyanıklık arasında bir yerde; düş ile gerçeğin o birbirine çok yakın olduğu saatte, lodos rüzgârının getirdiği bazı insan sesleri yakalayabildim. Bu seslerin anlattıkları ilgimi çekti. Banda aldım, size yolluyorum..." Yazılmış. İmza yok.

Gelin dinleyelim.

(Üç kadın ve bir erkek sesi için yazılmıştır. Müzik: Glück-Orpheus.)

I. KADIN (LEYLÂ, yaşlıdır.):

İşte gene gece oldu. Her akşam yaptığım gibi uymadan önce bir limonlu ıhlamur koyuyorum kendime ve ocağı kapatıyorum. Yalnız yaşadığım için, kapağıya, pencereye, ocağa dikkat ederim. Kapımı gecenin üstüne kilitlerim ve anılarla dolu ufak evimde düşlerimle baş başa kalırım her gece... Evet. Bazan uyku tutmaz, sabaha değin eski günlerimi düşünürüm. Yaşadıklarımı ve yaşayamadıklarımı... Durun... Aklıma ne geldi? Biz mi yaşamımızı yönlendiriyoruz, yoksa yaşam dediğimiz o durmadan akan nehir mi bizi yönlendiriyor?

Kimbilir...

Ben Rıza'ya varsaydım, acaba nasıl olurdu yaşa-

mım? Acaba böyle ıhlamurumu yapayalnız içerken, zamanın akışını mı düşünürdüm şimdi yaptığım gibi. Yoksa... Yoksa Rıza ile iki kişilik yatağımızda uyuyor mu olurduk?

(İç geçirir.)

I. KADIN (*Kendi kendine sorar.*):

Rıza... Rıza... Niçin beğenmedim seni, niçin burun kıvırdım sana, Rıza? Kırk yıl geçti aradan. Hep isteneceğim, hep arzulanacağım sandım ama... Ama işte şimdi yapayalnızım. Ah Rıza. Niçin, ama niçin üstüme çok düştün? Nedenli gençtik. Ya, üstüme düştün diye kaçtım senden. Of! Rüzgâr çıktı dışarıda. Kepenk vuruyor. Neredesin şimdi kimbilir, Rıza? Arada beni düşünür müsün?

(*Müzik: Glück-Orpheus.*)

(*Gecenin içinden bir yerden RIZA'nın sesi.*)

Nedime... Nedime; Hayatım bana bir kahve yapar mısın? Şu bulmacayı uyumadan çözüp bitireceğim. Dışarıda da rüzgâr çıktı galiba. Pencereye dal vuruyor. Lodos olmalı.

NEDİME: Aman Rıza Bey, gecenin bu saatinde kahveyi içiyorsun, ondan sonra da uykusuzluktan şikâyet ediyorsun. Şimdi getiriyorum kahveni.

RIZA: Ellerin dert görmesin karıcığım. (*Kendi kendine*) İşte böyle, Nedime kahvemi yaparken mutfakta, ben geceyi dinlerim bir an. Aman bilseniz neler gelip geçer kafamın içinden. Şanslı adamım. Şükrederim halime. İyi bir kadına rastladım. Nedime'ye. Üstüme titrer, bir dediğimi iki etmez. Yumuşak bir kadın. Aradan yıllar geçtiği halde sertleşmedi, kabuk bağlamadı.

Biliyor musunuz; çok, çok eskiden bir kız sevdiğim ben. Deliler gibi. (*Sesini alçaltır.*) Nedime duymasın... Çoktan unuttum. Gençlik aşkı işte. Ama çıra gibi yanıp tutuştuymdum. Ah, ne üzmüştü beni, ne

üzümüştü. Adı mı? (*Uzulca*) Leylâ idi adı. Leylâ. Güzel miydi? Evet. Güzeldi ya. Çok güzeldi hem de. O sarı, ipeksi saçlarını gördüğüm an şu yüreciğim göğsümün içinde çırpınmaya başladı.

NEDİME (*Girer.*):

Rıza Bey. Buyur canım, kahveni. Yanında su da getirdim.

RIZA: Eline sağlık karıcığım. Hadi sen yat, uyu. Geç oldu saat. Ben de birazdan gelirim.

NEDİME: Işıkları söndürmeyi unutma, Rıza Bey. Ben yatıyorum.

RIZA (*Kendi kendine*):

Leylâ... Nerededir şimdi kimbilir? Herhalde zengin bir adamla evlenmiştir. İzini kaybettim. Uzun yıllar geçti. Bir ömür...

Beğenmedi beni... Oysa onu memnun etmek için ne kadar çırpınırdım. (*Ara*) Yıldız Parkına gitmiştik bir yaz günü. Havadaki ıhlamur çiçeklerinin kokusu. Kuşların cıvıltısı, çevremizi saran koyu yeşillik hep aklımda.

Çay bahçesinde oturmuştuk. Tahta bir köprüden geçmiştik... Leylâ bana uzaktı. Uzaktı işte. Ne bile-yim. Hep uzaktı bana ya; o gün Yıldız Parkında sanki daha da uzaklara gitmişti. Ben durmadan konuşuyordum. Aramızdaki o beni ürküten sessizliği kapatmak için. Aman bilemezsiniz, ne korkunçtu o sessizlik. Sesimle, var gücümle dolduruyordum o sessizliği...

(*Müzik: Jazz.*)

III. KADIN SESİ (*Genç, umutlu, şımarık.*):

(*Gecenin içinden bir yerden konuşur. Soyuttur tüm bu konuşmalar. Gecenin içine sıkışmış...*)

Bu akşam geç kaldım gene eve. Makyajımı silip hemen yatacağım. Uykum var. Dışarıda rüzgâr esince böyle olurum. Ne yoğun bir gün yaşadım bugün.

Aman, şu yüksek topuklu pabuçları fırlatayım ayağımdan... Of, rahat ettim. Jazz dinlemek istiyor canım. Ama annem uyanır, geç olmuş saat.

Biliyor musunuz, yeni birisi ile tanıştım bugün. (*Şuh bir kahkaha atar.*) Kendi halinde bir genç. Ama gözleri fena değil! Listeye birisi daha eklendi. Sanki vurulmuş gibi bakıyor bana. Vallahi, ciddi söylüyorum. A, öyle demeyin, kadınlar böyle şeyleri hissederler. Dayanamadı, hemen yarın görmek istedi beni. "Olur," dedim. Herhalde sinemaya götürecek. (*Esner.*) İlkin hep sinemaya davet ederler... (*Gecenin içinden.*)

I. KADIN (LEYLÂ) (*Kendi kendine*): Bir ıhlamur daha mı içsem acaba? Gençliğim bir nehir gibi akıp gitti avuçlarımdan. Aslında yaşamım akıp gitti işte... Niçin, niçin hiçbir şeye tutunamadım? Acaba niçin hiçbir şeyi tutup, yakalayıp, göğsüme bastırmadım? Ne bir erkeğe sahip çıktım, ne de sahiplenileyim istedim.

İşte böyle...

Telefonum. Şuköşede. Çalmıyor artık. Ne çok çaldı eskiden. Sustu. Yıllardır sustu. Küsmüş bir koca gibi...

RIZA (*Gecenin içinden bir yerden*): Arkadaşlar derlerdi ki... Bizim Recep'le Mümtaz. "Rıza, çok düşünüyorsun bu kızın üstüne. Bir gün telefon edemedi duramıyorsun. Yahu arama, bir gün sabret. Merak et-sin. Seni düşünmesine zaman ver. Kuşkulansın. İçine kurt düşsün," derlerdi. Derlerdi ya, yapamazdım. Onu birisi kapıp götürüverecek diye içim titrerdi. Leylâ... Kimbilir neredesin? Mutlu musun? Beni Yıldız Parkında terk ettiydin o gün. "Artık arama beni!" dediydin. "Bitti. Her şey bitti." O an, o yaz günü, sanki parktaki tüm o ulu ağaçlar bir bir üstüme yıkıldılar. Altlarında eziliyordum; yeşil yaprakları-

nın arasında boğuluyordum, o duru göl ağzıma, bur-
numa, kulaklarıma doluyordu. Soluk alamıyor-
dum! Üstüme düşen ağaçlar eziyordu beni. Kulakla-
rım vınılıyordu. Acı çekiyordum: Korkunç bir acı.
Kurşunlanmış bir hayvan gibi...

(O anı yaşar, soluk soluğa kalır.)

RIZA: Mutlu musun Leylâ?

NEDİME *(İçeriden gelir.)*: Rıza Bey, bir şey mi dedin? Uy-
ku tutmadı beni. Biraz yanında oturayım. İçtin mi
kahveni? Demincek sanki bana seslendin gibi geldi?
Yattığım yerden sesini duydum sanki.

RIZA: Lodos... Dışarıda ağaçlar hışırdıyor. Dallar birbiri-
ne vuruyor. İnsanı huzursuz eder bu hava. Gel, gel
de yanıma otur, Nedime.

(Gecenin içinden bir yerden LEYLÂ)

LEYLÂ: Hiç mutlu olmadım. Acaba niçin? Şimdi düşünü-
yorum da belki kimseyi mutlu etmeye çalışmadım
da ondan. Bilmiyorum. Gerçekten bilmiyorum. Öy-
le işte... Çok beğeniyordum kendimi. Saçlarımı...
Gözlerimi...

III. GENÇ KADIN SESİ *(Gecenin içinden bir yerden)*:

(Müzik: Jazz.)

Ah, ipek geceliğimi giydim. Yatağıma yatıyorum.
Saçlarımı tersten 50 defa fırçalıyorum, biliyor musu-
nuz? Niye mi? Hem rahat uyuyorum, hem de daha
parlak oluyorlar. Sapsarı... Pırıl pırıl. Ben mi? Ben
daha yirmi yaşındayım. Önümde koskocaman, sür-
prizlerle dolu bir yaşam mı var? Var tabii! Biliyo-
rum. Yaşamımı iyi mi kullanayım? A, a, neler diyor-
sunuz siz bana? Telefonum durmaz hiç. Erkekler
peşimde pervane. Hayır, özel birisi yok. Durun...
Ben öyle hemen bağlanamam. Ne yapalım yani.
Huy işte. *(Güler.)* İyi geceler... İyi geceler!

(Gecenin içinden bir yerden LEYLÂ)

LEYLÂ: Rıza, çok mu üzdümdü seni o yaz günü? Yıldız

Parkında? Susuvermiştin bir anda. Gözlerin... Gözlerin dolmuş muydu? O zaman dikkat etmedimdi. Ama, ama şimdi görüyorum. Acı çekiyordun. Gözlerinden yaşlar akıyordu. Soluğun kesildi. Sanki öldün orada... Rıza, Allah rahatlık versin: Yatağıma gidiyorum. Ama uyuyacağımı sanmam. Lodos rüzgârı anılarımla peşimde.

(*Gecenin içinden RIZA.*)

RIZA: Hadi Nedime. Artık yatalım. Hadi güzelim, bak gözlerin kapanıyor...

NEDİME: Ne yapayım, yanında olmak istedim bu gece. Bu dalların çıtırtısı. Bu rüzgâr... Tedirgin etti beni.

RIZA (*Kendi kendine*): Evet, bu rüzgâr... Deli eder insanı. Allah rahatlık versin. Uyumaya çalışacağım. Kırk yıldır düşünmemiştim Yıldız Parkındaki o günü. Bir daha da düşünmeyeceğim.

Haydi, iyi geceler!

(*Müzik: Glück-Orpheus.*)

MİHRİ ABLA

SUNUCU: Karanlık gecenin içindeki bu, belli belirsiz bir ışık gibi yanıp sönen, sizleri bekleyen Düşler Dükkânımıza hoş geldiniz.

Bu gece biraz soğuk değil mi? Bana öyle geldi galiba... Yünden şalıma sarınıyorum ve dükkânımızın ampulünü yakıyorum sizler için.

Ne tuhaf. Bu gece loş, pembemsi bir ışık kapladı çevreyi. Ampulü değiştirmiş olmalı odacı. Evet, evet. Yeni bir ampul takılmış. Kendi kendine sönüp giden bazı düşler gibi sönüp gitmiş öteki...

Acaba, her yitip giden düş, bir boşluk bırakır mı yüreğimizde? Ne dersiniz, ulaşılamayan bir düş acaba hiç yeri doldurulamayacak bir gedik açar mı ruhumuzun derinliklerinde? Ben ne düşünüyorum biliyor musunuz? Bir süre sonra o boşluğu yepyeni bir düş doldurur gibi geliyor bana. Başka türlü nasıl olabilirdi, değil mi? Ama hiç unutulmayan düşler de vardır. Olmaz olur mu hiç?

Peşinden soluk soluğa, delice koştığımız; gökyüzünün maviliklerinde çoktan uzaklaşıp gitmiş, ipini kopartmış bir uçurtmanın peşinden uçarcasına, umutsuzca ulaşmaya çalıştığımız düşler gibi...

Kim yakalayabilir ki, ipini kopartıp, gökyüzünün sonsuzluğunda yitip gitmiş bir uçurtmayı?

Hiç kimse.

Ama... Ama, onu hiç unutamayabiliriz. Belki de bizden öylesine uzaklara kaçtığı için.

Kim bilir? İnsan ruhu bu. Oldukça karmaşık.

Evet, yanılmamışım. Serin bu gece; yarı loş, pem-

bemsi ışıkla aydınlatılmış dkkânımız. Kaloriferler az yanıyor olmalı. Her neyse, şimdi her gece yaptığım gibi tozlu raflara ve çekmecelere şöyle bir göz atıyorum ve sizler için bir düş zarfı seçiyorum. Bakalım neymiş?

(Karşılıklı iki kadın için konuşma. GENÇ KIZ ve fa-la bakan MİHRİ ABLA)

(Müzik: Paganini-Campanella)

KIZ (*Kendi kendine*):

Mihri Abla. Neredesin Mihri Abla? Sana bu gece çok ihtiyacım var. Senin sesini duyayım, içim rahat etsin istiyorum. Birazdan bir taksiye atlayıp Emek'e, senin o ufacık evine geleceğim.

İskambiller hazır değil mi? Masanın üstünde, dantelli örtünün kenarında, her zamanki yerlerinde duruyorlardır. Hava buz gibi. Dışarıda ayaz var. Senin ufak oturma odanda kömür sobası çıtır çıtır yanıyor.

Benimkinden hiçbir haber yok, Mihri Abla. Aylardır hiçbir haber yok. Nerede acaba? Ne yapıyor? Düşünüyor mu beni? İşte... Usul usul masanın üstüne açacağım iskambillerin, birazdan bana hep bunları söyleyecek.

Mihri Abla, işte geldim. Kapını iki kez üst üste çalıyorum. Sabırsızlıkla ayaklarımı oynatıyorum kapının eşiğinde. "Geliyorum yavrum," diye sesleniyor-sun içeriden. Kapı açılıyor. Karşımdasın.

MİHRİ ABLA: Gel canım, nasılsın iyi misin? Ben de televizyonu açmış, öyle rastgele bakıyordum. Yok, yok. İzlediğim bir program filan yok. Biliyorsun canım, yalnızlığımı bölen bir ses, bir görüntü o. Dur kapatı-vereyim. Bir portakal yer misin? Buz gibi olmuş yanakların. Gel, şöyle sobanın yanına otur yavrum. Çıkart at paltonu şöyle. Sonra üşrsn dışarıda. Bir haber var mı?

KIZ: Yok, hiçbir haber yok.

MİHRİ ABLA: Vallahi ben bu çocuğu anlamıyorum. Burarlarda değil bu... Hep kâğıtlarda yurt dışında çıkıyor. Ama ben ne söylüyorum sana, ergeç yüzbeyüz geleceksiniz. Çok gururlu. Tam erkek bu. Hiç görmedim, ama ben tanıyorum onu. İskambillerden... Yoksul olduğu için senden kaçıyor yavrum. Tam erkek.

KIZ: Bir sigara yakar mısın Mihri Abla?

MİHRİ ABLA: Yakayım yavrum. Teşekkür ederim. Bak biliyor musun ne düşündüm, çok dedikodu yaptılar. Doldurdular çocuğu. "Bu kız fettan. Seninle oynar, fırlatır atar," dediler. Tanımıyor ki seni doğru dürüst yavrum. Senin ruhunu, yumuşaklığını, onu nasıl sevdiğini bilemez ki! Zavallı, falda hiç para çıkmaz ona. Şanssız. Bütün yolları kapalı. Hayatı hep mücadele. İş yok, para yok, ev yok; nasıl yaşasın sana yavrum.

KIZ: Ama ilk başta... İlk başta nasıl üstüme düşmüştü, Mihri Abla.

MİHRİ ABLA: Yavrum, senin her şeyin var. Varlıklısın. Ne diyorum, tam erkek bu. Anadolu çocuğu. Mert. Başkası olsa, paran var diye, yapışırđı. Helal olsun vallahi, çok takdir ediyorum. Çocuk sana tutulup kendini yok etti.

KIZ: Yoksa sevmiyor mu beni, Mihri Abla?

MİHRİ ABLA: Yavrum, ne diyorum sana. Deli gibi âşık, yanıp tutuşuyor. Ondan kaçıyor işte! Kendi kendinden kaçıyor. Şanssız doğmuş, ne yapsın?

KIZ: Ama ne kadar yakışıklı, ne kadar akıllı Mihri Abla. Ah, o mavi gözler... (İç çeker.)

MİHRİ ABLA (Gevrek gevrek güler.):

Akılsız... Bir bilse senin ne iyi bir insan olduğunu. Korkuyor yavrum. Onu satın alırsın, diye korkuyor. Vallahi ben böyle irade görmedim. Acayip bir

çocuk bu.

KIZ: Söyle Mihri Abla. Yoksa başka bir kadın mı var? Ne olur söyle. Hadi aç artık şu iskambilleri. Meraktan çatlayacağım. Birazdan... Birazdan belirecek masanın üstünde. Ah, karonun papazı o. Ben de sinek kızyım. Ama Mihri Abla başka kadın varsa söyle. Saklama benden.

MİHRİ ABLA: Yavrum, hangi başka kadın? Kadın kız yok bunda. Yapayalnız. Ne diyorum sana, her defa. Yapayalnız bu. Didiniyor, para peşinde. İş de yok. Kadın, para ile olur evlâdım.

KIZ: Hadi Mihri Abla. Açmaya başla iskambilleri.

MİHRİ ABLA: Kes bakayım. Niyetini tut. Sol elinle kes.

KIZ (*Merakla*):

Nasıl çıkıyor, nasıl açılıyor fal, Mihri Abla? Şu sinek ikilisi yoldu, değil mi?

MİHRİ ABLA: Evet, yavrum yol. Burada değil bu. Yurt dışında. Ne diyorum sana. Birkaç aydır yok buralarda. Hem yavrum buralarda olsa görmez misin? Sokakta filan rastlamaz mısın ayol? Hep görüyordun. Cumartesileri Tunalı'da görüyordunya. Ne oldu buna? Yurt dışında işte!

KIZ: Ama Mihri Abla, insan hiç haber vermeden, telefonla bile olsa veda etmeden gider mi hiç?

MİHRİ ABLA: Evlâdım, sen anlattın ya, son telefonda, kırgınlık oldu aramızda, diye. Kızdı ya sana. Neler dedi de telefonda, nasıl da başın ağrıdı.

KIZ (*Dalgin*):

Evet. Ona "Mutlu musun?" diye sorduydum. Çocuk gibi. "Mutlu ol," demiştim. Öyle gelmişti içimden. Kızdı. Bu sözlerime kızdı.

MİHRİ ABLA: Çocuk parasız pulsuz. Hiçbir şeyi yok. Çabalıyor. Sen ona "mutlu ol," diyorsun. Alay ettin zannetti yavrum. Parladı birden. Öfkeli. Parasızlığın verdiği çaresizlik. Öfke! Ah evlâdım. Yanlış ko-

nuştun onunla.

KIZ: Ne bileyim, Mihri Abla; kızıp bağıracağını ne bileyim. İki gün başım zonkladı.

MİHRİ ABLA: Normal mi bağırması? Sevmese bağırır mı? Duygu dolu.

(Müzik: Paganini-Campanella.)

KIZ: Ah, bir kadın çıktı galiba. Bak, bak! Karo kızı.

MİHRİ ABLA: Akrabası o. Kendi kanından. Ya annesi, ya kızkardeşi. Bak, hep seni düşünüyor. Akli fikri sende, yolunda. Bir mektup yollayayım, diyor, yollayamıyor. Eli telefona gidiyor, çeviremiyor. Ayol, bağlı bu çocuk. Bağlı gibi. Ufak bir para almış, cüzi bir şey. Sevinmiş, gece yatağında gözyaşı yapıyor.

KIZ: Niçin, niçin?

MİHRİ ABLA: Seni düşünüyor, üzülüyor yavrum. "Ulaşmam ona," diyor. Ayy, neyse şu sıkıntı kâğıdını attım. Yok, sıkıntı yok. Eninde sonunda birleşeceksiniz. Anlayacak, sevgini anlayacak. Senin lafını yapıyor. Yüzbeyüz geleceksiniz.

KIZ: Seviyor mu?

MİHRİ ABLA: Senin onu sevdiğinden çok.

(‘Campanella’ geriden hafifçe çalar.)

KIZ (Kendi kendine):

Ne tuhaf. O uzun kış gecelerinde koşardım Mihri Ablaya. Sobanın üstüne portakal kabuklarını koyar, onlar çevreye koku saçarak cıtırdarken, ben önüme açılan iskambillerin dünyasına dalıp giderdim.

...Sonunda buldum onu. Aynı Mihri Ablanın dediği haldeydi, inanır mısınız? Aylar aylar sonra, onu bulduğumda; garip, yoksul bir odada karşılıklı oturup konuşmuştuk. O güzelim mavi gözleri hüzünlü ve solgundu. Mihri Ablanın iskambil destesinin içinde o denli canlı, o denli sımsıcak ve etten kemiktendi ki o, karşımda oturan erkeği yorgun ve bezgin bul-

dum. Mihri Ablanın dediği gibi beni delicesine seviyor muydu? Dikkatle bakıyordum mavi gözlerinin içine.

(Campanella çalar.)

Evet, yoğun fırtınalar, duygu bulutları gelip geçiyordu bu gözlerden bana bakarken. Ama sonuna değin bana karşı savaşmaya karar vermişti. Ne garip... Şimdi düşününce şaşıyorum. Sahi Mihri Abla, sen nasıl her şeyi görebilmiştin, o yıldızsız Ankara gecelerinin içinde, o soba yanan odanda? Onu yeniden bulduğumda çocuk gibi sevinmiştim. Tıpkı bir çocuk gibi! Ama öylesine karmaşıktı ki ruhu. Ben onun için başka bir dünyanın insanıydım.

Belki de onu yolundan alıkoyacak bir tehlike.

Sizlere anlattıklarım ne tuhaf şeyler değil mi?

Sonra usulca bıraktım onu. Bir kâğıdı masaya koyar gibi. Daha fazla ürkütmeden. Zaten beni görünce karışan kafasını daha fazla karıştırmadan. Kendi başına, yapayalnız. Alıştığı gibi. Her zamanki gibi. "Özgürlüğümü, kısıtlamandan ürküyorum," demişti. "Sana alışmaktan ürküyorum. Sonuna değin savaşacağım."

Bıraktım onu, geldim. Baş edemeyeceğimi anlamıştım. Karşımdaki, benim tutsağım olmaktan delice ürküyordu. Evet, öyle. Onu daha fazla ürkütmek istemedim.

Arada yolda görürüm. Şimdilerde...

Biliyorum. Ben unuttum. O unutamaz. Artık bunu biliyorum.

...Geçenlerde Mihri Ablayı gördüm.

"Ne haber?" diye heyecanla sordu.

"Boş ver abla. Unuttum gitti," dedim.

Öyle üzüldü ki Mihri Abla.

"Zavallı çocuk," dedi. "Zavallı çocuk."

"Ama ne denli uğraştığımı, her an yokluğunda

onunla nasıl dolu olduğumu; nasıl umutsuzluk ve acı çekip sana ve iskambillerine koştüğümü biliyorsun, Mihri Abla. O soğuk, kimsesiz Ankara gecelerinde..."

MİHRİ ABLA: Biliyorum yavrum. Acıdım ona ama. Zavallı çocuk. Unutamaz. Tuttun ve bıraktın onu. Ama hep demez miydim. Onun garip kaderi bu. Yazık! O yapayalnız, didinerek çizdiği yolda yürüyecek. Arada içine bir bıçak saplanır. Aylı gecelerde...
Bu sensindir. İç geçirir, bekâr odasına döner. Uzun yatağına, gözlerini tavana diker. Öyle düşünür, durur. Yüreğine bıçak saplanmış.

KIZ: Nereden biliyorsun tüm bunları Mihri Abla? İskambiller de yok burada.

MİHRİ ABLA: Biliyorum yavrum, iskambillere gerek yok ki! Her neyse, acıdım ona. Zavallı çocuk. Çıkartamaz o yüreğine saplanan bıçağı.
(*Müzik: Paganini-Campanella.*)

YALNIZ ADAMIN DÜŞÜ

(Müzik: List-Aşk Rüyası.)

Yalnız adam konuşur:

Yapayalnız bir adamım. Ardımda bıraktığım yılların sayısı sanıyorum önümdekilerden çok. Ama durun, hüznülenmeyin hemen. Aslında hepimiz yalnız değil miyiz?

Siz... Evet siz sevgili bayan. Radyonun başında yününü ören... Siz de yalnız değil misiniz? Ya siz gece bekçisi, karanlık gecenin içinde, gökyüzünün, yarım ayın ve yıldızların altında yalnız değil misiniz? Sen uzun yolda kamyon süren şoför arkadaşım, sen de benim kadar yalnızsın. Öyle değil mi?

Gelin benim yalnızlığıma dönelim. Kalabalık bir yalnızlık benimkisi aslında. Yalnızlığımın içinde öyle çok eski yüz var ki...

(Bir an durur, yalnızlığına bakar sanki.)

Bakın bakın, görüyor musunuz? İşte ilk sevdiğim kız. Uzakta, eski mahallede, yolun kenarında görüyorum onu. Ne denli genç ve güzel. Sevmiştim onu, biliyor musunuz. Ben de çok gençtim. Hiç açılmadım ona. Öylece uzaktan izledim, arzuladım onu. Bir çocuğun bir camekânın ardındaki pastayı istemesi gibi istedim onu. O eski evlerden ve eğri büğrü sokaklardan oluşan bizim mahalleyi ne güzel bir yer yapmıştı benim için. Acaba o, bu gizli gücünün farkında mıydı? Hiç sanmıyorum. Belki benim de farkımda değildi. Oysa her şeyi, dünyayı ne denli güzel yapabiliyordu. O eski mahalleyi... O tozlu yol-

ları... Kepengi yarı inik bakkal dükkânlarını. Biliyorum, aşktı bu. Ne güzeldi!

(Müzik: *List-Aşk Rüyası*)

(Yalnız adamın sesi değişir.)

İşte annem. Bulaşıkları yıkıyor. Anne... Anneciğim. Yorulmuşsun. Niçin biraz oturmuyorsun? Akşama misafir mi var? Ama anne, senin ömrün hep mutfakta geçti. Hiç sırtını dayayıp bir yere oturmadın. Saçların hiç yapılı olmadı anne. Sana kimse çay getirmedi. Her sabah ayaküstü oracıkta, mutfakta içtin çayını.

Anne. Nereye gidiyorsun? Gitti... Annem gitti. Yine yarı karanlık evin bir köşesindedir. Belki çorapları yamar...

Ah. İşte karın. Ne kadar süslü değil mi? Bakın şu saçlara. Ne güzel kıvrılmış. Ensesine dökülüyor. Ne çok çalıştım seni mutlu etmeye karıcığım. Yüzün gülsün, bana sevgiyle sarıl diye ne kadar çok çabaladım. Hiç beğenmedin beni. Neden vardın bana, hâlâ anlamam. Sonra da beni bırakıp kaçtın. Senin gibi cilveli, rengârenk tüylü bir kuşu tutamadım avuçlarımda. Uçtun gittin.

İpek çorapların, yastığımdan aylarca çıkmayan parfümün. Ağladım biliyor musun. Sen beni bırakınca ağladım. İnanamadım gittiğine. İnanamadım bir türlü. Akşamüstü geleceksin sandım. Her akşamüstü geldiğin gibi... Elinde ufak bir paket. Belki bir ruj... Bir rimel.

Odana girip soyunurdun. Saçlarını fırçalardın. Az konuşurdun benimle. Biliyor musun hiç anlamadım bir dostun olduğunu. Ne tuhaf değil mi, yalnızca beni seviyorsun sanırdım. Mutluydum o zamanlar. Sen ve ben aynı dünyada yaşıyoruz sanıyordum.

(Acı acı güler.)

Bana bir mektup bile bırakmadan gidiverdin bir gün. Günler sonra duydum o korkunç öfkeyi... Seni bulup öldürmek istedim. Saçlarından tutup yüzünü tokatlamak. Seni yerlerde sürüklemek istedim.

(Müzik: Aşk Rüyası.)

(İç çeker.)

Hiçbirini yapamadım. Bulamadım ki seni. Sanki kentin içinde bambaşka bir boyuta karışıp gitmiştin. Neyse bıraktığın eşyalar hâlâ dolapta.

Ah, işte arkadaşım Memduh. Memduh, nasılsın? Ne kadar özlemişim seni kardeşim. İşler nasıl? Biraz para kazanabiliyor musun şimdi? Memduh, ne kadar parasızdık değil mi? Hani o muhasebe bürosunda çalışırken... Ulan kızları pastaneye bile davet edemezdik parasızlıktan. Borçlarını ödedin mi Memduh? Hani kredi almıştın... Sahi, o istediğin arabayı alabildin mi sonunda? Memduh, allahaşkına söyle çevre yolunda, Boğaz'da, Bağdat Caddesinde gönlünce gezebildin mi?

Bıyık bırakmışsın. Vallahi çok yakışmış. Ceketinde iyi kesimli. Heey... Nereye gidiyorsun? Bir kızla randevun mu var? Fıstık mı? Helal olsun Memduh! Hadi arkadaşım, iyi eğlen. Güle güle.

(Bir an durur.)

Mukaddes... Sen ne arıyorsun burada? Bana öyle bakma. Gene gözlerin dolmuş. Ne yapıyorum da üzüyorum seni Mukaddes? Gerçekçi ol. Bak, ne güzel böyle yaşayıp gidiyoruz işte. Hadi bana bir rakı koy. Off, boş ver kocanı anlamayı. Niçin hep üzülüyorsun Mukaddes? Biliyor musun beni gerçekten seven tek kadın sendin. Ama ben seni sevedim işte. Ne bileyim, çok üstüme düştün. Pervane oldun çevremde. Söküğümü diktin, geç gelince gece, göz yumdun. Sana arkamı dönüp uyuyunca ses etme-

din. Mukaddes, ağlama artık. Böyle yaparsan kaçacağım evden şu gece zamanı. (*Kendi kendine.*)

Gitti Mukaddes... Yatak odasına gitmiş olmalı. Yatakta yalnız başına yatar. Yorganın altına saklar yüzünü.

Off, bu kalabalık sıktı beni. Şimdi yalnızım. Bir sigara yakıyorum ve radyonun düğmeleri ile oynuyorum.

(*Müzik: List-Aşk Rüyası.*)

HALICININ DÜŞÜ

HALICI: Dükkânım şu köşe başında. Kalenin oraya çıkar-ken... Karşıda aktar dükkânı var, yanda bakırcı. Tam karşımda da eski lambalar satan antikacı.

İyi yerde dükkânım. Uğrayan çok olur. Halı satarım, kilim satarım. İyi Yağcı Bedirler var. Bün-yan var, Hereke var; yeni geldi çok güzel Kars halı-ları var. İşte benim günüm bu halıların arasında ge-çer. Müşteri gelince hepsini indirir, açarım. Evet, bi-raz tozlu bir dünya, ama olsun.

Sigara alır mıydınız?

Bir çay içersiniz...

(*Seslenir.*)

Oğlum, iki demli çay getiriver...

HALICI (*Sesini alçaltır.*):

Çaylarımızı içerken size ilginç bir öykü anlataca-ğım. Belki inanmayacaksınız, ama gerçek. Kaç gün-dür, sabah sigaramı yaktığımda, yaşadığım bu akıl almaz olayı düşünüyorum.

Dinleyin: Şuradaki eski Hereke halısını görü-yor musunuz? Evet, işte onun bir eşi vardı. Daha ko-yu renklisi. Geçen gün müşteri gelmişti. Her za-man yaptığım gibi indirdim halıları. Bir bir yere ser-dim. Müşteri gidince de hepsini toplayıp kaldırdım.

Getir oğlum çayları... Evet, ne diyordum, en altta bu halı serili kalmıştı. Sigara paketimi almak için üstünden yürüyüp, dükkânın köşesine gider-den birden zelzele oldu sandım. Garip bir duygu. Anlatması güç. Sanki halı birden altımdan kayıver-di. "Aman, deprem oluyor, tutunayım!" dedim, tutu-

namadım, halının üstüne boylu boyunca düştüm.
(Çayından bir yudum alır.)

İşte o anda akıl almaz bir olay oldu. Halı usul usul yerden havalanarak dükkânın içinde yükseldi. Ben halının üstünde, yüzükoyun yatıyorum!

Düşünün halimi! Halı dükkânın içinde bir tur attıktan sonra, kapıdan çıkıp Çıkırıkçılar Yokuşundan aşağıya doğru uçmaya başladı.

Vallahi haklısınız. İnanılacak gibi değil. Ama gerçek. Ben halının üstünde doğrulmuştum. Yerden on metre kadar yükselmiştik. Hayır, tansiyonum da var, fazla heyecana gelemem. Yokuşun iki yanındaki esnaf, dükkânlarının içinde, kasa başında; müşteri önünde... Kimsenin beni gördüğü yok, halı gittikçe yükseliyor. Şöyle bir on beş metre yükseldik yerden. Çıkırıkçılar Yokuşu geride kaldı. Uçakta gibiyim. Müthiş bir duygu. Kentin üstünden sihirli halı ile uçuyorum. Aşağıda arabalar, yayalar, yanıp sönen trafik ışıkları... Halı bir sol yaptı. İyice tutundum kenara. Eski Cebeci Mezarlığının üstünden geçtik. Ulu solgun selviler; unutulmuş mezar taşları... Azıcık eğildim, aşağıya bakıyorum. Korktum, bir fatiha okudum. Halı bir sağ yaptı; Mamak sırtlarındayız şimdi... Şehri geride bıraktık; acaba bu halı beni nereye götürüyor? İçimi bir merak kapladı. Tam bağdaş kurmuş önüme bakıyordum ki, halı bu sefer tam ters yöne döndü; iyice de hızlandı. Baktım bu kez Çankaya tarafına doğru gidiyoruz.

Allah allah, sanki halı bir yeri arıyor gibi geldi bana. Neyse "yaşayayım, göreyim," dedim. Cebimde sigara paketim vardı, bir tane zorlukla yaktım. Tepe de rüzgâr var, anlarsınız ya!

Uzaktan Cinnah Caddesi gözüktü. İpince, upuzun altımda. Kuleye yaklaşıyoruz... Halı bir yavaşlıyor, bir hızlanıyor. Bir grup kuş geçti yanımızdan. Biz

düz gidiyoruz. Kenti böyle tepeden hiç görmemiş-
tim. Kenardan eğildim; bakıyorum. Halı gene sal-
landı biraz, yavaşladı. Şimdi Köroğlu Caddesinin
oradaki varsıl villalarının üstünden geçiyoruz. Ne
güzel yerlermiş... Bahçeler bakımlı, yollar ağaçlık-
lı... Pencereelerde tül perdeler; cam kenarlarında sik-
lamen saksıları, açelya saksıları... Hizmetkârlar
cam siliyor.

Başka bir dünya kardeşlerim. Baktım halı iyice alça-
lıyor, "Galiba düşünüyoruz. Yandık!" dedim. Kenara
yapıştım. Halı süzülerek villalardan birinin açık bı-
rakılmış geniş salon camından içeriye girdi. Pırıl pı-
rıl parkelerin üstüne konuverdi. Şaşkın şaşkın çev-
reme bakıyorum. Salonda kristal avizeler, goblenli
hazeren koltuklar, duvarda nadide tablolar, köşede-
ki vitrinde kristaller...

Çevrede şık kadınlar oturuyor. Çığlık çığlığa bağır-
maya başladılar halının üstünde beni görünce. An-
ladım ki bir kadınlar gününün ortasına inmişim.

"Korkmayın hanımlar," diye bağırdım. "Herkes yeri-
ne otursun!"

Hanımlar sakinleşip yerlerine oturdular. Ev sahibi-
si olduğunu sandığım, topluca sarışın bir kadın,
"Aaa! Bu bizim halı. Hereke halısı! Babamdan ka-
lan. Yıllar önce çalınmıştı. Geri geldi! Tanrım, halı
geri geldi!" diye bağırdı; düşüp bayıldı.

Atladım halının üstünden, hanımı ayıltmaya çalışı-
yoruz. Diğer kadınlar; hizmetçi başına toplandılar.
Kolonya serpiyoruz. Kadın ayıldı.

"Hanımefendi," dedim. "Bu halı benim dükkândan.
Beş senedir bende durur."

"Hayır, hayır! Bu benim babamdan kalma Hereke
halısı!"

Ayıkla pirincin taşını. Halıyı dürüp sıvısayım de-
dim. Mübarek halı sanki parkeye yapışmış. Etle ke-

mik gibi. Kalkmıyor bir türlü.

Allah cezanı versin senin halı! Anlatamadım derdimi. Bir çay verdiler. Sinirden içemedim. Bir geçirti tuttu. Halı sanki yere çimentolanmış. Ne yapayım, bindim bir dolmuşa, geldim dükkâna.

Güzelim halı orda kaldı.

Evet. İşte geçen gün böyle bir olay yaşadım. İster inanın, ister inanmayın. Şimdi korkudan hiçbir halıyı yere sermiyorum.

Neme lazım. Bu halılarda işi azıttılar. Her neyse efendim, bir çay daha alır mıydınız?

(Ezan sesi.)

KAYBETTİĞİM KIZ

SUNUCU: Siz hiç kristal bir çubuğu kazara kırdınız mı? Biraz özensizlikten veya dikkatsizlikten? İşte o zaman o çubuğun bir daha hiç yapıştırılmayacağını bilirsiniz. Düşler de bazan öyle oluyor işte. Gelin, kulak verelim; birisi konuşuyor: Duyuyor musunuz?

(*Müzik: Verdi-La Traviata'dan 'Ölüm Müziği'*)

ERKEK: Yıllar sonra bu gece seni düşünüyorum Feriha... Yatağımda dönüp duruyorum, uyku tutmadı bir türlü. Karım yanı başımda derin bir uykuya dalmış. Arada bir uykusunda iç geçirip kimbilir ne düşler görüyor. Bir sağa bir sola dönüyorum yattığım yerde. Gözümün önüne geliverdin birden. Öyle canlısın, öyle yakınsın ki bana; elimi uzatsam tutabilirim seni. Hüzünlü kahverengi gözlerinle bana bakıyorsun, saçların her zamanki gibi yandan ayrılmış... Üstünde karışık renkli bir el örgüsü kazak, altında siyah etekliğin. Yirmi yıl önce, Samatya'da, sahil yolunda el ele yürüdüğümüz günlerdeki gibisin aynı.

Ne uysaldın, Feriha. Kedi gibiydin. Ne istesem yapardın. Ondan mı kıymetini bilemedim acaba?

Ben çok gösterişliydim o zamanlar, anımsıyor musun? Mavi gözlerim dünyaya parlak parlak bakar, saçımı geriye atıp çapkınca gülerdim sık sık. Yaşam beni henüz çökertmemişti, Feriha. Şimdi görsen belki tanımazsın bile beni. Kalabalığın içinden biriyim artık ben. Gelecek için ne büyük umutlarım vardı, anlatırdım sana onları. Her orta hallice

kız gibi, hayranlıkla dinlerdin beni. Beş parasızdım, ama iyi giyinirdim değil mi? Hani açık mavi bir ka-
zağım vardı. Gözlerimin renginde...

Unutmamışsındır, Feriha... Nasıl unutabilir-
sin? Ne beğenirdin beni, anımsıyor musun? O uysal
bakışlı gözlerindeki pırıltı bu gece, bu karanlık ya-
tak odasında benimle. Ne tuhaf.

Evlilik bekliyordun benden. Ama bunu cesa-
ret edip de hiçbir zaman söyleyememiştin bana. Kı-
rık dökük sokaklarda dolaşırdık seninle, Kocamus-
tafapaşa'nın oralarda.

Bir arkadaşın vardı, adı Sacide'ydi galiba. So-
luk benizli, yağlı, bakımsız saçlı; yaşı geçmiş bir kız-
dı. Evkaf'a ait, ufak bahçeli bir evde annesiyle otu-
rurdu. Sırdaşıydın o senin.

Bazı akşamüstleri onların evinde buluşur-
duk. Annesi yaşlıydı, üst kattan inmezdi. Anımsı-
yor musun o eski tahta evin küf kokan taşlığını? Ya-
nındaki sedirli odayı... Pencerenin içindeki paşaça-
dırlarını, pembe pembe açan begonyaları? Sedirde
yan yana otururduk seninle. Yaklaşırdın bana.
Umutla iç geçirir, birşeyler anlatırdın. Sacide çay
demler, getirirdi bize.

Ben üniversite son sınıfta takılmıştım. Genç-
lik tiyatrosunda ufak rollere çıkıyordum. Söyle ba-
na, çevremdeki alımlı kızlardan kıskanır mıydın be-
ni Feriha? Biliyorum, kıskanırdın, ama belli etmez-
din. Yumuşaktın, yaşamı benim gözümle görür-
dün, ama o zamanlar anlamazdım ben bunu. İçim
coşku doluydu, o yıllar; belki biraz çapkın mıydım?

Tiyatroda benimle oynayan esmer bir zengin
kızı da arada düşlerime girer olmuştu. Ama sen hep
yanımdaydın. Provalarda, arkada bir yerde oturur,
parlayan gözlerle izlerdin beni.

İşte o sırada annem geldi Samsun'dan. Tom-

bul, güçlü, çocuklarına düşkün bir Anadolu kadınıydı annem. Öylesine, rastgele tanıştırmıştım seni annemle. "Bir arkadaşım, özel biri değil," demiştim. Annem beğenmemişti seni Feriha. O oğluna, varlıklı, gösterişli bir kız almak istiyordu. "Oğlum, bu kız sana tutkun, peşini bırakmıyor. Sana nasıl baktığını görmüyor musun? Kancayı atar, kurtulamazsın. Beğenmedim onu, oğlum. Ne bileyim ben; sönük bir tip. Hüzünlü bakıyor. Giyimi kuşamı gösterişsiz. Bakımsız. Pabuçlarının topukları yenik." demişti.

Sana, annemin gözüyle baktım ertesi gün. Gerçekten ayakkabılarının topukları aşınmıştı. Çoraplarının rengini beğenmedim. "Feriha, ayakkabılarının topukları gitmiş, farkında değil misin? Kendine bir çekidüzen versene," dediydim sana. Yüzünden bir an acı, bir kırgınlık geçti.

Ne tuhaf şey, bu gece, şu karanlık odada, o bakış benimle beraber. Yatağımın köşelerinde, yastığımın üstünde kovalıyor beni. Kristal bir çubuğun kırıkları gibi yüreğime batıyor.

"Bütün gün sokaklarda dolaşıyoruz. Topuklar ondan gitti. Yaptırırım," demiştin. İkimizin de bir çift pabucu vardı o zamanlar.

Annem diyordu ki, "O öteki kızı da hiç beğenmiyorum. Hani Sacide mi, nedir adı. Tıpsız. Oğlum, çok bilmiş şeyler bu kızlar. Nereden düştün bunların ağına... Çevrene bak. Ne güzel kızlar var. Yakışıklısın oğlum, bir tanem benim. Sana layık olanı seç."

Annemin gözüyle bakmaya başlamıştım sana. Gerçekten hiç yanımdan ayrılmıyordun. Oysa daha önce pabucunun topuğuna, çorabının rengine dikkat etmezdim.

Bir gece, senden ayrılınca, oyundaki esmer kı-

za telefon ettim. "Aysel, nasılsın? Yarın oyundan sonra bir yerde oturalım mı?" dedim. "İşim var," dedim sana ertesi sabah. Samatya'da denize karşı yürüyorduk. "Akşama buluşamayacağız. Ben seni ararım. Tamam mı? Arkadaşlarla bir yere gideceğiz..." Şaşırmıştın. Duyumsadın o an her şeyi, biliyorum Feriha. Anlamıştın. Seni ilk kez atlatıyordum.

İstasyonlarda durmadan, hızla giden bir tren gibiydim. O an seni çok gerilerde bırakmış, ileriye doğru koşuyor, koşuyordum sanki.

O sabah serindi hava biraz, değil mi? Birden üşür gibi titremiş, rengi bulanık ceketine sarılmıştın. Samatya'nın oralarda çiğ renkli bir güneş ışığı vardı, birden anımsadım. Bu gece zamanı... Şu odanın içinde.

"İyi ettin oğlum," diyordu annem. "Aç arayın biraz. Başkalarını da gör."

Bana hiçbir şey sormadın. Sustun. Öylece durdun. Rüzgâr çıkmış, saçımız başımız karışmıştı. Ben, akşam esmer kızla buluştum. İşveli mi işveliydi.

Unuttum seni Feriha.

Ama bu gece... içim yanıyor o günü düşündükçe.

Seni sahil yolunun oralarda, bana olan hayranlığınla, tüm uysallığınla; kedi gibi sokulganlığıyla yitirdim gittim.

Farkına bile varmadan yitirdiğimi...

Şimdi beni görsen tanımazsın, Feriha. Sokaktaki adamım ben artık. Omuzlarım çökmüş, gözlerim fersiz bakıyor.

Doğru kadını seçemedim. Düşlerim mi? Düşlerimi de gerçekleştiremedim. Param yoktu ki!

Evet, o zengin kızla evlendim. Ama kurulan yaşam onundu, benim değil. Bunu anladığımda çok

gecikmiştim, Feriha.

Neyse boş ver. Boş ver bunların hepsini.

Yıllardır Samatya'ya gitmedim. O kırık dökük sokaklara girmedim. Yoksul evlerin pencereleğinde güneş bakan pembe begonyaları, paşacırlarını bir daha hiç görmedim.

Aşındım gitti.

Anlıyor musun beni bu gece, Feriha? Yaşam aşındırdı beni. Artık yakışıklı da değilim. Öyle işte. Söndüm birden.

Haydi, gözlerimi sımsıkı kapatıyorum. Belki uyuyabilirim.

Bırak beni, Feriha.

Bırak da uyuyayım, olur mu?

Yarın işim çok.

(Müzik: Verdi-La Traviata'dan 'Ölüm Müziği')

AY'A YOLCULUK

(...Bir grup insan, 2075 yılında, Ankara'nın Kızılay Meydanından Ay'a dolmuş yapan bir uzay gemisine binmek üzere-
dirler.)

(Müzik: Offenbach, "Ay'a Yolculuk" Operası Üvertürü.)

BAKKAL HURŞİT: Efendim, yıl 2075. Ben Hurşit, Cebeci'de bakkallık yapıyorum. Vaziyet bildiğiniz gibi. Geçim dünyası, şartlar zor. Hiçbir şey değişmedi. Hayır efendim, hiçbir şey değişmedi. Yaşam koşulları aynı. Ama teknik ilerliyor bildiğiniz gibi. Konu komşu herkes Ay'a gidiyor. Hafta sonu için falan. Hava değişikliği... Karım Atiye tutturdu, "Hurşit, bir gitmeyen biz kaldık, Ay'ı mehtaplı gecelerde uzaktan seyretmekten bıktım. Sinir basıyor. İle bu hafta sonu, Kızılay'dan saat başı kalkan uzay gemisi ile biz de gidelim," dedi. Efendim, Kızılay'dan kalkan gemiler ucuz. Kaçak çalışıyorlar. Korsan gemi bunlar. Ama konu komşu gittiler, memnun kaldılar. Ben de kıramadım karımı, Ay'a iki bilet aldık. Geminin oraya gittik.

DEĞNEKÇİ (Bağırır): Haydi Ay'a bir iki, bir iki! Dolunca hemen kalkıyoruz. Ay'daki tesiste konaklama, ufak krater turu, hepsi bilete dahi. Hadi, bir iki, bir iki!

BAKKAL HURŞİT: Oğlum biz biletimizi aldık. Buralarda biraz dolanalım mı? Ne zaman kalkacak uzay gemisi?

DEĞNEKÇİ: Abicim, atlayın içeriye. Geçin oturun. Şimdi

dolar. Hemen kalkıyoruz. Bizde beklemek yok.

BAKKAL HURŞİT: Hadi Atiye, giriyoruz. Dikkat et, başını çarpma.

ATİYE: Ayy, heyecandan bayılabiliyirsin, Hurşit! Sonunda yakından görebileceğim Ay'ı. Ah, ne müthiş bir şey bu! Düşünsene yıllar önce Ay'lı bir gecede bana evlenme teklif etmiştin. Ayışığında. Şimdi o ışığın içine gireceğiz değil mi?

BAKKAL HURŞİT: Ne bileyim hanım. O ışık yansıma diyorlar. Neyse, boş ver şimdi bunları. Atla, hadi atla, şu uzay gemisine.

DEĞNEKÇİ: Haydi kalkıyor! Ay'a bir iki, bir iki. Biletler burdan alınıyor.

ZİYA BEY: Oğlum, Ay'a mı gidiyor bu gemi?

DEĞNEKÇİ: Ay'a gidiyor babacığım, konforlu koltuklar, içeride kahve, çay servisi de var.

ZİYA BEY: Oğlum, direkt gidiyor değil mi? Yoksa başka gezegenlere de uğruyor mu? Geçen gün komşular "Dilenci vapuru gibi orada burada durdu. Yol uzadı," dediler.

DEĞNEKÇİ: Babacığım, bizim gemi direkt sefer. Biniyosun vün! Ay'dasın. Yerler doluyor, ona göre. Niyetliysen çabuk ol.

ZEYNEP HANIM: Hadi Ziya Bey, al biletleri de binelim gemiye. Bak direkt sefermiş. Annem heyecanlanıyor. Zavallı gece hiç uyumadı, Ay'a gideceğim diye. Bir an önce binelim gidelim.

KAYNANA İKBAL: Ay, binebilecek miyim acaba? Ah, rahmetli bu günleri göremedi diye nasıl yanıyorum. Ah, Tefk nur içinde yat e mi? Ah, şu uzay gemisinin içinde sen de olsaydın ne olurdu. Ya Rabbim, darahverdim. Heyecanlandım çok. Galiba binemeyeceğim.

ZİYA BEY: Dur, İkbal Hanım. Paniğe kapılacak bir şey yok. Veriniz elinizi. Bakın ben önden giriyorum.

Hadi, bir gayret.

ZEYNEP HANIM: E, anne aşkolsun! Kaç aydır istiyorsun Ay'a gitmeyi. Korkacak ne var canım? Hadi anneciğim atla.

DEĞNEKÇİ: Valide, ürkecek bir şey yok. Sen gel şu ön tarafa otur. Gemi ateşlenince sarsılmazsın.

BAKKAL HURŞİT: Hanımefendi, eşim zeytinyağı dolma yaptı. Sefertasına koydu. Paylaşırız içeride. Konuşuruz, zaman çabuk geçer efendim.

İKBAL HANIM: Ay, bilmem ki! Birden korkuverdim işte. Sağ olun beyefendi.

(PİLOT *içeriden* DEĞNEKÇİ'ye seslenir:)

PİLOT: Ramiz, Ramiz!

DEĞNEKÇİ: Buyur Pilot Abi.

PİLOT: Ramiz, geri saymaya başlayacağım. Oğlum, topla yolcuyu. Kapıları kapat. Gecikiyoruz.

DEĞNEKÇİ: Tamam abi. Bakın pilot çabuk olun diyor. Geri saymaya başlayacak.

BAKKAL HURŞİT: Hadi, giriyoruz. İkbal gel, tutun bana.

DEĞNEKÇİ: Durun basamağı getiriyorum.

RIZA BEY: Oğlum bu basamak biraz oynak, sallanıyor.

DEĞNEKÇİ: Yok baba, sağlamdır. Merak etme tutun bana.

GENÇ KIZ: Ay'a direkt uçuş mu?

DEĞNEKÇİ: Evet, buyurun... Kalkmak üzereyiz.

GENÇ KIZ: Bir bilet istiyorum. Hemen kalkıyor mu?

ATİYE: Hemen kalkıyormuş. Hadi hepimiz binelim.

(DEĞNEKÇİ PİLOT'a seslenir.)

DEĞNEKÇİ: Müşteri tamam. Kapıyı kapatıyorum abi!

(*Kapı kapama sesi duyulur. Geri sayış: (Eko) 10-9-8-7-6-5-4... Gemi büyük bir gürültüyle havalandırılır.*)

ATİYE: Havalandık galiba. Hurşit, Hurşit kemerini çözme daha.

BAKKAL HURŞİT: Dur hanım, birden geriliverdim.

(PİLOT'un anonsu duyulur.)

PİLOT: Sayın yolcularımız, Ay'a doğru yola çıkmış bulunuyoruz. Uçuş süresince kemerlerinizin bağlı olmasına dikkat edin ve lütfen sigara içmeyin.

ZİYA BEY (GENÇ KIZ'a):

Küçük hanım, ilk kez mi gidiyorsunuz Ay'a?

GENÇ KIZ: Hayır, her hafta sonu gidiyorum.

ZİYA BEY: Yaa, öyle mi?

GENÇ KIZ: Sözlüm Ay'daki tesiste görevli. O gelemiyor sık sık. Ben fırsat buldukça gidiyorum işte.

ZEYNEP HANIM (ATİYE HANIM'a):

Siz daha önce gitmiş miydiniz?

ATİYE: Yok, kısmet olmadı. İlk kez göreceğiz oraları. İşte bir hava değişikliği.

(Müzik: Offenbach, "Ay'a Yolculuk" Operası Üvertürü.)

İKBAL HANIM: Ah rahmetli Tevfik Efendi... Sen oraları göremeyeceksin diye içim yanıyor. Ah, gözüm arkada gidiyorum vallahi.

BAKKAL HURŞİT: Atiye, sen zeytinyağlı dolmaları ikram etmeye başla istersen. Bak benim birden içim ezildi.

DEĞNEKÇİ: Heyecandandır ağabeyciğim. Geçer. Ben birazdan demli çay servisine başlıyorum.

İKBAL HANIM: Benimki ince belli cam bardakta olsun, olur mu oğlum. Kız beli gibi ince belli bardakta.

(Aralarında konuşurlar... Konuşmalar birbirine karışır. Gemiden tuhaf bir ses duyulur.)

RIZA BEY: A, aa, neydi bu gürültü?

İKBAL HANIM: Aman, lastik patladı galiba!

BAKKAL HURŞİT: Bu gemide lastik yok ki, hanımefendi... Allah allah, sallanmaya başladık.

ATİYE (DEĞNEKÇİ'ye bağırır): Oğlum ne oluyoruz? Dalgalı denizde sallanır gibi yalpa vurmaya başladık.

BAKKAL HURŞİT: Sakin olalım. Herhalde hava boşluğuna düştük.

(Bir gürültü daha duyulur. Uzay gemisinin içinde panik. Bağırışmalar.)

DEĞNEKÇİ *(Bağırarak)*: Kalkmayın! Herkes yerine otursun! Kemerlerinizi bağlayın.

RIZA BEY: Ne oldu oğlum? Söylesene ne oldu?

DEĞNEKÇİ: Baba, ateşleme füzelerinden biri tutuştu. Buji yandı.

ZEYNEP HANIM *(Bağırır)*: Eyvah, düşüyoruz! Hepimiz öleceğiz.

ATİYE *(Ağlar)*: Ah, ne demeye bindik bu uzay gemisine. Görmez olaydık Ay'ı. Uzaktan görmek nemize yetmedi...

İKBAL HANIM: İçime bir sıkıntı geldiymiş daha binerken. Ah, rahmetlim. Ah, Tefvîğim. Sen olsan bindirmezdin. Ah, ne ihtiyatlı adamdın sen... *(Ağlar)*

ZİYA BEY *(Sinirlenir.)*: Eli sıkıydı rahmetlinin. Onun için götürmezdi. Başka nedeni yok.

İKBAL HANIM *(Bağırır.)*: Damat, damat sen neler söylüyorsun. Burada hepimiz ölümün eşiğindeyiz. Hâlâ rahmetliye laf ediyorsun ayol, ayıp.

BAKKAL HURŞİT: Durun canım. Şimdi böyle şeylerin sırası mı? Durun da canımızı nasıl kurtarıyoruz onu düşünelim.

GENÇ KIZ: Ah, Ay'a giderken ölmek istemiyorum. Ah Namık, ah. Senin yüzünden ölüyorum işte... İnat ettin, Ay'da iş buldun. Dünya yetmedi sana.

DEĞNEKÇİ: Sıkı durun. Soldan meteor geçiyor!

İKBAL HANIM: Allah muhafaza göktaşı. Bir çarpsa, paramparçayız. Ah, neler geldi başıma... *(Dövünür.)*

PİLOT: Meteoru atlattık. Konya Ovasına kör iniş yapmaya çalışacağım. Herkes yerine sıkı yapışsın.

BAKKAL HURŞİT: Ay'a derken Konya Ovasına iniyoruz .

demek.

ATİYE: Ayol, inebilsek şükret be adam. Arkada alevler çıkıyor. Kuyruk alev alev. Yanıyoruz.

GENÇ KIZ: Ah, inşallah inebiliriz Konya Ovasına. Tövbe! Bir daha Ay'a ayak basmam. Namık gelsin, hafta sonları. Canı isterse.

DEĞNEKÇİ (*Bağırır*): İniyoruz... İniyoruz! Sıkı tutunun.

ZİYA BEY: Galiba çakılacağız. Yarabbim sen yardım et.
(*Gürültüler duyulur. Artar. Gemi yere iner.*)

PİLOT: Sayın yolcular, Konya Ovasına kör inişi başardım. Hepinize geçmiş olsun.

(*Her kafadan bir ses çıkar.*)

ZİYA BEY: Aç şu kapıyı oğlum. Çıkalım şu ecel gemisinden.

BAKKAL HURŞİT: Şükür kurtulduk. Oh, ne güzelmiş Konya Ovası.

ATİYE: Dünya varmış, kurtulduk. Aman, ben Ay'ı ne yapayım.

DEĞNEKÇİ: Hadi, basamağı koydum. Herkes dışarıya.
(*Gürültüyle inerler.*)

ZEYNEP HANIM: Ay'a gitmek kim, biz kim? Kurban ke-seceğim vallahi. Hadi acenteye gidelim de, Ankara'ya otobüs biletlerini alalım.

GENÇ KIZ: Hadi. Hemen gidelim. Otobüs terminali şurada.

(*Sesler uzaklaşır.*)

TELEFON HATLARI

(Dört kişilik konuşma. Telefon hatları birbirine karışmıştır. SANTRAL MEMURESİ işi düzeltmeye uğraşır.)

SANTRAL MEMURESİ: Bu gece santralda nöbetçiyim. Hava buz gibi. Çizmelerimin içine keçe koydum, gene de ayakların bûz kesiyor. Bütün gece burada oturmak kolay değil. Birazdan telefonlar çalmaya başlar. Hatları birbirine bağlarım. Bu benim gece dünyamdır işte... Yüzünü görmediğim, hiç tanımadığım insanların konuşmalarına kulak misafiri olurum arada, ister istemez. Bir aspirin alacağım, içim titriyor, üşütmüşüm galiba.

(Telefon çalar.)

SANTRAL MEMURESİ: Alo. Kaç numara dediniz? Tamam bağlıyorum.

I. KADIN: Alo. Alo Müşerref... Rahatsız etmedim ya? Evde el ayak çekildi arayayım dedim, anlatacaklarım var.

II. KADIN: İyi akşamlar Hadiyecğim. Çok iyi ettin aradın. Meraktan çatlıyorum. Haberler sende...

MÜŞERREF: Şekerim, bugün çaydaydım biliyorsun. Erkence gittim, Sibel gümüş takımları çıkarmış. Pasta getirtilmiş. Fırında börek. "A canım, niye bu zahmetler... Biz bize değil miyiz? Ne diye bu kadar telaşlanıyorsun?" diye sordum. Canım, biliyorsun, her cuma çay içer konuşuruz, hiç böyle hazırlık yapılmaz evde.

HADIYE: Allah allah, demek gümüş çay takımlarını çıkartmış... Masaya Çin işi örtüyü de yaymış mıydı?

MÜŞERREF: Evet, masaya Çin işi örtü de yayılmıştı. Di-

lim dilim limonlar, Avrupa peçeteler, her şey hazır-
dı. Odada bir İngiliz çayı kokusu...

HADIYE: Acaba eve o zamana değin hiç gelmemiş biri mi
gelecekti?

MÜŞERREF: Tamam, bildin güzelim. Haşimi Beyin eski
karısı gelecekmiş...

HADIYE: Haşimi Beyin eski karısı mı? Ayol, Sibel tanır
mıymış onu? Nereden nereye.

MÜŞERREF: Uzaktan tanırmış, davet etmiş.

HADIYE: Haşimi Bey evleniyor, biliyorsun.

MÜŞERREF: Bilmez miyim. Herkes bunu konuşuyor.
Genç, güzel bir kadınla evleneceği söyleniyor.

HADIYE: Kimmiş bu kadın?

MÜŞERREF: Bir iki kez birlikte görmüşler Haşimi Bey
ile. Genç, işveli bir şeymiş. Yok, adını bilen yok. Yep-
yeni birisi.

HADIYE: Pekiyi, eski karısını nasıl buldun?

MÜŞERREF: İşte onu anlatacağım sana. Ciddi, yüzü pek
gülmeyen bir kadın. Yani hepimiz sofrada biraz çe-
kindik ondan.

(Telefon çalar.)

SANTRAL MEMURESİ: Alo. Evet. Sonu 38 mi dediniz...
Bağlıyorum...

ERKEK SESİ: Alo, bir tanem nasılsın? Yoksa uykudan mı
uyandırdım seni.

KADIN: Haşimi. Uyur muyum ben bu saatte? Telefon
edersin diye bekliyordum. Nasılsın canım?

HAŞİMİ BEY: İyiyim güzelim. Bugün bütün gün ihaledey-
dik, biliyorsun. Neyse, aldık. Sen nasılsın İpekçi-
ğim. İpek Hanımım benim... Çok özledim seni.

İPEK: İyiyim işte. Masaj salonuna uğradım sabah. Aman
Haşimi, artık gitmemeye karar verdim. Her taraf
kadın, kadın. Dedikodu. Sıkıntı geldi.

HAŞİMİ BEY: Oralar öyledir bir tanem. Senin masaja ihti-
yacın yok ki. Ama eğleniyorsan, git. Kadın dünyası,

yavrucuğum.

İPEK: Ay, gerçekten öyle. İşte önümüz bahar diye birkaç seans gideyim dedim.

HAŞİMİ BEY: Alo... Alo... İpek. Sesin gelmiyor. Alo...
(*Kendi kendine*) Telefon mu kesildi nedir? Alo?

MÜŞERREF: Alo buyurun?

HAŞİMİ BEY: İpek... Alo? İpek Hanımla görüşüyordum efendim.

MÜŞERREF: Siz nereyi aradınız beyefendi? Ben Müşerref.

HAŞİMİ BEY: Alo, ben Haşimi Alemdaroğlu. Hatlar karıştı galiba hanımefendiciğim, özür dilerim.

MÜŞERREF: Haşimi Bey, iyi akşamlar... Ben Müşerref. Müşerref... Sibel Hanımın arkadaşı, anımsadınız mı?

HAŞİMİ BEY (*Soğukça*): A, ne rastlantı. İyi akşamlar Müşerref Hanım.

SANTRAL MEMURESİ: Allah allah, hatlar karıştı galiba... Cızırtı da var. Şu fişi şuraya sokayım. Amaan, aspirini içemedim daha. Gözümden su akıyor soğuktan.

İPEK: Alo, Haşimi? Alo, sesin gelmiyor canım. Hat mı kesildi acaba? Haşimi, duyuyor musun? Ben İpek.

HADİYE: Alo? Efendim siz nereyi aramıştınız?

İPEK: Haşimi Alemdaroğlu'nu aramıştım. Hatlar karıştı galiba...

HADİYE: Burası Hadiye Engin'in evi efendim.

İPEK: Affedersiniz. Kapatıyorum. Karışıklık oldu.

SANTRAL MEMURESİ: Allah allah. Ne oluyor bu hatlara bu gece? Aklımı oynatacağım. Arap saçına döndü her şey.

HAŞİMİ BEY: Alo. Alo...

SANTRAL MEMURESİ: Bir dakika beyefendi, bağlıyorum.

HADİYE: Alo?

HAŞİMİ BEY: İpekçiğim. Telefona bir şey oldu. Hatlar karıştı galiba.

HADİYE: Bir yanlışlık olacak, burada İpek Hanım diye birisi yok. Kimsiniz beyefendiciğim, nereyi aradınız?

HAŞİMİ BEY: Efendim, ben Haşimi Alemdaroğlu. Hatlar karıştı herhalde... Özür dilerim, kapatıyorum.

SANTRAL MEMURESİ: Aklım başımda değil dedim ya size. İki fişi de değişik deliklere sokmuşum. Gece vardiyası. Bu ayazda... Bu kadar olur işte. (*Ahizeye konuşur*) Hanımefendi, bağlıyorum.

HADİYE: Alo Müşerref, sen misin?

MÜŞERREF: Aman Hadiye demin akıl almaz bir olay oldu.

HADİYE: Bak şu işe, bana da aynı şey oldu. Ne geceymiş!

MÜŞERREF: Demin telefon hatları karıştı. Bir de baktın karşımda Haşimi Bey. Aklım duracaktı! "İpek, sen misin?" diyor. Kızın adı 'İPEK'miş demek. Acaba hangi İpek?

HADİYE: Dinle, seninki bir şey mi? Ben hem Haşimi Bey ile, hem de İpek'le konuştum. İnan bana şuh sesli bir kadın. "Haşimi Alemdaroğlu'nu aramıştım," dedi. Adını verdi. İpek.

MÜŞERREF: Artık iş kesin. Demek kızın adı İpek. Gerisini öğreniriz.

HADİYE: Ondan sonra da "İpekçiğim" diye Haşimi Beyin sesi gelmez mi telefondan! Aklım durdu. Gecenin bu saatinde muhabbet ediyorlar.

MÜŞERREF: Sibel boşuna verdi o çay partisini. Biz her şeyi gecenin içinden öğreniverdik.

SANTRAL MEMURESİ: Of. Neyse hallettim. Sabaha kadar konuşsunlar. Şu aspirini alayım. Buraya yedek hırka getireceğim. Boynum tutuldu. Ateşten bir el tırmalyor gibi...

(*Hapşırır.*)

HAŞİMİ BEY: Alo...

İPEK: Alo...

HAŞİMİ BEY: Aman ne tuhaf geceymiş bu gece. Hatlara birtakım kadınlar karıştı.

İPEK: Ay, bana da oldu Haşimi. Nemrut sesli bir kadınla konuştum.

HAŞİMİ BEY: İşte geceyarısı telefon muhabbetleri. Yalnız kadınlar konuşur durur, akan musluk gibi...

İPEK: Boş ver sevgilim, bize ne onlardan. Gecenin sesleri.

HAŞİMİ BEY: Evet. Gecenin sesleri... Yüzünü hiç görme-yeceğimiz insanlar.

HADIYE: Şimdi ben yarın soruştururum bu İpek'i. Kim-miş, anlarız.

MÜŞERREF: E, bu kadar olur kardeş. Haydi kapatıyo-rum, iyi geceler.

HAŞİMİ BEY: İyi geceler, güzelim. Rahat uyu bu gece. Kendini bir süre kadın takımından uzak tut. Şu ni-kâhı kıyalım hele.

İPEK: Ah Haşimi... Dört gözle bekliyorum. Elbise bitiyor. İyi geceler canım. Yarın masaj salonuna gitmeyece-ğim. Aman, neme lazım, kadınların ağzı torba değil ki büzesin.

HAŞİMİ BEY: Tabii gülüm. (Öpücük sesi.)

Nazlı Eray

KUŞ

KAFESİNDEKİ

TENOR

CAN

Nazlı Eray, yirmi altı 'radyo öyküsü'nden oluşan *Kuş Kafesindeki Tenor* adlı bu kitabında, bizi gene insanlarla ve onların düşleriyle baş başa bırakıyor, düş insanları ile tanıştırıyor bizi, satırlarda onları dinletiyor bize. Düşüncenin, gerçeğin katı baskısından kurtarıldığı bu metinlerde, bazan toplumsal bir çizgiyi yakalayıp onun ardınca sürükleniyoruz; ya da yitirdiği bir düşün ardından bakakalan bir insanı, olanca hüznü ile yanibaşımızda hissediyoruz; konuşuyoruz onunla. *Nazlı Eray*'ın değişik bir biçim kullanarak yazdığı bu öyküler, sizi düşünle gerçeğin içinde gidip gelen bir salıncakta güldürecek, düşündürecek ve yazar için en önemli olanı: sizi mutlu edecek. Söyle diyor *Nazlı Eray*: "Mutlu olmak ve insanları mutlu etmek için yazıyorum."